

Lietuvos Respublikos Seimo *penktoji sesija*

2018 m. rugsėjo 18 d.
206 ir 207 posėdžiai

Stenogramos

113

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

V (RUDENS) SESIJA

2018 m. rugsėjo 18 d.

Rytinis posėdis Nr. 206

Seniūnų sueigos patikslinta 2018 m. rugsėjo 18 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1810(2) priėmimo tęsinys	7
Šio įstatymo priėmimas	8
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ projekto Nr. XIIIIP-2482(2) svarstymas ir priėmimas	8
Seimo nario R. J. Dagio kalba	9
Seimo nario A. Syso kalba	9
Seimo nario A. Matulo kalba (Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu)	10
Šio nutarimo priėmimas	13
Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15, 21 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1879(2) svarstymas	14
Seimo nario J. Oleko kalba	14
Seimo narės A. Maldeikienės kalba (Mišrios Seimo narių grupės vardu)	14
Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 5 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2140(2) svarstymas	16
Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 9, 13 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1635(2) svarstymas	16
Seimo nario E. Gentvilo kalba	16
Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1674 svarstymas	17
Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų savivaldybių tarybų rinkimų“ projekto Nr. XIIIIP-2529 pateikimas (V. Pranckietis)	18
Seimo nutarimo „Dėl Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projekto Nr. XIIIIP-2530 pateikimas (V. Pranckietis)	18
Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projekto Nr. XIIIIP-2531 pateikimas (V. Pranckietis)	19
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Virginijaus Jurgaičio peticijos“ (projektas Nr. PNP-59) priėmimas (P. Čimbaras)	19
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Mindaugo Korsakovo ir kitų pareiškėjų peticijos“ (projektas Nr. PNP-60) priėmimas (P. Čimbaras)	20
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-61) priėmimas (P. Čimbaras)	20
Seimo nutarimo „Dėl Mildos Vainiutės skyrimo Seimo kontroliere“ projekto Nr. XIIIIP-2532 pateikimas (V. Pranckietis)	21
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 24 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2527 pateikimas (R. Karbauskis)	25
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 90, 93 ir 188 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIIIIP-2525 pateikimas (E. Gentvilas)	28

Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20 ¹ , 65, 78 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2415ES pateikimas (L. Ruokytė-Jonsson)	34
Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2, 3, 5, 6, 7, 12, 22 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2423ES pateikimas (R. Masiulis)	37
Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 20 ¹ , 37, 39, 40 straipsnių pakeitimo ir 5 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2388 pateikimas (R. Masiulis)	38
Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 3, 5, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2489 ir Geležinkelių transporto kodekso 3, 10 ¹ , 12 ir 34 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 12 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2490 pateikimas (R. Masiulis)	39
Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 2, 8, 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2412 pateikimas (R. Karoblis)	41
Seimo nutarimo „Dėl NATO greitojo reagavimo pajėgoms, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų ir NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse tarnybą atliekančių Lietuvos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projekto Nr. XIIIIP-2316 pateikimas (R. Karoblis)	41
Įstatymo „Dėl Lenkijos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Ukrainos Ministrų Kabineto susitarimo dėl Lenkijos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Ukrainos Ministrų Kabineto susitarimo dėl bendro karinio vieneto įsteigimo pakeitimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-2514 pateikimas (R. Karoblis)	42
Tarptautinių operacijų, pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių įstatymo Nr. I-555 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2379 pateikimas (V. Bakas)	43

Vakarinis posėdis Nr. 207

Vyriausybės pusvalandis

Socialinės apsaugos ir darbo ministro L. Kukuraičio pranešimas apie institucinės globos pertvarkos įgyvendinimą

Socialinės apsaugos ir darbo ministro L. Kukuraičio kalba	44
Socialinės apsaugos ir darbo ministro L. Kukuraičio atsakymai į Seimo narių klausimus	47
Notariato įstatymo Nr. I-2882 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2410 ir Antstolių įstatymo Nr. IX-876 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2411 pateikimas (E. Jankevičius)	50
Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2443 pateikimas (E. Jankevičius)	53
Ginklų fondo prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos įstatymo Nr. I-1485 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2339, Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 8, 23, 24, 25, 41, 42, 43 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 45 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2340, Sprogmenų apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-1315 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2341, Nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2342, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2343, Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2344, Strateginių prekių kontrolės įstatymo Nr. I-1022 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2345 ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2346 pateikimas (E. Misiūnas)	55
Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 9 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ² ir 9 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2367 pateikimas (K. Garuolienė)	58

Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 2 ir 3 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2259 pateikimas (A. Šešelgis)	61
Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2418 pateikimas (R. Karbauskis)	63
Civilinio kodekso 6.394 ir 6.549 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2446, Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2447 ir Statybos įstatymo Nr. I-1240 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2448 pateikimas (V. Simulik)	65
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos nuostatų patvirtinimo“ projekto Nr. XIIIIP-2160(2) svarstymas ir priėmimas	69
Šio nutarimo priėmimas	71

Seimo narių pareiškimai

Seimo nario N. Puteikio pareiškimas	71
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	72

SANTRUMPOS

LLRA-KŠSF	– Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
LSDDF	– Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
LSDPF	– Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF	– Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF	– Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG	– Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF	– Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
TTF	– Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A	– alternatyvus teisės aktas
ES	– su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR	– Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
VK	– su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 206 STENOGRAMA

2018 m. rugsėjo 18 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Labas rytas, gerbiamieji kolegos! Pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. rugsėjo 18 d. posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Rugsėjo 18 dienos posėdį pradedame. Užsiregistravo 96 Seimo nariai.

J. Olekas norėtų paskelbti savo žinią. J. Olekas norėtų paskelbti savo gerą žinią.

J. OLEKAS (LSDPF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, iš tikrųjų darome didelį darbą tėvynei, priimdami įstatymus, bet laisvu laiku kai kurie Seimo nariai ir jų padėjėjai, susibūrę į Seimo futbolo komandą, gina arba kelia Seimo vardą. Šiandien mano rankose yra Vilniaus mero pereinamoji futbolo bendruomenės taurė, kurią savaitgalį iškovojo mūsų Seimo futbolo komanda. Ačiū jai visai, ačiū sirgaliams ir rėmėjams. Pirmininke, jums saugoti. (*Plojimai*)

10.02 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2018 m. rugsėjo 18 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

PIRMININKAS. Darbotvarkės tvirtinimas. Darbotvarkė Seniūnų sueigoje aprobuota. J. Razma nori kalbėti dėl darbotvarkės.

J. RAZMA (TS-LKDF). Frakcijos vardu noriu pasiūlyti porą klausimų išbraukti iš darbotvarkės.

Vienas iš jų būtų dėl Seimo kontrolinės skyrimo. Mes manome, kad Seimo Pirmininkas, prieš atlikdamas šį veiksmą, nepadarė reikiamų konsultacijų su frakcijomis. Keltinas klausimas dėl to, ar politikas, užėmęs ministro pareigas ir sulaukęs priekaištų dėl veiklos, yra pats geriausias variantas atlikti tokią teisinę priežiūrą, į Seimo kontrolieriaus pareigas.

Antras siūlymas – išbraukti Seimo statuto pataisas, kurias teikia kolega R. Karbauskis, nes tai neatitinka nei valdančiųjų priešrinkiminių pažadų, nei atliepia kokius nors subjektyvius poreikius.

PIRMININKAS. Daugiau pasiūlymų nėra. Turime apsispręsti ir balsuoti dėl J. Razmos pasiūlymo išbraukti darbotvarkės 1-11 klausimą. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 106 Seimo nariai: už – 38, prieš – 54, susilaikė 14. Pasiūlymui nepritarta. Klausimas lieka darbotvarkėje.

Dėl 1-12 klausimo – Seimo statuto pataisos – taip pat kviečiu apsispręsti balsuojant.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 39, prieš – 53, susilaikė 13 Seimo narių. Klausimas taip pat lieka darbotvarkėje.

Ar galime pritarti darbotvarkei bendru sutarimu? Negalime. Balsuojame dėl visos darbotvarkės patvirtinimo.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 69, prieš – 7, susilaikė 32. Darbotvarkė patvirtinta.

10.06 val.

Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo Nr. VIII-1904 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1810(2) (priėmimo tęsinys)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo 2 straipsnio ir priedėlio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1810. Balsuojame, yra likęs tik balsavimas.

Šio įstatymo priėmimas

Balsavo 77 Seimo nariai: už – 72, prieš nėra, susilaikė 5 Seimo nariai. Įstatymas (projektas Nr. XIIIIP-1810) priimtas. (*Gongas*)

10.07 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ projektas Nr. XIIIIP-2482(2) (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ projektas Nr. XIIIIP-2482. Diskusija. Komitetų pranešėjai. Aplinkos apsaugos komiteto – K. Mažeika.

K. MAŽEIKĄ (*LVŽSF*). Ačiū, Pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas svarstė darbų programos projektą. Atkreiptinas dėmesys, kad turime keletą projektų, ypač Europos Sąjungos projektų, dėl kurių jau pradėtos pažeidimų procedūros, tai, kolegos, yra prašymas susitelkti ir tikrai dirbti dėl to, kad tie projektai būtų patvirtinti. Apskritai komitetas projektui pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Į Aplinkos apsaugos komiteto siūlymus atsižvelgta. Kviečiu I. Šimonytę – Audito komitetas. Dėl vedimo tvarkos.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Man atrodo, užsirašyti diskutuoti galima tol, kol pranešėjai pristato. Dabar jau draudžiama užsirašyti.

PIRMININKAS. Iki klausimo pradžios. Kviečiu I. Šimonytę.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Komitetas apsvaustė sesijos darbų programos projektą. Kadangi buvo atsižvelgta į visus komiteto siūlymus, tai pritarė programai bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Biudžeto ir finansų komiteto – S. Jakeliūnas. Nematau. Ekonomikos komiteto – R. Sinkevičius.

R. SINKEVIČIUS (*LSDDF*). Gerbiamas Pirmininke, mieli kolegos, Ekonomikos komitetas apsvaustė klausimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo rudens sesijos darbų programos ir, 7 balsavus už, 5 susilaikius, pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Europos reikalų komiteto – G. Kirkilas. Nėra. Gal K. Glaveckas galėtų pristatyti Biudžeto ir finansų komiteto nuomonę? Prašau. Į tribūną dabar prašau. Taip.

K. GLAVECKAS (*LSF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas taip pat svarstė darbų programą ir pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 9, prieš – 2, susilaikė 1. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kaimo reikalų komiteto išvada – A. Stančikas. Prašau į tribūną.

A. STANČIKAS (*LVŽSF*). Kaimo reikalų komitetas svarstė ir bendru sutarimu pritarė.

PIRMININKAS. Ačiū. Kultūros komiteto – R. Karbauskis. Gal Europos reikalų komiteto išvadą galėtų pristatyti M. Puidokas? Mindaugai Puidokai, gal galėtumėte pristatyti Europos reikalų komiteto išvadą?

M. PUIDOKAS (*LVŽSF*). Komiteto sprendimas – pritarti Lietuvos Respublikos Seimo nutarimo projektui Nr. XIIIIP-2482.

PIRMININKAS. Ačiū. Kultūros komiteto išvada – R. Karbauskis.

R. KARBAUSKIS (*LVŽSF*). Komitetas svarstė Seimo darbų programą, 5 balsavo už, 1 susilaikė. Pritarėme.

PIRMININKAS. Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvada. Gal gali R. Juknevičienė pristatyti? V. Bako nematau. Ai, yra. Yra V. Bakas. Atsiprašau. V. Bakas. Prašom.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Laba diena. Komitetas rugsėjo 12 dieną svarstė projektą, jam pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada – R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, Socialinių reikalų ir darbo komitetas apsvaustė Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo V (rudens) sesijos darbų programos“ projektą ir pritarė. Balsavimo rezultatai: už – 7, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Ačiū. Sveikatos reikalų komiteto išvada – A. Kubilienė.

A. KUBILIENĖ (*LVŽSF*). Ačiū, Seimo Pirmininke. Sveikatos reikalų komitetas šių metų rugsėjo 12 dieną svarstė rudens sesijos darbų programą ir jai pritarė: 7 – už, prieš nebuvo, susilaikė 3. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Švietimo ir mokslo komiteto išvada – E. Jovaiša.

E. JOVAIŠA (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, komitetas svarstė šitą mūsų visos sesijos darbotvarkę ir prašo pirmiausia įtraukti Švietimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-1489 pakeitimą, kurį mes prašysime lapkričio mėnesį svarstyti, ir kartu prašo kaip neaktualius išbraukti du įstatymų straipsnių pakeitimo projektus, tai yra Švietimo įstatymo 72 straipsnį kaip neaktualų, teikėjas – E. Jovaiša, ir Mokslo ir studijų įstatymo 25 straipsnį kaip neaktualų, pranešėja – I. Šiaulienė. O visą projektą komitetas patvirtino šitaip: 6 už, prieš nebuvo, susilaikė 2. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada. A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Teisės ir teisėtvarkos komitetas rugsėjo 12 dieną taip pat svarstė projektą ir pritarė jam vieningai, už – 9.

PIRMININKAS. Užsienio reikalų komiteto išvada. J. Bernatonis.

J. BERNATONIS (*LSDDF*). Gerbiamasis posėdžio pirmininke, mieli kolegos, Užsienio reikalų komitetas apsvarstė mūsų sesijos programos projektą. Už balsavo 3, susilaikė 2, taigi pritarėme.

PIRMININKAS. Ačiū. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvada. G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (*LVŽSF*). Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas 12 dieną apsvarstė šitą klausimą ir iš esmės pritarė Seimo nutarimui. Kadangi įtraukė visus mūsų pasiūlymus, tai yra patobulintas variantas. Balsavo 5 už, susilaikė 3.

PIRMININKAS. Ačiū. Ir Žmogaus teisių komiteto išvada. V. Simulikas.

V. SIMULIK (*LVŽSF*). Labas rytas, gerbiamasis Pirmininke, mieli kolegos. Žmogaus teisių komitetas buvo papildomas svarstant šį klausimą. Už – 2, prieš nebuvo, susilaikė 3. Balsuota dėl pritarimo Seimo nutarimui. Nepritarta.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašė Seimo narių. Kviečiu R. J. Dagį.

R. J. DAGYS (*TS-LKDF*). Gerbiama kolegė, sesijos darbų programoje labai daug klausimų sudėta, daugelis jų tikrai yra gana svarbūs. Vienas dalykas, ko aš čia pasigėsčiau, norėčiau atkreipti dėmesį, kad vis dėlto yra jau kai kurie pažadai duoti. Mes tikėjome per vasarą gauti, ypač socialinėje srityje, daug gerų klausimų tiek pradedant nuo vaikų teisių, tiek Darbo kodekso, tiek Draudimo įstatymo. Mes priėmėme būtinus techninius pataisymus, bet jų nematome ir tai kelia nerimą. Lygiai taip pat kelia nerimą ir tai, kad nematome, kad būtų pradėtas šeimos kortelės įgyvendinimas. Neaišku, ar nereikės papildomai pataisų ir panašiai... kurie jau turėtų pradėti veikti nuo sausio mėnesio ir tai gali sukelti nemažą chaosą.

Toje srityje faktiškai nematyti kokio nors vasaros įdirbio, ir tai man kelia nerimą. Kiek teko klausti mūsų ministerijos atstovų, turbūt galime susidaryti įspūdį, kad ten nieko nėra parengta. Tas laikas, sausio mėnuo, yra čia pat, institucijos nežino iki galo, kaip tie dalykai bus įgyvendinami, o tai iš tikrųjų yra radikalūs pasikeitimai, kurie buvo priimti. Kaip parodė vakaryktė diskusija, kurią organizavo Lietuvos bankas, daugelis dalykų reikalauja patikslinimo ir bendro sutarimo, nes tai, ką mes čia esame priėmę, niekam nekelia jokio entuziazmo. Girdėjote reportažus ir visa kita – pensijų kritimas ateityje, kaip mes kol kas sukonstravę tą sistemą, yra neišvengiamas ir tai tikrai neduoda jokio įkvėpimo.

Ir dar norėčiau atkreipti dėmesį, ko aš pasigendu šiame mūsų projekte. Mes, Šeimos pako- mitetis, šeimos grupės atstovai, pateikėme Švietimo įstatymo pataisas, susijusias su Šeimos stiprinimo įstatymo suderinimu, su Švietimo įstatymu, bet kol kas aš tame projekte nematau to apsisprendimo, nors pataisa yra įregistruota, o mes jau planuojame priėmimą. Tai nežinau, kas ir koku būdu tai bus padaryta, nes kol kas sprendimo dėl jo nėra priimta, o pataisa vis tiek yra registruota, dėl jos reikia apsispręsti.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti kviečiu Seimo narį A. Sysą.

A. SYSAS (*LSDPF*). Gerbiamasis Pirmininke, gerbiamieji kolegos, suprantu, kad programos aptarimas yra toks formalus dalykas, tuo buvo galima įsitikinti, kai kalbėjo R. J. Dagys. Dėmesys buvo nulinis. Aš suprantu, kad niekam neįdomu, ką mes čia sau susiplanuojame, nors aš manyčiau, kad darbų programa parodo kryptį, ar viena ar kita frakcija ar partija vykdo savo įsipareigojimus

ir kaip juos ruošiasi įvykdyti, nes tai yra labai konkretūs įstatymai, kurie paliečia ne vieną Lietuvos pilietį. Ir vien tik formaliai parašyti vieną ar kitą nuostatą neužtenka. Aš labai norėčiau, kaip sako klasikas, žvelgti giliau ir matyti, kas slypi už vieno ar kito parašymo. Pasižiūrėjus prirašyta kaip visada daug: mes būsimė vėl pirmūnai pagal įstatymų leidybą Europoje, mes vėl gausime Valstybės kontrolės pastabų, kad viską mes priimame skubos ir ypatingos skubos tvarka – čia jau užprogramuota, nes matome, kad ir šiandien įtraukę į darbotvarkę Statuto pakeitimų, kurie net numerių nuturi. Matau, tokiems sprendimams rasti kokybę yra mažai galimybės.

Žiūrint į prioritetus, vėlgi viskas puikiai surašyta ir kalba vėl sukasi apie atskirties mažinimą ir nelygybes. Bet dar kartą pakartosiu, ko klausiau Ministro Pirmininko pateikimo metu: pajamos nulemia nelygybės ir atskirties klausimą. Apie tai reikėtų kalbėti, ar mūsų gyventojų pajamos didės, ar ne. Aš suprantu, kad miela ir gera, kai Vyriausybė, t. y. visi mokesčių mokėtojai, duoda didesnius vaiko pinigus, apmoka kažkokią gyvenamojo būsto nuomą, kreditą, bet kiekvienas iš mūsų dirba darbą ir kiekvienas už tai gauna atlygį. Ir jeigu tas atlygis nekinta daugelį metų, aš turiu omeny valstybės tarnyboje, biudžetiniame sektoriuje, tai, aišku, darbo kokybė nuo to nukenčia, nes žmonės netiki, kad jų darbas reikalingas valstybei. Vakar kaip tik M. Mažvydo bibliotekoje buvo Lietuvos banko metinė ekonomikos konferencija ir buvo kalbama apie pensijas, ką darysime su pensijomis. Pensijos apskritai yra išvestos iš darbo užmokesčio, nes yra tiesioginė priklausomybė. Galima daug spėlioti, ką daryti, bet jeigu darbo užmokestis Lietuvoje pagal rodiklius auga 10–12 % – mes vėlgi viena aspektai pirmaujame Europos Sąjungoje, bet yra kita dalis žmonių, kuriems tas atlyginimas nedidėja. Ir to akivaizdus įrodymas – kultūros darbuotojų vakar tylus mitingas, nors jis buvo netylus, su dūdų orkestro laidojimo melodijomis, su dainomis ir su kitais dalykais. Bet į ką atkreipė pagrindinį dėmesį kultūros darbuotojai? Tai vėl yra jų pajamos: ar jie gali normaliai dirbti, kai kultūros darbuotojo darbo užmokestis yra toks menkas ir seniai nedidintas?! Ir vėl maitinama pažadais.

Aš manau, kad dvejus metus Lietuvos gyventojai kantriai tikėjo, naiviai tikėjo pažadais, kuriuos davė Seimo dauguma, kad jau šiuos klausimus spręsimė. Praėjo dveji metai, žmonės, sakyme taip, nusiėmė rožinius akinius. Pradės eiti ne tik kultūros darbuotojai, aš manau, ir kitos grupės reikalaus to paties. Neužtenka skirti didesnę darbo apmokėjimą tik žmonėms, kurie turi šaunamąjį ginklą. Aš manau, kad turinčiam lyrą ar kitoki instrumentą irgi reikia didinti. Todėl labai keista Vyriausybės pozicija. Šiandien Trišalė taryba kalbės apie minimalaus mėnesinio atlyginimo didinimą. Tai yra derybinis objektas. Vyriausybė visą laiką kalba apie tai, kad socialinį dialogą reikia stiprinti, de ja, pati pirma šoka į trasą ir sako, kad bus toks minimalus ir ne kitoks. Tai apie kokias derybas galime kalbėti?

Aš labai norėčiau, kad vietoj tuščių frazių, įrašytų į šią programą, mes spręstume konkrečių žmonių problemas. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Trečias užsirašęs kalbėti yra Seimo narys A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiamas Pirmininke, gerbiami kolegos, kalbėsiu frakcijos vardu, tai gal leisite tada kalbėti septynias minutes. Išties, kolegos, paskaitęs rudens sesijos darbų programos Sveikatos dalį, nesusidariau įspūdžio ir nuomonės, kokie vis dėlto prioritetai, ko bus siekiama šioje rudens sesijoje.

Bandžiau šitą išsiaiškinti komiteto posėdyje, kada darbų programą pristatė viceministrė. Ir kai paklausiau, kokie, sakyme, trys prioritetai, ko sieks Sveikatos apsaugos ministerija rudens sesijoje, tai atsakymas buvo toks, kad rudens sesijoje ministerija sieks, kad paslaugos būtų saugios, kokybiškos ir prieinamos. Viskas, taškas. Daugiau išsireikalauti, kokius darbus planuoja atlikti Sveikatos apsaugos ministerija, nepavyko. Yra įrašyta, kad rudens sesijoje bus svarstomas Pacientų teisių ir žalos atlyginimo įstatymas. Ir paklausus, ko bus siekiama šiuo įstatymu, viceministrė vėlgi negalėjo atsakyti, koks prioritetas, ko ministerija siekia teikdama tą įstatymo projektą. Mums pasakė, kad ministras po dviejų savaitių darys spaudos konferenciją ir atsakys į klausimą, ko bus siekiama teikiant šį įstatymo projektą.

Tai akivaizdu, kolegos, kad nekompetencija yra pasiekusi tokį lygį, kad tai yra, matyt, visos valstybės problema, visos valstybės reikalas. Nes dažnai ministerijos viceministrai yra tokio lygio... jie yra geri specialistai savo srities, profesoriai, docentai ir panašiai, bet apie sveikatos siste-

mą kaip tokią suvokimo turi labai nedaug. Ir tada sunku suvokti, kodėl mes steigiame parlamentinę komisiją, pakomitečius sveikos gyvensenos. Tuo tarpu ministerija tokių prioritetų savo darbuose nėra numačiusi. Šiandien štai mes svarstysime Sveikos gyvensenos komisijos įstatus. Ar mes tikrai pasieksime norimą rezultatą, jeigu ministerija nemato, kad tai yra prioritetas?

Taip ir liko neaišku, ar ministerija vykdys tą sveikatos įstaigų tinklo optimizaciją. Čia dažnai vadinama, kad tai yra sveikatos reforma. Čia nėra jokia reforma, tiesiog buvo stumiama, buvo priimtas įstatymas, kurį vetavo Prezidentė, ir pagaliau parlamentas suvokė, kad taip valdyti sistemą nėra įmanoma. Mums ir liko neaišku, ar vis dėlto bus toliau siekiama pertvarkyti įstaigų tinklą, ar ne? Ar tai bus daroma tik po rinkimų, kaip kai kurie daugumos vadovai teigė, kad iki savivaldos rinkimų mes nieko nedarysime, po to susitarsime.

Vėlgi yra keista, kad Sveikatos apsaugos ministerija išplatino raštą, kreipimąsi į parlamentą, į Vyriausybę, į Savivaldybių asociaciją, kur teigia, kad įstaigų tinklo pertvarkos dabar nebus, bus tik kitų metų antram pusmetyje, ir kad ligoninės nebus uždaromos, bet tik kai kurios bus pertvarkytos į slaugos įstaigas. Tai ką reiškia Pakruojo rajonui, Kupiškio, Akmenės, kitiems mažiems rajonams, jeigu liks tik slauga? Nes jau dabar atvirai kalbama, kad paliks tik slaugą, netgi terapijos nebus. Tai yra tas pats kaip įstaigų uždarymas. Kur dėsīs 80 metų žmogus su daugybinėmis ligomis? Ar jis bus laukiamas? Šiandien išspausdinta informacija apie Santariškių ligoninę, kad priėmė pagyvenusį, seną žmogų ir gydė. Šaunu! Taip ir turi būti. Bet šiandien tos ligoninės yra perkrautos. Dabar mes išgirdome, kad ministras jau pritaria priemonėms.

Akivaizdu, kad nėra sisteminio mąstymo, sisteminio suvokimo, ir tikrai pritarti tokiai rudens sesijos darbų programai mūsų frakcija negali. Aš kviečiu dėl sveikatos sistemos siekti bendro susitarimo, nes priemonės, kurių reikia sveikatos sistemai, turi būti įgyvendintos palaipsniui ir kompleksiškai, o ne taip, kad pabandėme pertvarkyti įstaigų tinklą, ministrui suteikdami teisių, po to sakome, kad dabar įvesime atskirai priemokas. Tai ar mūsų pragyvenimo lygis yra toks? Matėte, per paskutinius dvejus metus skurde gyvenančių žmonių padaugėjo. Ar galima kalbėti apie priemokas, kai mes turime tokį pragyvenimo lygį? Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Į visas pataisas yra atsižvelgta. Dabar kalbėsime dėl motyvų po svarstymo. Motyvai prieš – Seimo narys M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, rudens sesijos darbų programą pavadinčiau tokiu pavadinimu kaip dienos sriuba. Iš esmės viskas, kas liko nuo vakar pietų ir vakarienės, sudėta, sumaišyta ir truputį pavirta, kad neapsinuodytume. Taip ir čia viskas, kas liko nuo pavasario darbų sesijos programos, nuo užpraeitos (rudens) sesijos darbų programos, sudėta ir tokia sriuba pateikta šiandien čia.

Iš tiesų nėra aiškių prioritetų. Visuomenė turi žinoti aiškius šio Seimo prioritetus, kuriuos jis įvardintų, tada numatytų aiškias priemones ir bandytų spręsti. Dabar čia mes to visiškai nematome. Galėtume kalbėti apie kainų augimą. Visuomenė tai dažnai įvardija kaip vieną svarbiausių problemų, tam turėtų būti nustatytos aiškios priemonės, bet jų čia nėra. Taip pat girdime apie problemas viešajame sektoriuje, kultūrininkų, biudžetininkų, gydytojų atlyginimus, mokytojų atlyginimus, kaip jie būtų sprendžiami. Vėlgi nėra aiškių priemonių, kaip tą spręsti.

Labai labai sunku pritarti tokiai rudens sesijos darbų programai. Matyt, vienintelis paaiškinimas, kodėl ji tokia skurdi – jog visa energija ir visas laikas yra skiriamas intrigoms, politiniam santykių aiškinimuisi, o ne kūrybai ir sprendimams, kurie iš tikrųjų pagerintų žmonių gyvenimą.

Vis dėlto siūlau nepritarti ir paieškoti labai aiškaus sutarimo, aiškių prioritetų ir priemonių, kaip mes spręstume konkrečius dalykus: įvardinti kainas, įvardinti viešojo sektoriaus atlyginimus, įvardinti gerai apmokamas darbo vietas, investicijas ir imtis labai konkrečių veiksmų, o ne tiesiog valgyti dienos sriubą.

PIRMININKAS. Ačiū. Dėl motyvų už niekas neužsirašė. Balsuojame po svarstymo.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 71, prieš – 2, susilaikė 35. Po svarstymo pritarta.

Siūlau ypatingos skubos tvarka šiandien priimti rudens darbų programą. Ar galime bendru sutarimu pritarti ypatingai skubai? (*Balsai salėje*) Ačiū. Pritarta.

Priėmimas. Vienas straipsnis. Dėl motyvų gali būti keturi – už, keturi – prieš. Yra užsirašusių dėl motyvų prieš. Seimo narys J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš ne vieną sesiją bandau apeliuoti į Seimo vadovus, kad reikėtų turėti politinės valios ir pakeisti tą sesijos darbų programos sampratą. Dabar tai yra toks mechaninis sudėjimas visų įregistruotų projektų ir tie mūsų prioritetai, svarbiausi ketinimai kažkur paskęsta toje gausybėje. Kodėl gi nelaikyti darbų programos tokiu dokumentu, kuriame yra tik prioritetai pasakomi ir kuris nėra kaip privaloma sąlyga, norint koki nors projektą įrašyti į konkrečios Seimo dienos darbotvarkę? Dabar, kai yra ta tokia labai formalizuota sesijos darbų programos samprata, mes lyg apsimetinėdami naiviais geriname savo teisės aktų priėmimo „statistiką“, kai vien dėl to, kad projektas neįrašytas darbų programoje, priimame specialų Seimo nutarimą, gaištame laiką.

Aš vis dėlto linkėčiau, Seimo Pirmininke, jums parodyti iniciatyvą parengti Seimo statuto pataisą ir pereiti prie kitokios – prasmingesnės sesijos darbų programos sampratos. Gal ir pavadinimą reikėtų pakeisti, tiesiog ne darbų programa vadinti, o prioritetais? Tai būtų politiškai svarbu. Mes visuomenei pasakytume, ką svarbiausiai čia planuojame daryti, visos frakcijos būtų priverstos pasakyti, o ką gi jos gero žmonėms siūlo. Bet tai nebūtų šimtai tų projektų ir gryna mechanika juos sudėti į krūvą.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narys V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos iš opozicijos, mes kalbame dėl to, kad kalbėtume, kažką pasakytume, oponuotume. Tai yra Seimo statutas, yra Vyriausybės programa, yra parlamentinės tradicijos. Viskas čia yra sudėta į tą sesijos programą ir į viską yra atsižvelgta. O jeigu jūs turite pasiūlymų, taigi prašau, mes visada atviri. Ir būna į sesiją neįtrauktų projektų, kuriais papildome sesijos programą, ir visada galima tą išspręsti paprasčiausiu būdu ir bendru sutarimu. Aš siūlau balsuoti už ir pritarti programai, ir dirbti kartu.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Mane visad prajuokina tokie pasiūlymai. Prisimenu *multfilmą* toki, kur sakė: ko čia mes pykstatės, gyvenkime taikiai. Aš suprantu, kad ir pozicija, ir opozicija turbūt neturėtų sau dirbti, nes mes duodame priesaiką Lietuvai, Lietuvos žmonėms, kad mes dirbsime jų naudai. Deja, žiūrėdamas į tai, kokius sprendimus priimat, aš pradedu abejoti, ar tikrai jūs galvojate apie Lietuvos žmones, ar apie grupinius, klaninius interesus, todėl ir yra skirtingi kalbėjimai. Labai blogai, kad jūs negirdite, ką opozicija kartais siūlo, kokius įstatymus teikia, ką kalba iš tribūnos.

Aš su mielu noru nekalbėčiau, jeigu jūs tęstumėte savo pažadus, kuriuos davėte prieš rinkimus. Deja, kai aš žiūriu į šią rudens programą, tai neoliberalizmas toliau Lietuvoje ima viršų. Nors apsimetinėjote kairiaisiais ir kalbėjote, kad vykdysite kairią politiką, deja, tos kairės politikos ir su žiburiu nelabai rasi. Šiuo atveju šnekate, kad nelygybė mažės, o kai šiais metais buvo paskelbtas nelygybės indeksas, jūs labai nustebote ir pasakėte: kalta buvusi Vyriausybė, jinai čia kaltininkė, nes matavo dar anais laikais. Man labai įdomu, ką jūs pasakysite kitais metais, kai nelygybės indeksas dar labiau padidės, ir ką jūs kaltinsite? Aš noriu, kad jūs girdėtumėte, kad sprendimai nulemia, kaip gyvena Lietuvos žmonės. Nebijokite nueiti į mitingą ir pasišnekėti su išalkusiais kultūros darbuotojais, tai pasidarys aiškiau ir sprendimai gal bus kitokie. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai už – Seimo narė R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, atrodo, kad mes lyg ir pirmą kartą Seime. Puikiai suprantame Statuto normą, kuri reikalauja, kad išties būtų tvarka, pagal kurią dirbsime ir dirbo visų kadencijų Seimai būtent taip. Jeigu dabar yra pageidavimų ką nors keisti, keiskime Statutą, tačiau programa yra tas dokumentas, į kurį įrašėme visų komitetų, visų frakcijų, visų Seimo narių pasiūlymus, nieko nenuskriausdami, kad galėtume labai sistemiškai, labai tvarkingai dirbti. Apie ką mes dabar kalbame? Mes paėmę kalbame apie vieną ar kitą temą, kuri yra skaudi mūsų širdžiai ar visuomenei. Taip, iš tikrųjų yra daug neišspręstų problemų, bet jos visos ir gula į mūsų sesijos darbų programą, pagal kurią dirbdami mes išties pasieksime rezultatą. Todėl nuoširdžiai kviečiu – balsuokime, nes tai mūsų visų bendro darbo reikalaujantis dokumentas. (*Balsai salėje: „Labai gerai pašnekėjai.“*)

PIRMININKAS. Ir motyvai už – Seimo narys P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Tikrai, kad šita darbų programa būtų įvertinta ir vienareikšmiška, tai to tikėtis nereikia, bet, man atrodo, patys konservatoriai turėtų vienaip ar kitaip suklusti, nes į dar-

bų programą yra įtrauktos praeitoje kadencijoje jų inicijuotos Konstitucijos pataisos, įgalinančios įteisinti tiesioginius seniūnų rinkimus. Tai jūs, kurie kalbate apie demokratijos stoką ir nesiskaitymą su opozicija, akivaizdžiai turite šansą išklabinėti Seimą ir padaryti tai, ko niekas nepadarė, ir galų gale priminti valdantiejiems jų įsipareigojimus, duotus per rinkimus.

O jeigu kalbėtume apie alkstančius kultūros darbuotojus, tai kalbama apie tai, kad jiems ne tai kad buvo per tą laikotarpį sumažinti atlyginimai, o tai, kad 27 metus visos valdžios juos laikė kaip socialiai pažeidžiamus žmones. Man atrodo, čia reiktų prisiimti atsakomybę visiems.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys A. Matulas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aš jau kai kuriuos argumentus sakiau, kodėl yra sunku balsuoti už rudens sesijos darbų programą, pirmiausia aš turiu galvoje sveikatos dalį, dėl to, kad, akivaizdu, Seimo daugumai yra daug tam tikrų ženklų, kodėl toliau taip dirbti negalima. Iš savo penkių kadencijų patirties galiu pasakyti, kad tai yra pirmą kadenciją, kai ministerija, ministras, komiteto pirmininkė nė vieno karto nesukvietė partijų už sveikatos apsaugą atsakingų asmenų pasitarti, o kaip vis dėlto, kokios priemonės turi būti, kokių priemonių turi būti imamasi, kad pagerintume sveikatos sistemą. Ir tai tikrai kvepia tam tikra diktatūra. Akivaizdu, kaip sakiau, kad man yra labai baisu kalbėti apie, matyt, ne vienos ministerijos politinio lygio darbuotojų kompetenciją, nes atėjo laikas, kad tuos postus užimtų žmonės, patyrę ekspertai, nebūtinai turintys tam tikrą mokslinį, pedagoginį laipsnį, nes yra visiškai skirtingi dalykai. O kad ministras vis dėlto nežino, kokios yra Europos Sąjungos sveikatos sistemos tendencijos, tai, matyt, yra ir dėl to, kad, pavyzdžiui, jis per dvejus metus, atrodo, tik vieną kartą dalyvavo neformalioje Ministrų Taryboje. Ten važinėja kiti ministerijos asmenys, na, o ministras pamėgo PSO renginius, štai ir dabar išvažiavęs į Romą, po to iš karto važiuoja į Jungtines Amerikos Valstijas, ten susitiks, atrodo, su komisaru V. P. Andriukaičiu ir panašiai, ir panašiai. Mano manymu, turime rimtai susėsti ir sutarti, kokių tikslų ir kokiomis priemonėmis siekiame sveikatos sistemoje, ir tada, man atrodo, žmonės pajus, kad sveikatos sistema vystosi gera linkme. Šiuo metu aš iš pateiktos programos, kaip sakiau, ir iš ministerijos atstovo atsakymo nesuvokiau, ko bus siekiama rudens sesijoje.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – Seimo narys E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Sveiki, kolegos. Labai apgailestauju, kad niekaip nepavyko rugsėjo 6 dieną dalyvauti tame plačiame pasitarime apie sesijos darbų programą, tiesiog turėjau kitų užsiėmimų, tai vieną kitą pastabą dabar noriu pasakyti.

Mes ir toliau, atrodo, sergame ta liga – kuo daugiau kartais tikrai ne visada reikšmingų projektų. Čia lygiagrečiai noriu pasakyti, kad ir opozicijos projektai ne visada yra būtinai reikšmingi, tačiau valdantieji, turėdami savo rankose tokį instrumentą kaip Vyriausybė, ministerijos, visas valdžios aparatas, tikrai galėtų rasti reikšmingesnius projektus, o ne vien tik kokius lokalius, minimalius. Mūsų ambicijos per sesiją priimti 700 ar 600 projektų reiškia, kad per metus mes pagaminame virš 1 tūkst. projektų. Vėl norisi palyginti su Estija, kuri per metus priima apie 100 įstatymų projektų.

Mano manymu, tikrai teisingas J. Razma, kuris sako: reikia prioritetų, ties kuriais padiskutavę susikoncentruotume, ties jais galėtume pakalbėti ir susitarti tiek opozicija, tiek valdantieji, o tada, jeigu atliekame privalomąją programą, tai galima ir laisvąją programą, kalbant dailiojo čiuožimo terminais, atlikti. Deja, mes to nedarome, nors tai galėtume daryti ir esant dabartiniam Statutui.

Opozicijos teisių neužtikrinimas. Ir vėl grįžtu prie to, kad ne tik mūsų frakcija, bet ir kitos opozicinės frakcijos praėjusioje sesijoje nespėjo pateikti daug projektų. Taisykime tą situaciją. Šiandien teikiu Statuto pakeitimą, tada žiūrėsime, kaip galėsime eiti į priekį. Manau, kad yra taisytinų dalykų, todėl susilaikau.

PIRMININKAS. Daugiau Seimo narių dėl motyvų neužsirašė. Kviečiu balsuoti.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 72, prieš – 8, susilaikė 29. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIII-P-2482) priimtas. (*Gongas*)

10.48 val.

Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15, 21 ir 43 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1879(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15, 21, 43 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1879. Pranešėja – Sveikatos reikalų komiteto narė I. Degutienė.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Sveikatos reikalų komitetas svarstė Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15, 21, 43 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Komitete bendru sutarimu buvo pritarta pateiktam įstatymo projektui, atsižvelgta į Teisės departamento pastabas ir koreguota paties Sveikatos reikalų komiteto pagal redakcines pastabas.

PIRMININKAS. Ačiū. Papildomo komiteto išvada – Seimo narys Z. Streikus, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas.

Z. STREIKUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, kaip papildomas komitetas, apsvaustė Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo Nr. IX-886 15, 21, 43 ir 45 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, nusprendė iš esmės pritarti įstatymo projektui ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Seimo kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkoju. Diskusija. Užsirašė Seimo narys J. Olekas. Kviečiu kalbėti.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, iš esmės pritardamas įstatymo nuostatomis, sutvarkymui tų dalykų, kurie yra kartojantys arba dubliuojantys, kurie išbraukia ar įrašo įstaigas, kurios dabar neegzistuoja arba yra naujai susiformavusios, turiu keletą pastabų, kurias norėjau čia išdėstyti.

Pirma, tai dėl žemės sklypų, kurie yra pagal visuomenės kontrolę. Aš suprantu, kad čia intencija yra gera dėl naujų vaikų ugdymo formų (tiek ikimokyklinių, tiek galbūt kai kurių ir mokyklinio amžiaus), bet, man atrodo, tą nuostatą reikėtų papildyti labai aiškiai keičiant 15 straipsnį, kur kalbama apie ikimokyklinio ir mokyklinio ugdymo įstaigas ir galbūt žemės sklypus, o ne paliekant kaip atskirą straipsnį žemės sklypus. Jie įstatymu faktiškai atveria kiekvieną žemės sklypą kontroliuoti visuomenės sveikatos institucijoms.

Antras dalykas, jis taip pat šiek tiek kelia abejonių, galbūt čia yra argumentų, kad yra išbraukiamos kavinės ir klubai, kurie turi interneto pavadinimą. Galbūt jie tikrinami kaip nors specifiskai dėl kokių nors dalykų, kurie man nėra žinomi. Bet jeigu šiaip yra klubas ar kavinė, tikrinami visuomenės sveikatos..., o jeigu turi internetinės kavinės pavadinimą arba klubą, tada jau iškrinta kaip tas tikrinamas objektas.

Ir trečias dalykas. Matome, kad visuomenės sveikatos specialistams yra palikta tikrinti, sakyme, tokias vietas kaip kempingai, poilsinės ir panašūs dalykai, bet mes turime specifinį dalyką, turintį savo pavadinimą, – tai yra stovyklos. Manau, kad ypač vaikų stovyklos (kur organizuojamos tos stovyklos, yra ir nakvynė, ir maitinimas, ir tualetai, ir tokie pat dalykai) yra lygiai tokios pat svarbios kaip ir susirinkimo vieta, pavyzdžiui, kempingas, kur atvykstama poilsiauti. Aš kviečiu komitetui prieš priimant galutinį sprendimą ir teikiant mums įstatymo projektą per priėmimą iš tikrųjų atsakyti sau ir mums, kurie turėsime balsuoti, į tuos mano iškeltus klausimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Frakcijos vardu kviečiu kalbėti Seimo narę A. Maldeikienę.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Nuoširdžiai džiaugiuosi tuo visuotiniu džiaugsmu, kuriuo čia tryško pristatantis dokumentą, tačiau akivaizdžiai prieš mano akis yra dar vienas dokumentas, kuris varo žmones iš Lietuvos. Dokumentas ir įstatymo pataisos, kurios aiškiai parodo, kaip galima nusiurbti biudžeto pinigus, susikūrus sau neblogą darbo vietelę patikrinti žmogų. Aiškinamasis raštas neįtikimai ilgas (aš tokio ilgo net neprisimenu, net biudžetas pristatomas trumpesniu aiškinamuoju raštu), iš tikrųjų pradedamas labai kilniai ir rašoma: šito dokumento tikslas – užtikrinti teisinį aiškumą, nuoseklumą, teisės aktų suderinamumą ir vienodą teisės aktų taikymo praktiką, įgyvendinant Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymą, ir t. t. Na, labai kilnu. Įstatymai bus suderinti, ir visuomenės sveikata pagerės.

O dabar pasižiūrime į turinį. Ką mes matome? Paimsiu tik vieną aspektą dėl laiko stokos. Yra didelių kaimo turizmo objektų – didelių restoranų, daugybė žmonių atostogauja. Ir yra mažųjų kaimo turizmo sodybų, kuriose žmogus ūkininkas, pavyzdžiui, turi keletą kambarių, kuriuos gali išnuomoti. Kas įvyksta? Valstybės kontrolė turi teisę atvykti pas šitą (Valstybės kontrolė turi būti ta kontroliuojanti institucija), atvyksta pas jį, pradeda reikalauti iš jo dokumentų. Dokumentai – nuo žemės dokumento iki higienos paso ir t. t. Mes sužinome, tiesa, ponas J. Olekas sakė, kad jam liko neaišku, kodėl buvo tos interneto kavinės ištrauktos. Aiškinamajame rašte parašyta. Interneto kavinių netikrins todėl, kad 2016 metais, atlikę 16 tyrimų, o 2017 metais – 17, rado tik mažareikšmių pakeitimų: ant langų neįrengtų žaliuzių ar kitų įrenginių, kurie prireikus mažina dienos šviesą, ir visokių panašių nesąmonių. Taip? Šitas dabar bus perkelta turbūt dėl kaimo turizmo sodybų.

Aš esu vaikas iš Palangos, ir nuo 13 metų viena, nes tėveliai tuo metu jau gyveno Vilniuje, padėjau šeimai išgyventi – prižiūrėjau 13 lovų. Taip, aš ploviau tualetus, taip, aš juos tvarkiau. Aš labai gerai žinau, kas yra mažutis, smulkus verslas, kuris padeda šeimai išgyventi. Ir aš labai gerai žinau, kad higienos normos yra dalykas, kuris susietas ne su kontroliuojančiais, o su sąžine tų, kurie daro. Ką mes darome? Aš tikrai labai labai prašau – balsuokite prieš. Mes iš to paprasto žmogaus, kuris rado būdą kaip nors išgyventi, dar paprašysime higienos paso, taip? Mes pareikalavime jam aiškių taisyklių? O jeigu sąžiningai – aiškinamajame rašte nėra korupcijos, neaugs korupcija... Augs korupcija, tiesiog kaimo turizmo mažesnės sodybos sumokės kyšį ir nusipirks.

Grįžkime į šitą šalį, kurioje gyvename, ir nebekurkime perteklinių, beprotiškų, kvailų taisyklių. Labai gražiai vienas ten, papildomuose raštuose, papildė: žiūrėkite, dar yra ir laivai, juose irgi neatitinka normų. Žinote, aš esu buvusi vieną kartą jachtoje, ten labai labai mažutės patalpos, ten su higiena, žinokite, blogai, uždarykite jachtas.

Kitas dalykas. Ką mes matome? Mes matome paprastą dalyką. Atsiranda institucijų, kurios susikuria papildomą pajamų srautą, prisidengdamos baisiai kilniu tikslu. Klasikinis pavyzdys turbūt – socialinės įmonės: pasiimi neįgalų žmogų ir jį naudodamas susikuri sau pajamų srautą. Čia pajamų srautą susikuria tos kontroliuojančios institucijos. Jų bus dar daugiau, o žmonių, kurie ką nors darys, bus dar mažiau.

Dėl higienos normų su kosmetika. Viena iš labiausių Lietuvoje paplitusių veiklų yra šešėlinė veikla namuose teikiant paslaugas: darau manikiūrą, darau pedikiūrą, ir panašiai. Aš dar nepriėjau iki gyvenimo lygio, kad tuo naudočiausi, bet už poros metų būsiu pensininkė ir tikrai eisiu pas ką nors į namus.

Tai va, nuoširdžiai jums pasakysiu: šita šalis neturi sąžinės savo mažųjų žmonių atžvilgiu. Žiūrėkite, kas dalyvavo svarstant įstatymą, ir nė vienas Seimo nariui neužkliuvo. Kartoju, kviesčiau asmenys: sveikatos apsaugos viceministras, ministerijos Visuomenės sveikatos priežiūros departamento Rizikos sveikatai valdymo skyriaus vedėja, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro ir ta, ta, ta, ta... viceministrai. Nė vieno žmogaus, nė vieno iš tų paprastų žmonių, kurie teikia šias paslaugas. Klausykite, aš nuoširdžiai prašau jūsų, šį kartą jau beveik atsiklaupiti galiu, – sustokime tyčiotis iš paprastų žmonių, kurie neturi pinigų įvykdyti beprotišką kiekį beprotiškų reikalavimų, kurie negali.

Vienam italui, kuris Vilniuje turėjo mažutę piceriją (jis grįžo į Italiją), davė žemo laipsnio galimybę – nešvara pas jį ir neleido gaminti tiramiso, nes jo virtuvės plotas nebuvo 20 kvadratų ir toje virtuvėje nebuvo galima sujungti kiaušinių ir mėsos. Ko dar negalima? Jūs dažnai mirštate savo virtuvėse? Aš gyvenu mažoje virtuvėje ir tada turbūt ten negaliu daryti tiramiso? Suprantate, iš tikrųjų didžiausia pažeidimų masė yra visokiose didžiosiose. Kai pamatau tas vemtinias mišraines centruose, aš suprantu, kad mes neturime rimtos higienos, taip. Tačiau atimti iš žmonių galimybę užsidirbti, užmesti jiems naštas visokių pasų ir panašių dalykų... Atsisėskite ir paskaitykite tuos dokumentus. Aš juos skaičiau. Iš pradžių juokiais, paskui verkti norėjosi. Aš labai prašau – balsuokite prieš. Kažkas kuria sau pajamų srautą mažųjų sąskaita. Dar ir dar kartą nuobodžiai tą patį kartoju: tie, kurie jaučiatės katalikais, kai kalbate apie šeimą, pagalvokite, kad šeimą karais reikia išsaugoti net ir tokiais dalykais, kaip suteikti jai galimybę papildomai užsidirbti. Kada

tu kepsi ir darysi tą tiramisą, jeigu pildysi sveikatos pasą? Visi ten vienu mostu pakėlėte ranką, o dabar sąžiningai pažiūrėkite į savo širdis ir pasakykite, o prieš tai skaitėte, o prieš tai skaitėte, kaip atrodo higienos pasas ir po kiek reikia pinigų jį padaryti ir įvykdyti? Labai prašau – nebal-suokite.

PIRMININKAS. Motyvai. Dar nebalsuosime, dabar motyvai. Dėl motyvų niekas neužsirašė. Tada balsuosime. Kviečiu balsuoti po svarstymo.

Balsavo 87 Seimo nariai: už – 35, prieš – 18, susilaikė 34. Nepritarta. Ką siūlote? Gražinti tobulinti komitetui ar autoriams? Autoriams. Gražinti tobulinti autoriams. Ar galime bendru sutarimu gražinti tobulinti autoriams? Galime. Ačiū. Gražinta autoriams tobulinti. Autoriai tai yra iniciatoriai.

11.00 val.

Kriminalinės žvalgybos įstatymo Nr. XI-2234 5 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2140(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Kriminalinės žvalgybos įstatymo 5 ir 22 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2140. Pranešėjas – P. Valiūnas, Teisės ir teisėtvarkos komitetas.

P. VALIŪNAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šių metų birželio 20 dieną Teisės ir teisėtvarkos komitete kaip pagrindiniame buvo svarstytas šis projektas. Posėdyje dalyvavo devyni nariai. Visais balsais už buvo patvirtintas.

PIRMININKAS. Diskutuoti niekas neužsirašė. Pataisų nėra.

Motyvai. Dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti po svarstymo.

Balsavo 79 Seimo nariai: už – 79, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Po svarstymo pritarta.

11.02 val.

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2, 9, 13 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1635(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-6 klausimas – Saugomų teritorijų įstatymo 2, 9, 13 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-1635. Pranešėjas – K. Mažeika, Aplinkos apsaugos komitetas.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Aplinkos apsaugos komitetas svarstė šį įstatymo projektą. Atsižvelgęs į Vyriausybės išvadą, komitetas taip pat pritarė Specialiųjų tyrimų tarnybos, Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadoms ir, suderinęs projektą su Aplinkos ministerija, teikia svarstyti antrąjį patobulintą šio įstatymo projekto variantą, kuriam pritarė bendru sutarimu. Atsiprašau, balsavimo rezultatai: už – 8, prieš nebuvo, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Ačiū. Diskutuoti užsirašė Seimo narys E. Gentvilas. Kviečiu.

E. GENTVILAS (LSF). Mieli kolegos, mano manymu, įstatymų sistema turi būti nuosekli, atsižvelgiant į įvairius parametrus, įvairius interesus. Dabar svarstomas Saugomų teritorijų įstatymas iš principo yra geras ir aš už jį balsuosiu, bet tuoj pateiksiu kurioziškų nenuoseklumo pavyzdžių.

Čia kalbama, kad saugomose teritorijose būtų galima laikyti mėšinius galvijus, kurie natūraliu būdu nušienautų žolę, patręstų dirvą, suprask, reglamentuota, kiek žemės turi būti, koks aptvaras ir t. t. Yra įstatymo pataisų, kurios sako, kad tai etnografijos elementas saugomose teritorijose paryškintas ir taip toliau. Su visu tuo aš turėčiau sutikti. Žmonės gyvena kaimuose, saugomos teritorijos apima buvusių kaimų žemės, miško valdas ir taip toliau, bet noriu pasakyti, kad tai yra saugomos teritorijos, kuriose mes leidžiame įvesti tam tikrą elementą – mėšinių galvijų ganymą ir reglamentuojame tą ganymą tiksliai, per kiek laiko statinys turi būti pašalintas, kokios tvoros ir taip toliau.

Ir štai čia aš palyginu savo ir kolegos A. Salamakino pateiktą įstatymo projektą dėl Miškų įstatymo pakeitimo. Ten kalbama ne apie saugomas teritorijas konkrečiai, o apskritai apie miškų žemės pavertimo į kitas rekreacines naudmenas teisę. Seimas tam pritarė po pateikimo, tačiau Vyriausybė ir Saugomų teritorijų tarnyba nepritarė. Kas buvo siūloma, yra siūloma aname įstatyme, kurį teikiau aš ir ponas A. Salamakinas? Kad miškuose galėtų būti statomi laikini statiniai rekreaciniais tikslais, pavyzdžiui, baidarėms sandėliuoti. Ir ten nekalbame apie saugomas terito-

rijas. Aš ten kalbu apie miškų žemės pavertimą rekreacinės paskirties žeme – leiskite ant upės kranto arba ant ežero kranto įrengti statinį, ne pastatą be pamatų, bet įrengti statinį, tarkim, poilsiautojams susėsti kultūringai pavalgyti, nešiukšlinant aplinkos, arba pastatyti statinį baidarėms saugoti, vandens turizmui plėtoti. Ir Saugomų teritorijų tarnyba pasako, kad ne, negalima, mes saugosime miškus. Ir štai kontroversija, visiška kontroversija, kai Saugomų teritorijų tarnyba nemato problemų, kad bus statomi tokie pat laikini statiniai, kitaip sakant, tvartai, ežero ar upelio pakrantėje mėsiniams galvijams laikyti ir prižiūrėti ir įrengiamos ganyklos. Aš su tuo sutinku, bet kur logika ir nuoseklumas, kad saugomose teritorijose leidžiame tvartų statybą ir įteisiname, tačiau paprastame miške, miško žemėje, kuri net nėra saugoma teritorija, neleidžiame statyti suoliukų, pavėsinės, pastogės poilsiavietai įrengti arba statinio, pašiūrės (nebūtinai su sienomis, nors tebūnie ir su sienomis), pašiūrės įrengti baidarėms negalima.

Ką daro jūsų Vyriausybė? Leidžia šitą įstatymo projektą, beje, gerai daro, kad leidžia. Saugomų teritorijų tarnyba, manau, gerai daro, kad leidžia, o štai mano ir A. Salamakino projekto neleidžia, nors kalbame apie kitą vertybę, viešąjį interesą – miško žemėje leisti įrengti turistinę infrastruktūrą viešajam interesui tenkinti. Kolegos, kaip jūs sau norite, aš sąžiningai balsuosiu už šitą projektą, nes jis atitinka mano įsitikinimus, bet aš išvelgiu kitą dalyką: jeigu opozicijai priklausantys du politikai – A. Salamakinas ir E. Gentvilas pateikė, tai yra pasakoma, ne, taip nebus. Pašiūrės baidarėms paupyje nestovės, tuo tarpu tvartas gyvuliams toje pačioje vietoje gali stovėti. Štai kokie absurdoi vyksta su mūsų požiūriu į įstatymus, arba, kitaip sakant, su jūsų požiūriu į opoziciją.

Aš sąžiningai balsuoju už tą projektą, bet pergaltvokite, ką jūs darote.

PIRMININKAS. Motyvai. Motyvai už – Seimo narys A. Baura.

A. BAURA (LVŽSF). Gerbiami kolegos, pamatęs tuos, kurie pasisako už, ir kad nėra prieš, aš viliuosi ir tikiuosi, kad tikrai po svarstymo bus pritarta. Tiesiog noriu priminti, kad Saugomų teritorijų įstatymas yra keičiamas daugiau kaip 20 kartų ir visų tų keitimų reikėjo. Dabartinės pataisos – tikrai buvome priėję prie tam tikrų kuriozų, nesusipratimų, kai saugomoje teritorijoje asmuo, užsiimantis ūkine veikla, bet ten negyvenantis ar neturintis pastatų, kuriuose būtų galima laikyti ar mėsinius galvijus, ar avis, tiesiog buvo priverstas išeiti iš to verslo. Būtent šios įstatymo pataisos suteikia galimybę pasistatyti tuos laikinus pastatus, pašiūrę ir problema bus išspręsta. Tiesiog nematydamas prieštaravimų, aš balsuosiu už ir prašau kolegas palaikyti, kad mes dar spėtume artimiausiu metu duoti šansą tiems asmenims tas nors ir laikinas pašiūres iki žiemos pasistatyti.

PIRMININKAS. Dėl motyvų prieš niekas neužsirašė. Kviečiu balsuoti.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 85, prieš nėra, susilaikė 5 Seimo nariai. Projektui Nr. XIII-1635 pritarta po svarstymo.

11.11 val.

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1674 (svarstymas)

Darbotvarkės 1-7 klausimas – Saugomų teritorijų įstatymo 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-1674. Pranešėjas – K. Mažeika. Svarstymas.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Komitetas svarstė šį įstatymo projektą. Atsižvelgus į gautas Vyriausybės, Specialiųjų tyrimų tarnybos, Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadas, buvo priimtas sprendimas atmesti šį įstatymo projektą. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Motyvai. Motyvai už – Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų buvo pateiktas kuriozinis įstatymas ir iš karto buvo aišku, kad jis, ko gero, tokio verdikto ir sulauks. Manau, kad turėtume šiek tiek atsakingiau rengti teisės aktus. Jeigu kas nors ir paprašo, tai tokių bent dėl saugomų teritorijų galbūt ir neteikti, nes saugomos teritorijos yra saugomos teritorijos. Jeigu mes išgyvenome tą istoriją, kai keturi akmenys buvo traktuojami kaip pamatai, tai galbūt prie to paties nereikėtų grįžti. Siūlau atmesti.

PIRMININKAS. Ačiū. Ar galime bendru sutarimu atmesti šį projektą? Galime. Projektas atmestas. Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Dėkoju. Gerbiami kolegos, džiaugiuosi matydama jus.

11.13 val.

Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų savivaldybių tarybų rinkimų“ projektas Nr. XIII-2529 (pateikimas)

Skelbiu kitą darbotvarkės klausimą – Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų savivaldybių tarybų rinkimų“ projektas Nr. XIII-2529. Pranešėjas – Seimo Pirmininkas V. Pranckietis. Prašom, Pirmininke.

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, dėl 2019 metų savivaldybių tarybų rinkimų. Pagal Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 7 straipsnio 2 dalį savivaldybių tarybų rinkimus skelbia Seimas ne vėliau kaip likus penkiems mėnesiams iki savivaldybių tarybų narių įgaliojimų pabaigos. Anksčiausiai prisiekusių savivaldybių tarybų įgaliojimai baigiasi 2019 m. balandžio 7 d. Atsižvelgiant į tai, siūloma skirti savivaldybių tarybų rinkimus 2019 m. kovo 3 d. Nutarimas įsigaliojotų lapkričio 7 dieną.

PIRMININKĖ. Ačiū, Pirmininke. Gal kiekvieną nutarimą mes aptarkime atskirai. Dėl šio nutarimo nori paklausti A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Pirmininke, ar galite man paaiškinti, kodėl šiandien pateikėte rugsėjo mėnesį, o nutarimas įsigalios lapkričio 7 dieną. Įstatymo 7 straipsnyje pasakyta „ne vėliau“. Tai gali būti ir rugsėjo mėnesį paskelbta. O kodėl pasirinkote spalio revoliucijos metines, lapkričio 7 dieną?

V. PRANCKIETIS. Pasirinkome ne revoliucijos metines, o pasirinkome atgal tuos penkis mėnesius.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Sabatauskas. Prašom, kolega.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas Pirmininke, teikiate nutarimo projektą, tačiau įsigaliojimą atidedate. Pats ką tik citavote įstatymą, kad ne vėliau kaip penki mėnesiai. Vadinas, gali būti ir anksčiau. Ar tai nėra susiję su tuo noru būtinai pakeisti Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymą, siekiant uždrausti vienos iš partijų lyderiui dalyvauti rinkimuose, kad spėtų dar priimti?

V. PRANCKIETIS. Tai nėra susiję.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). O su kuo tada susiję?

V. PRANCKIETIS. Su penkiais mėnesiais iki įgaliojimų pabaigos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia J. Olekas. Jo nematome. Dėkoju.

Motyvai po pateikimo. Nuomonė už, nuomonė prieš. Norinčių kalbėti nėra.

Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl 2019 metų savivaldybių tarybų rinkimų“ projekto po pateikimo.

Balsavo 85 Seimo nariai: už – 84, prieš nėra, susilaikė 1. Pagrindiniu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, yra pasiūlymų. Tegul komitetas apsvarsto ir kitą savaitę, antradienį, o tai būtų rugsėjo 25 diena... Galime pritarti? A. Sysas, prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Aš siūlau Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą, nes čia jo klausimas, o ne Teisės ir teisėtvarkos komiteto. Čia yra rinkimų į savivaldą data.

PIRMININKĖ. Gerai. Ačiū. Ar galime bendru sutarimu sutarti, kad pagrindiniu siūlomas ne Teisės ir teisėtvarkos komitetas, o Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, ir daugiau komitetų nesiūloma? Bendru sutarimu? Pritariame. Svarstome rugsėjo 25 dieną. Ačiū.

11.17 val.

Seimo nutarimo „Dėl Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projektas Nr. XIII-2530 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ projektas Nr. XIII-2530. Pranešėjas – V. Pranckietis. Prašom, Pirmininke.

V. PRANCKIETIS. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucijos 80 straipsnio nuostatas Respublikos Prezidento eiliniai rinkimai vykdomi paskutinį sekmadienį, likus dviem mėnesiams iki Respublikos Prezidento kadencijos pabaigos. Respublikos Prezidento kadencija baigiasi 2019 m. liepos 12 d., todėl siūloma skirti Respublikos Prezidento rinkimus 2019 m. gegužės 12 d. Nutarimas įsigaliojusių lapkričio 12 dieną.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nori klausti A. Sysas. Suteikiame žodį.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas Pirmininke, čia dabar tokia kolizija išeina. Prieš tai priėmėme dėl savivaldybių, ir jūs būtinai penkis mėnesius... nors suprantu, kad vis tiek jau pasirengimas rinkimams vyksta ir savivaldybėse, ir partijose. Su Prezidentu dar aiškiau. Jūs įsigaliojimą nukeliate lapkričio mėnesiui. Tai Biržų pilyje, tai prie universiteto, tai prie Vyčio išeina vienas ar kitas Lietuvos pilietis ir sako: aš būsiu, aš – geriausias! Gal iš karto reikia trečią punktą užrašyti – uždrausti iki lapkričio 7 dienos vaikščioti prie pastatų ir skelbti, kad jie bus prezidentai? (*Juokas salėje*)

V. PRANCKIETIS. Jei teiksite tokį siūlymą, jį svarstys komitetas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl Respublikos Prezidento rinkimų skyrimo“ po pateikimo.

Balsavo 85 Seimo nariai, vienbalsiai 85 pritarė Seimo nutarimui po pateikimo.

Taip pat Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas ir rugsėjo 25 diena. Bendru sutarimu. Dėkoju.

11.20 val.

Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projektas Nr. XIII P-2531 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“ projektas Nr. XIII P-2531. Pranešėjas – V. Pranckietis. Prašau, Pirmininke.

V. PRANCKIETIS. Ačiū. Remiantis Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 8 straipsniu, rinkimai į Europos Parlamentą Lietuvos Respublikoje vyksta sekmadienį, kuris yra tuo pačiu laikotarpiu, kai visose Europos Sąjungos valstybėse narėse vyksta rinkimai į Europos Parlamentą. Rinkimų datą skelbia Lietuvos Respublikos Seimas ne vėliau kaip likus 6 mėnesiams iki nurodyto laikotarpio sekmadienio. Europos Parlamentas priima sprendimą dėl Europos Parlamento rinkimų datos. Buvo priimtas sprendimas, kad rinkimai turi įvykti 2019 m. gegužės 23–26 dienomis. Atsižvelgiant į tai, siūloma nustatyti, kad rinkimų į Europos Parlamentą Lietuvos Respublikoje data būtų 2019 m. gegužės 26 d. Nutarimas įsigaliojusių lapkričio 26 dieną.

PIRMININKĖ. Ačiū, Pirmininke. Norinčių paklausti nėra. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl rinkimų į Europos Parlamentą datos paskelbimo“. Pateikimas.

Balsavo 85 Seimo nariai: 85 vienbalsiai pritarė Seimo nutarimui po pateikimo.

Svarstyti siūlome Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetui ir svarstymo data Seime – rugsėjo 25 diena. Bendru sutarimu? Dėkoju.

11.22 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Virginijaus Jurgačio peticijos“ (projektas Nr. PNP-59) priėmimas

Gerbiami kolegos, truputį dar turime laiko. Gal galime rezervinius 2, 3 ir 4? Matau Peticijų komisijos pirmininką P. Čimbarą. Jis norėtų pateikti rezervinį 2 klausimą – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Virginijaus Jurgačio peticijos“ projektą. Prašom, kolega.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Komisija šių metų rugsėjo 12 dieną iš esmės išnagrinėjo V. Jurgačio peticiją dėl įstatymo tobulinimo ir priėmė sprendimą atmesti jo pateiktą pasiūlymą dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso – nustatyti, kad teisėjai gali atidėti nutarties paskelbimą, kai procesas vykdomas tik žodinio proceso tvarka, kai procesas vykdomas rašytinio proceso tvarka, nutartis skelbiama posėdžio dieną. Komisija sprendimą priėmė atsižvel-

gdama į Teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę ir manydama, kad galimybė tam tikram laikui atidėti teismo sprendimo priėmimą ir paskelbimą procesiniame įstatyme yra nustatyta tikslinčiai. Prašau pritarti komisijos išvadai ir priimti Seimo protokolinį nutarimą atmesti pareiškėjo peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Civilinio proceso kodeksą taip, kaip siūlo pareiškėjas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. Nėra. Galime bendru sutarimu atmesti? Galime.

11.24 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Mindaugo Korsakovo ir kitų pareiškėjų peticijos“ (projektas Nr. PNP-60) priėmimas

Rezervinis 3 klausimas – Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Mindaugo Korsakovo ir kitų pareiškėjų peticijos“ projektas. Gerbiamas Peticijų komisijos pirmininkas P. Čimbaras. Prašau.

P. ČIMBARAS (LSDDF). Komisija rugsėjo 12 dienos posėdyje išnagrinėjo M. Korsakovo ir kitų pareiškėjų peticiją dėl Darbo kodekso 228 straipsnio pakeitimo ir priėmė sprendimą atmesti jo pateiktą pasiūlymą pakeisti Darbo kodekso 228 straipsnį ir nustatyti, kad Darbo ginčų komisija sprendimą priima bylos nagrinėjimo dieną posėdžio metu. Sprendimas bylos nagrinėjimo dieną išdėstomas raštu ir jį pasirašo Darbo ginčų komisijos pirmininkas ir nariai. Taip pat sprendimą komisija įteikia arba išsiunčia darbo ginčo šalims sprendimo pasirašymo dieną. Darbo ginčų komisijos pirmininkas neturi teisės nagrinėti kitų bylų tol, kol nebus priimtas visų darbo ginčų komisijos narių pasirašytas sprendimas. Dabar yra nustatyta 5 ir 10 dienų. Komisija priėmė sprendimą atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktą nuomonę ir manydama, kad esamo Darbo kodekso 228 straipsnio 2 ir 5 dalių reglamentavimas užtikrina galimybę darbo ginčų komisijos pirmininkui surašyti motyvuotą sprendimą, todėl yra tinkamas ir neturėtų būti keičiamas. Prašau pritarti komisijos išvadai ir priimti protokolinį nutarimą atmesti pareiškėjo pateiktą pasiūlymą dėl Darbo kodekso taip, kaip siūlo pareiškėjas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nuomonė už – N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Atsiprašau, ne taip užsirašiau. Aš kaip tik norėjau pritarti žmogaus pasiūlymui, nes, man atrodo, racionalus pasiūlymas.

PIRMININKĖ. Tai kalbėkite. Mes suprasime, kad jūs prieš Peticijos komisijos siūlymą atmesti kalbėsite.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Taip. Aš siūlau to žmogaus pasiūlymui pritarti ir priimti tokią pataisą.

PIRMININKĖ. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, užsirašėme atvirkščiai, bet iš tikrųjų nagrinėjome komisijoje šį klausimą pakankamai nuodugniai ir išsamiai. Iš tikrųjų formaliai tą įvykdyti būtų pakankamai sudėtinga, nes, kaip žinote, komisijos nariai ten dirba ne nuolat, jie yra tiksliai laikinai sukviesti. Be to, paruošti iškart atsakymus, sutvarkyti visus raštus, kad tą pačią dieną komisija, visa faktiškai vos ne visuomenininkai, pasirašytų, tai formaliai įgyvendinti būtų pakankamai sudėtinga.

Be to, tie terminai per daug nereiškia – penkios ar viena diena iš tikrųjų didelio skirtumo nėra. Tiksliai mes apsunkintume pačios komisijos darbą ir dar apsunkintume tai, kad į tą komisiją paprastai nenorėtų niekas eiti dirbti. Manau, kad turėtume pritarti Peticijų komisijos išvadai.

PIRMININKĖ. Motyvai išsakyti. Balsuojame. Balsuojantys už balsuoja už komisijos siūlymą atmesti, balsuojantys prieš turi kitą nuomonę.

Balsavo 86 Seimo nariai: už atmetimą – 67, prieš – 3, susilaikė 16. Peticija atmesta ir pritarta Peticijų komisijos išvadai.

11.27 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“ (projektas Nr. PNP-61) priėmimas

Ir dar viena peticija. Seimo protokolinis nutarimas „Dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos“. Pranešėjas – P. Čimbaras.

P. ČIMBARAS (*LSDDF*). Ačiū, pirmininke. Komisija taip pat rugsėjo 12 dieną posėdyje išnagrinėjo A. A. Miškinio peticiją „Dėl Šilumos ūkio įstatymo pakeitimo“ ir priėmė sprendimą atmesti pateiktą pasiūlymą pripažinti netekusia galios šio įstatymo 3 straipsnio 3 dalį. Komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos pateiktą nuomonę, taip pat manydama, kad esamas teisinis reglamentavimas atitinka Lietuvoje esamą apsirūpinimo karštu vandeniu situaciją. Atsižvelgus į tai, prašau pritarti komisijos išvadai ir priimti protokolinių nutarimų atmesti pareiškėjo peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Šilumos ūkio įstatymą taip, kaip siūlo pareiškėjas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Galime bendru sutarimu atmesti peticiją? Galime. Dėkoju.

Gerbiami kolegos, noriu paskelbti pusės valandos pertrauką iki 12 valandos. O tada bus pateikiamas Seimo nutarimo „Dėl Mildos Vainiutės skyrimo Seimo kontroliere“ projektas, kaip ir numatyta mūsų patvirtintoje darbotvarkėje. Susitiksime 12 valandą ir tęsime posėdį toliau.

Pertrauka

12.01 val.

Seimo nutarimo „Dėl Mildos Vainiutės skyrimo Seimo kontroliere“ projektas Nr. XIII-2532 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, tęsiame rytinį posėdį. Leiskite paskelbti darbotvarkės 1-11 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Mildos Vainiutės skyrimo Seimo kontroliere“ projektas Nr. XIII-2532. Pranešėjas – Seimo Pirmininkas V. Pranckietis. Pateikimas.

V. PRANCKIETIS. Ačiū. Gerbiami kolegos, vadovaudamasis Seimo kontrolierių įstatymo 7 straipsniu, teikiu profesorės M. Vainiutės kandidatūrą skirti Seimo kontroliere savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiklai tirti.

Profesorė M. Vainiutė yra puiki teisės ekspertė ir profesionalė, turinti daugiau kaip 18 metų teisinio darbo patirties. Jos žinios ir kvalifikacija nekelia abejonių. Ji žinoma dėl gerų viešojo administravimo gebėjimų, todėl, manau, ji yra tinkama eiti Seimo kontrolieriaus, atsakingo už savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą, pareigas. Prašau palaikyti šį pasirinkimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamasis Pirmininke. Jums klausimai pagal Statutą neužduodami. Kviečiama kandidatė M. Vainiutė. Prašome. Prisistatyti skiriama 10 minučių, po to atsakymai į jūsų, kolegos, klausimus.

M. VAINIUTĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, gerbiama Seimo posėdžio pirmininke. Pateikdama savo trumpą prisistatymą pirmiausia norėčiau nuoširdžiai padėkoti Seimo Pirmininkui už išreikštą pasitikėjimą, teikiant mano kandidatūrą į šities labai atsakingas pareigas, ir už pasakytus pagiriamuosius žodžius.

Labai trumpai norėčiau pristatyti savo gyvenimo aprašymą. Taupydama laiką, atkreipsiu dėmesį į tam tikrus, mano supratimu, svarbiausius dalykus, biografijos faktus, kurie iš tikrųjų yra labai svarbūs, jeigu Seimo nariai pritartų mano kandidatūrai ir aš būčiau paskirta Seimo kontroliere.

Pradėti norėčiau nuo to, kad Seimo kontrolieriaus institucija yra labai svarbi institucija, atsižvelgiant į tai, kad jinai yra tiesiogiai, kaip žinome, įtvirtinta Konstitucijoje, t. y. Konstitucijos 73 straipsnyje. Tai yra konstitucinis institutas ir atsižvelgiant į tai šitai institucijai ir kontrolieriams yra keliama tikrai svarbūs reikalavimai, kurie nustatyti Seimo kontrolierių įstatyme. Jie, kaip visi žinome, svarbiausi yra keturi: pilietybė, nepriekaištinga reputacija, išsilavinimas ir reikalinga darbo patirtis.

Dėl išsilavinimo norėčiau paminėti tai, kad, be lietuvių kalbos ir literatūros studijų anuometiniame Vilniaus pedagoginiame institute, vėliau studijavau Vilniaus universiteto Teisės fakultete. Norėčiau pažymėti, kad mano domėjimosi studijų kryptis buvo konstitucinė teisė, anuomet vadinta valstybine teise, ir mano pasirenkamieji dalykai, taip pat baigiamasis darbas buvo parašytas iš šitos teisės srities. Tikrai turėjau galimybę semtis teisės žinių iš labai garbių teisininkų.

Vėliau teisės studijas tęsiau Vokietijos Gyseno miesto Justo Lybigo universiteto Teisės fakultete. Ten parašiau magistro darbą, vėlgi mano darbo tematika buvo susijusi su konstitucine teise, rašiau apie Prezidento instituciją. Vėliau turėjau galimybę parengti daktaro disertaciją ir ją apginti. Ji buvo taip pat susijusi su konstitucine teise, konstitucine jurisprudencija, konstitucine raida.

Grįžusi į Lietuvą, darbą pradėjau Teisingumo ministerijoje, dirbau tuo metu Teismų skyriuje, Tarptautinės teisės departamento skyriuje. Tiesa, ten dirbau ne tiek ilgai, nes vėliau buvau pakviesta dirbti į Nacionalinę teismų administraciją, buvau Teisės ir personalo skyriaus vedėja. Ir vėlesni pakankamai ilgi metai buvo praleisti dirbant Respublikos Prezidento kanceliarijoje, apie aštuonerius metus. Turėjau tikrai didelę galimybę ir didelį džiaugsmą susipažinti su tokiais svarbiais dalykais, kaip, pavyzdžiui, įstatymų leidyba. Taip pat man asmeniškai teko nagrinėti labai daug piliečių skundų, buvo kreipiamasi labai įvairiais klausimais, todėl įgijau pakankamai daug patirties. Vėliau, kai dirbau Teisingumo ministerijoje, taip pat teko dirbti ir prie piliečių, ir prie kitų klausimų, kas yra priskiriama teisingumo ministro kompetencijai.

Taip pat norėčiau pažymėti, kad, grįžusi į Lietuvą, jau nuo 2001 metų iš esmės ištisai, gal tik su labai trumpomis pertraukomis, dirbu pedagoginį ir mokslinį darbą, taip pat susijusį su konstitucinės teisės sritimis. Dėl ko aš tai pabrėžiu? Kaip mes visi žinome, konstitucinės teisės apskritai yra tokie du svarbiausi institutai, tai žmogaus teisės ir valstybės valdžios institucijų sąranga, ta patirtis, kaip žinoma, einant Seimo kontrolieriaus pareigas, būtų tikrai labai svarbi.

Dėsdama pedagoginį darbą, tokius dalykus kaip Lietuvos konstitucinę teisę, lyginamąją konstitucinę teisę ir parlamento teisę. Mokslinių interesų sritis taip pat susijusi su konstitucine teise. Esu daugelio mokslinių straipsnių autorė, bendraautorė, vadovėlių, monografių autorė. Taip pat teko dalyvauti ne vienoje tarptautinėje, nacionalinėje konferencijoje, kur taip pat buvo nagrinėjami su žmogaus teisėmis susiję klausimai ir kiti klausimai.

Aš manau, jeigu Seimo nariai pritartų, savo įgytą patirtį ir teorinę patirtį galėčiau pritaikyti. Be abejo, dirbant kiekvienoje institucijoje, yra tam tikrų niuansų, kurių galbūt aš šiandien ir nežinau, bet tikrai norėčiau jus, gerbiemieji Seimo nariai, patikinti, jeigu man tokią galimybę suteiktumėte, stengčiausi šias pareigas atlikti sąžiningai, kruopščiai ir atsakingai. Labai ačiū už skirtą laiką.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti aštuoni Seimo nariai. Pirmasis klausia M. Majauskas. Ruošiasi J. Sabatauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama kandidate, kodėl jūs galvojate, kad, sulaukusi priekaištų dėl savo veiklos ir netikusi Vyriausybei, esate tinkama eiti Seimo kontrolierės pareigas? Ar, jūsų nuomone, būtų teisinga ir pagaliau etiška jus skirti Seimo kontroliere savivaldybių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiklai tirti, jeigu jūsų, kaip ministrės, pareigūnės, veikla sulaukė labai reikšmingų priekaištų? Jums, kaip pareigūnei, sunkiai sekėsi, bet dabar jūs tirsite kitų pareigūnų ir institucijų veiklą. Pagaliau, ar toks jūsų pasisakymas... kai pasitraukėte iš teisingumo ministrės pareigų, jūs pripažinote, kad ministro poste turbūt reikia stipresnio žmogaus. Kaip manote, ar jums čia užteks stiprybės tinkamai atlikti šias svarbias pareigas?

M. VAINIUTĖ. Labai ačiū už klausimą. Klausimas tikrai labai platus. Per porą ar trejetą minučių tikrai į jį neatsakyčiau. Be abejonės, einant tokias atsakingas pareigas, kaip ministro pareigos, iškilo daug sunkumų, daug trikdžių, kurių aš galbūt nenumačiau eidama į tas pareigas. Bet vis dėlto manyčiau, kad tokius svarbius klausimus, kurie buvo susiję su bausmių vykdymo sistema, mes pradėjome. Girtis turbūt labai negražu ir neetiška, jūs paminėjote, kad aš pasakiau, kad galbūt esu per silpna eiti tas pareigas, kas, ko gero, politikoje nėra priimta, labiau turbūt reikėtų paminėti savo dorybes ir gerus savo bruožus, bet aš taupydama laiką norėčiau pasakyti, kad nepaisant to, kad susilaukiu priekaištų, vis dėlto manyčiau, kad reikiamus darbus tikrai mes pradėjome. Gal konkrečiai tiesiog nevardinčiau ir manau, kad galbūt kai kurie pasakyti priekaištai buvo nepagrįsti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia J. Sabatauskas. Ruošiasi A. Sysas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama profesore, savivaldybių kontrolieriai tiria piliečių skundus dėl valstybės ir savivaldybės pareigūnų piktnaudžiavimo ar biurokratizmo. Sakykite, ar jums užteks tvirtumo ir principingumo tiriant tokius skundus, ypač dėl valstybės pareigūnų, jei iš tiesų, kai dirbote ministre, jūs patyrėte tam tikrų sunkumų, kai te-

ko taikstytis su Vyriausybės kanclerės ir kitų, net ne politikų, vos ne kišimusi į ministerijos veiklą? Ačiū.

M. VAINIUTĖ. Ačiū jums už klausimą. Manychiau, kad tikrai tų jėgų užteks. Priešingai, aš manau, kad būdama teisingumo ministre, eidama ministro pareigas, įgijau kur kas daugiau patirties, negu jos turėjau.

Kita vertus, tas teisingumo ar bet kurio kito ministro veiklos baras, palyginti su Seimo kontrolieriaus pareigomis, manychiau, tikrai yra siauresnis. Aišku, jis taip pat yra labai svarbus, ką jūs ir pasakėte. Bet... Aišku, daug trūkumų yra ir savivaldybėse. Rengdamasi šitam susitikimui su jumis, su Seimo nariais, aš domėjausi, kokia yra statistika. Išnagrinėjau praeitų metų Seimo kontrolieriaus įstaigos ataskaitą ir matau, kad tikrai spręstinių klausimų yra, bet, kaip minėjau, ir dirbdama kitose institucijose su tuo susidūriau. Taigi manychiau, kad tai man nebūtų visiškai naujas veiklos baras. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Sysas. Ruošiasi E. Gentvilas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama profesore, aš norėčiau paklausti iš visai neseniai. Jūs buvote ne tik teisingumo ministrė, profesorė, bet jūs neseniai buvote ir ekspertė teikiant išvadą dėl politinių partijų finansavimo. Kai skaitai politinių partijų finansavimo išvadą, jūs ten daug kur teigiate, kad tai yra prieštaravimai, neatitikimai, galimi konfliktai su Konstitucija. O galutinė išvada yra, kad viskas gerai.

Pratęsdamas kolegos J. Sabatausko klausimą dėl tvirtumo ir principingumo. Aš suprantu, kad jūs buvote pakliuvusi į tokią labai subtilią situaciją, turint omenyje, kas buvo teisingumo ministras, jūs buvote teisingumo ministrė, kas siūlo, ir visi kiti dalykai, kurie, taip sakykime, po antklode vyksta. Šiuo atveju kaip galite paaiškinti tokią savo išvadą dėl to įstatymo, kai daug kur sakote, kad tai yra blogai, bet visuma yra gerai. Ačiū.

M. VAINIUTĖ. Ačiū jums už klausimą. Išties turiu nuoširdžiai prisipažinti, kad aš laukiau šito klausimo, kad jis gali būti keliamas šio Seimo posėdžio metu. Bet išties, jeigu žiūrėtume šiek tiek į priešistorę, kodėl aš tą išvadą rašiau, tai galėčiau labai trumpai paminėti tai, kad tai buvo vasaros metas ir iš Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto aš gavau tokį kvietimą dalyvauti viešuosiuose pirkimuose dėl įstatymo projekto. Tuo metu aš maniau, kad gal mes ir nelaimėsime, galbūt mūsų kvalifikacija neatitiks, kad aš tą išvadą ar su kažkuo kitu, ar viena turėčiau rašyti. Aišku, laikydamasi subordinacijos principo aš sutikau tą išvadą rašyti, nes aš matau, tai būtų... Tiesiog turbūt kiekvienas, kad ir kur dirbantis, laikytųsi, kaip aš sakau, subordinacijos principo, ir tiesiog neatsisakiau. Galiausiai gavome tokį atsakymą, kad mes laimėjome. Pasirodo, vėliau sužinojau, kad kiti universitetai net nedalyvavo, ir reikėjo iš esmės tikrai per trumpą laiką atsakyti į tokį išties labai sudėtingą klausimą, susijusį būtent su politinių partijų finansavimu. Norėčiau paminėti, kad ta išvada yra netrumpa, apie 12 puslapių, ir ji labiau turbūt, manychiau, turėjo Seimo nariams arba tiems, kurie tuos sprendimus priima, pagelbėti ta prasme, kad čia daugiau yra analizuojama užsienio šalių praktika. Mes, Seimo nariai, ar kitos institucijos labai dažnai žiūrime, kaip kitos valstybės tvarkosi vienais ar kitais klausimais. Todėl ta išvada yra, kaip jūs sakote, šiek tiek aptaki, lyg ir nėra konkreti. Bet dirbdami dėstytojais mes nesame įpratę kategoriškai sakyti taip arba ne, kai vertiname studentų darbus, baigiamuosius darbus, ir todėl ta išvados pabaiga yra tokia. Aš ją turiu atsinešusi, gal tiesiog nedrįsiu čia cituoti, nes, kaip supratau, šį klausimą Seimas yra apsvarstęs. Todėl ji tokia labiau, sakyčiau, yra rekomendacinio pobūdžio, kad Seimo nariams šiek tiek palengvintų darbą. Tokia, aš supratau, buvo mūsų misija.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia E. Gentvilas, ruošiasi G. Skaistė.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiama pretendentė, Seimo Pirmininkas šį ryt Seniūnų sueigoje patvirtino, kad pokalbiai su jumis, tarimasis dėl jūsų galimo tapimo Seimo kontroliere, vyksta nuo pavasario. Jūs tai turbūt irgi galėtumėte patvirtinti, aš manau taip. Tai štai su jumis tariamasi dėl jūsų galimybės tapti Seimo kontroliere, dėl jūsų personalijos kreipiamasi į specialiąsias tarnybas, dėl jūsų atitikimo pareigoms, ir štai jūs, kaip jokio teisės supratimo neturintis žmogus, neriate į galimą interesų konfliktą – vykddote Seimo valdybos užsakymą, kaip suprantu, už pinigus atlikti vieno įstatymo projekto ekspertizę. Pasakykite, kaip su ta jūsų nuojauta sugebėjimų išvengti rizikų, sugebėjimų suderinti interesus? Aš, beje, nedrįstu pasakyti, kad jūs pažeidėte ką nors, bet, mano manymu, čia galima įžvelgti...

PIRMININKĖ. Laikas jau.

E. GENTVILAS (LSF). ...interesų konfliktą. Jus siūloma į pareigas ir tos institucijos vadovybės prašymu už pinigus vykdyti darbelius. Kaip jūs tai vertinate?

M. VAINIUTĖ. Dėkoju už klausimą ir už pasakytas pastabas. Iš esmės aš visą tą priešistorę jau paminėjau, kai atsakiau į gerbiamo Seimo nario A. Syso klausimą, kodėl tą dariau. Antras dalykas, kaip aš minėjau, kad tai yra rekomendacinio pobūdžio dokumentas. Aš nežinau, kiek įtakos turėjo Seimo nariams priimant sprendimus, bet ji tikrai pagalbinio, rekomendacinio pobūdžio.

Dėl finansavimo norėčiau pasakyti. Ta bendra suma, kadangi aš rašiau tą išvadą su kitu Viešosios teisės instituto profesoriumi (beje, jo nepasirinko, jam buvo pavesta), bendra suma, neatskaičius mokesčių, buvo 400 eurų. Kita vertus, noriu paminėti, kad aš iki šiol tų pinigų negavau, aš jų ir nesiekiu gauti. Ko gero, tai bus skirta universiteto reikmėms. Čia kaip nuspręs fakulteto vadovybė. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKĖ. Ačiū. Kolegos, prašome netriukšmauti, klausykime atsakymų ir klausimų. G. Skaistės salėje nematau. Klausia A. Armonaitė, ruošiasi S. Tumėnas.

A. ARMONAITĖ (LSF). Iš tikrųjų detalės yra labai svarbu, bet aš norėčiau gerbiamo pretendento paklausti apie esmę. Seimo kontrolieriaus institucija gina žmogaus teises ir laisves, tai yra būtent ta institucija, kuri dirba žmogaus teisių srityje. Norėčiau jūsų paklausti, kokius jūs prioritetus matote ginant žmogaus teises kaip Seimo kontrolierė? Vis dėlto jau dirbote teisingumo ministre ir galbūt ten pavyko ką nors nuveikti, nežinau, ką galėtumėte tęsti kaip Seimo kontrolierė? Dėkoju.

M. VAINIUTĖ. Labai ačiū už klausimą. Išties, kaip mes visi gerai suprantame, pagrindinė Seimo kontrolieriaus institucijos misija yra ginti žmogaus teises, ugdyti pagarbą žmogaus teisėms, toliau vystyti piliečių ir valdžios institucijų dialogą, kitaip sakant, kad valdžios įstaigos tinkamai tarnautų žmonėms. Iš esmės Seimo kontrolierių įstatymas Seimo kontrolieriams suteikia labai daug instrumentų, kaip būtų galima tas žmogaus teises ginti. Aš nematau, kad žmogaus teisės būtų tinkamai ginamos ir misija būtų įvykdyta, jeigu būtų atliepiama tik tiesiogiai į pačių piliečių skundus. Tikrai yra gana daug instrumentų.

Pavyzdžiui, aš galvoju, ką jūs minėjote, apie sąsajas su tuo laikotarpiu, kai ėjau teisingumo ministro pareigas. Manau, kad būtų galima daug nuveikti švietimo srityje. Teisingumo ministerija, sakykim, atsakinga už teisinį švietimą. Ir tikrai, kai dirbau Teisingumo ministerijoje, mes labai dažnai su personalu galvodavome, kur būtų galima nukreipti tas valstybės teikiamas lėšas, kad žmonės labiau suvoktų savo teises ir pareigas. Iš esmės tokia pat yra ir viena iš Seimo kontrolierių funkcijų. Sakykime, manyčiau, kad, ypač bendradarbiaujant su kitomis institucijomis ir, be abejonės, su Seimu, su Seimo nariais ir su Teisingumo ministerija, ir su kitomis institucijomis, būtų galima šitoje srityje daug nuveikti.

Be abejo, yra ir daugiau dalykų, ką, sakykime, Seimo kontrolieriai galėtų daryti tam, kad padėtis žmogaus teisių srityje tikrai pagerėtų. Aišku, būtų galima paminėti ir daugiau įstatymų projektų, kuriuos mes teikėme kaip Teisingumo ministerija, bet gal tai būtų pernelyg detalu. Jeigu galima, tuo apsiribochiau. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi V. Kamblevičius.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū. Gerbiama kandidatė, aš visiškai neabejoju jūsų kaip teisininkės kompetencija. Jūsų oponentams norėčiau pasakyti, kad, man regis, jums šita vieta dar daugiau tinka negu ministro vieta, žinant jūsų jautrumą, atidumą žodžiui. Ir būdama Seimo kontroliere institucijoje, į kurią žmonės kreipiasi praradę visas viltis, kreipiasi, kad įsikabintų už paskutinio šiaudo... Kokie būtų jūsų, kaip tarnybos pareigūnės, žingsniai, kad šitie jūsų tarnybos priimti sprendimai būtų veiksmesni, kad turėtų realių galių, nes dabar į mus kreipiasi gyventojai, iš jūsų tarnybos atėję su teigiamais sprendimais, bet atsimuša į savivaldybių duris ir mažai jiems yra padedama. Kokie jūsų konkretūs būtų veiksmai, kad jūsų tarnyba būtų veiksmesnė ir realių galių turėtų?

M. VAINIUTĖ. Dėkoju jums. Taip pat dėkoju už pasakytus gerus žodžius mano atžvilgiu.

Kalbant apie tai, kaip būtų galima, sakykime, būtent šios institucijos sprendimų veiksmingumą įgyvendinti... Taip, kaip jūs teisingai sakote ir ką mes visi žinome, Seimo kontrolierių išvados

yra rekomendacinio pobūdžio. Ir čia, be abejonės, aš minėjau prieš tai buvusiai Seimo narei, ko manęs klausė, iš tikrųjų yra labai svarbus bendradarbiavimas. Manychiau, pavyzdžiui, vienas iš tokių labai veiksmingų instrumentų, kuriuos mes jau taikėme, kai dirbau teisingumo ministre, – būtent, sakykime, tos išvykos į savivaldybes ir susitikimai su tiesioginiais savivaldybės darbuotojais, su meru, su administracijos darbuotojais ir tiesiog bandymai tokiais būdais užtikrinti, kad žmonių teisės nebūtų pažeistos, nes, aš kaip ir minėjau, tikrai skaičiai yra pakankamai įspūdingi. Vadinasi, žmonės...

Kita vertus, tai yra labai džiugu, kad žmonės kreipiasi, vadinasi, tiki ta institucija. Sakykime, pavyzdžiui, ir tokiais atvejais, kaip aš minėjau, dirbant ir Prezidento kanceliarijoje... Ir visos institucijos stengiasi nepažeisti terminų atsakydamos į piliečių skundus, nes sako: jeigu neatsakysime, tie žmonės kreipsis į Seimo kontrolierius. Kita vertus, yra labai džiugu, kad ta institucija iš esmės veikia ir veikia ilgus metus, perėjo ilgą raidos kelią, kaip žinome, nuo 1994 metų keitėsi ir nuolat stiprėja.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir paskutinis klausia V. Kamblevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolege, pastaruoju metu Seimo kontrolierių institucija, sakyčiau, labai susilpnino savo pozicijas, ir visuomenė turi neigiamą požiūrį į ją. Aš, kiek atsimenu, nė vienas žmogus, kuris kreipėsi į jūsų esamą kontorą, kad išsiaiškintų gyvybiškai teisingus klausimus, kad išsiaiškintų savo, sakyčiau, globalias problemas ir kad būtų kreiptasi į teismą... Seimo kontrolierių tarnyba nė sykiu per tuos metus nesikreipė į teismus, kad padėtų žmonėms.

Mano klausimas būtų toks: ar jūs sugebėsite adaptuotis tame darbe ir šiek tiek pakeisti tą pasenusią, sakyčiau, nevykusią sistemą, kurioje dirbate dabar? Ačiū.

M. VAINIUTĖ. Dėkoju už klausimą. Taip, turbūt kritiškai vertinti esamų ir buvusių kontrolierių veiklą nebūtų man etiška, nes man reikės įsilieti į tą kolektyvą, ar ne? Bet aš tikiu ir esu įsitikinusi, kad Seimo kontrolieriai darė, ką jie galėjo. Bet būtent į tą instrumentą, kurį jūs paminėjote, kad nebuvo kreipiamasi į teismą, be abejonės, reikėtų atkreipti dėmesį. Tikrai, be abejonės, pagrįstais atvejais, jeigu to reikėtų. Tai tiek trumpai.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamoji kandidate. Jūs atsakėte į visų Seimo narių klausimus, kurie buvo jums užduoti. Siūlomas Žmogaus teisių komitetas. Susitikimai frakcijoje vyks pagal nustatytą grafiką. Ačiū.

M. VAINIUTĖ. Labai ačiū jums.

PIRMININKĖ. Tuo šio klausimo svarstymą baigėme, pateikimą baigėme.

12.25 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 24 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIIIIP-2527 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-12 klausimas, projektas Nr. XIIIIP-2527. Ieškau akimis pranešėjo R. Karbauskio. Ar J. Bernatoniš pateiks Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 24 straipsnio pakeitimo“ projektą? R. Karbauskis. Prašau. Pateikimas.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Statuto pakeitime yra nurodyta, kad keičiamas Seimo Pirmininko pavaduotojų skaičius nuo penkių iki šešių.

PIRMININKĖ. Pristatymas labai trumpas, tačiau teks atsakyti į šešis klausimus, septynis.

Pirmasis klausia G. Landsbergis. Ruošiasi M. Majauskas.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas Ramūnai, suprantame, aišku, visi, nėra ko slėpti, kad už parašą dėl frakcijų koalicijos duodate pavaduotojo postą, nesvarbu, kiek tai kainuos. Bet man įdomesnis yra kitas klausimas, ką jūs žadate duoti už balsavimą dėl biudžeto, ką jūs žadate duoti dėl balsavimo dėl ligoninių pertvarkos ir kitų klausimų? Ar yra kokie nors numatyti, galbūt prekybiniai mainai galimi tuo požiūriu, kad ir kitos opozicinės frakcijos galėtų sužinoti, kokia yra kaina vieno ar kito balsavimo, ar kokio posto, ar pinigų, ar kokios nors ligoninės neuždarytos, ar mokyklos neuždarytos. Iš tikrųjų tas yra įdomu. Gal galite pristatyti tiesiog visą kainoraštį?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Gerbiamasis Gabrieliau, kai jūs šnekate tokias nesąmones, jums pačiam juokinga, ar ne?

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Jūs nepolitikuokite, atsakykite.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Jūs politikuojate, o ne aš.

PIRMININKĖ. Kolegos, klausimas užduotas, atsakymas yra toks, koks yra. Klausia M. Majauskas. (*Šurmulyš salėje*)

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, ar galite patikslinti, kiek šis sprendimas kainuos mokesčių mokėtojams ir kokią realią naudą jįsai duos mokesčių mokėtojams?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Noriu pasakyti, kad mūsų sprendimas prieš porą metų vietoj septynių pavaduotojų turėti penkis leido tikrai nemažai sutaupyti. Jeigu šnekėtume apie tai, kiek tai kainuos, tai yra papildoma patarėjo pozicija, jeigu aš neklystu dabar, toliau, šiek tiek didesnis atlyginimas paties pavaduotojo negu eilinio Seimo nario, tai yra kainuos, kiek aš prisimenu skaičius, truputį virš 100 tūkst. eurų.

Dabar kiek tai naudinga? Aš pasakyčiau, jeigu šnekėtume apie Seimo darbo stabilumą ir Vyriausybės stabilų palaikymą, tai nauda šito sprendimo tikriausiai bus tūkstančiai kartų.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Finansinė nauda.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma. Ruošiasi A. Sysas. J. Razmos nėra. A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, mano klausimas būtų, ar iki kadencijos pabaigos jūs nesiūlysite ir septinto kandidato? Nes tai, ką jūs teigėte prieš rinkimus ir atėję po rinkimų, laimėję... Jūs irgi stovėjote tribūnoje ir daug kalbėjote apie tai, kad reikia taupyti, kad paprasčiausia atsisakysite visų savo iškeltų užduočių ir sprendimų, kuriuos priėmėte pirmais kadencijos metais. Ačiū.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, jūs esate tikriausiai viena iš tų priežasčių, kodėl mes šitą klausimą šiandien svarstome. Teisingai, mes turėjome aplinkybes, kada dvi partijos buvo sudariusios koaliciją, jos turėjo matematinę daugumą. Šiandien šnekant apie darbą Seime, mums, valdančiajai daugumai arba koalicijai, palaikymas frakcijų yra labai svarbus. Mes tą siūlymą buvome pateikę ir Lenkų rinkimų akcijai, jie nuo kokio nors formalaus susitarimo pasirašymo, tarpfrakcinio bendradarbiavimo atsisakė ir to pasiūlymo turėti taip pat Seimo Pirmininko pavaduotoją atsisakė. Mes gerbiame jų nuomonę, jų sprendimą. Jeigu jūs prisijungsite prie valdančiosios koalicijos ir kelsite klausimą apie tai, kad jūs norėtumėte turėti savo atstovą valdyboje, mes tikrai mielai su jumis apie tai diskutuosime. (*Šurmulyš salėje*)

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas. Ruošiasi I. Degutienė.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, iš to, kad jūs siūlote dabar statuto pataisą dėl naujo Seimo Pirmininko pavaduotojo etato atsiradimo, būtų galima suprasti, kad dar šiais metais bus siūloma kandidatūra. Ar užteks numatyto biudžeto, niekas neįsilo persikirstyti asignavimų, kurie paskirti Seimui?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Taip, užteks.

PIRMININKĖ. Klausia I. Degutienė. Ruošiasi A. Armonaitė.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamas pranešėjau, iš tikrųjų kokia dabar yra situacija Seime, tai mane stebina. Kadangi dabar labai mėgstama sakyti, kad per 27 metus Lietuvoje nieko nebuvo padaryta, tai aš šiuo atveju noriu pasakyti, kad tokios antidemokratijos irgi niekada nebuvo. Šiandien vicepirmininkų skaičius yra santykiškai kartu su Seimo Pirmininku septyni su vienu, lyginant su opozicija. Kiek aš atsimenu, šitame Seime, nepaisant, kiek buvo opozicinių frakcijų, visada mažiausiai buvo du vicepirmininkai iš opozicijos, plius opozicijos lyderis. Ar jums neatrodo, gerbiamasis pranešėjau, kad šį kartą reikėtų ne papildomo komercinio vicepirmininko, o vicepirmininko, kuris būtų iš opozicijos, nes mes turime dar Liberalų frakciją ir socialdemokratų frakcijas? Ačiū.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Ne, man neatrodo. Pradėsiu nuo to, kad jūs galėtumėte susitarti opozicijoje dėl opozicijos lyderio ir turėti jau mažiausiai du atstovus valdyboje. Ši galimybė visą laiką prieinama jūsų frakcijai, bet jūs kažkodėl ja nesinaudojate. Atitinkamai dėl to tenka apgailėstauti. Šnekant apie Seimo darbą, aš manau, kad mūsų Seimas yra demokratinis, ir mūsų nuomonės tuo klausimu labai stipriai skiriasi.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinė klausia A. Armonaitė. Prašom.

A. ARMONAITĖ (LSF). Aš dar norėčiau pratęsti apie tai, kad Seimas yra demokratinis. Ir jūs, ir jūsų kolegos sako, kad Lietuvoje su demokratija problemų nėra. Vis dėlto, jeigu žiūrime į tai, kaip atrodo Seimo valdyba, man atrodo, kad demokratijos problemų čia yra labai nemažai, nes beveik pusė Seimo yra opozicinės frakcijos, o santykis Seimo valdyboje – iš septynių narių šeši priklauso valdančiajai daugumai. Dar daugiau – jūs patys panaikinote Seimo vicepirmininko pareigybę prieš pat kadenciją opozicijos sąskaita ir dabar įvedate naują pareigybę valdžios sąskaita.

Ar galėtumėte paaiškinti, kur čia nėra tos problemos su demokratija, nes man politikos mokslų magistras ir išsilavinimas, kurį aš gavau, sako, kad čia yra nemažų problemų su demokratija?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Aš ką tik pasisukau, pažiūrėjau į Rimą, ar blogai atrodo valdybos nariai. Visai gerai atrodo.

Jeigu kalbėtume rimtai apie jūsų keliamą klausimą, frakcija „Tvarka ir teisingumas“ netapo valdančiosios daugumos dalimi, ji yra mažumoje, norėčiau tai patikslinti. Kalbėti apie tai, kad pozicija... Ir dar sykį pakartosi, kad frakcija „Tvarka ir teisingumas“ nėra išipareigojusi valdančiajai daugumai nė vienu klausimu konkrečiai, jie laisvi balsuoti taip, kaip jie nori ir t. t. Mus, valdančiosios koalicijos frakcijas, įpareigoja susitarimai, kurių mes nė su viena kita frakcija Seime nesame pasirašę. Patikslinu.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, buvo užsirašęs J. Razma, dar leidžia laikas, buvo skirta 10 minučių, todėl suteiksime žodį paklausti.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamas iniciatoriau, jeigu, kaip galima suprasti iš jūsų čia skelbiamų motyvų, kadencijos viduryje atsirado daugiau darbų ir dalinsite didesniam vicepirmininkų skaičiui, sakykite, kuris iš dabartinių vicepirmininkų pasiskundė, kad jam per daug darbo ir jis nebesitvarko? Ar priešingai – gal jūs įvertinote, kad kuris nors ir nesiskundžia, bet nesitvarko, ir norite padalinti jo atsakomybės sritis, ką nors skirdami naujam vicepirmininkui? Ar vis dėlto mes su visuomene kalbėsime sąžiningai ir sakysime, kad tų darbų gal ne per daug yra, bet mums reikia dėl politinių aplinkybių, dėl rėmimo duoti, kad ir be ypatingų darbų, tą postą ir tegu džiaugiasi naujas koalicijos rėmėjas?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Tai jūsų vertinimas, jums tikrai niekas nedraudžia taip vertinti situacijos. Bet šnekant apie Seimo darbo stabilumą, apie Vyriausybės palaikymą, mūsų sprendimas pakviesti aktyviau įsitraukti į Seimo valdymą dvi frakcijas buvo labai logiškas. Viena frakcija pasirinko deleguoti savo atstovą į valdybą, tai tas sprendimas ir siūlomas.

PIRMININKĖ. Ačiū. Jūs atsakėte į visų klausimus. Motyvai už – A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, aš išklausiau R. Karbauskio žodžius. Jie tik patvirtino man tai, ką vakar televizijoje kalbėjome, – valdančiajai koalicijai yra sunku. Reikia būti jautresniems, tą mes girdėjome labai aiškiai. Tai čia jau žiūrėjome labai pragmatiškai, net jeigu reikia tokių komercinių vicepirmininkų, tai mes turime suprasti, kad reikia. Aš tik galvočiau, kad galbūt galima būtų pagyvoti apie tai, kad dabar aštuoni frakcijos „Tvarka ir teisingumas“ atstovai turės tik vieną pavaduotoją, o socialdarbiečiai, turėdami vienuolika žmonių, turi du. Tai gal tą vieną naują įsteikime tokį komercinį, o vieną socialdarbiečių panaikinkime? Čia būtų toks labai pragmatiškas biznio požiūris. Pataupykime šiuo atveju. Ką čia?.. Jeigu reikia naujų čia balsų, aš suprantu, pirkti reikia, ir taškas. Bet aš galvoju, kad būtų galima dar labiau suderinti visus procesus, nes kyla dar daugiau problemų, tai siūlau P. Gražulį skirti Seimo Pirmininko pavaduotoju. Dabar negali dirbti Žmogaus teisių komitete, duokime pavadovauti Seimui pagaliau, nes iš tikrųjų tai ir atspindės tą tikrą dabartinę daugumos vaizdą. Tai čia bus išspręsta labai daug problemų. Aš tikrai galvoju, kad reikia balsuoti už.

PIRMININKĖ. Matysime, kaip jūs balsuosite, bet nuomonę prieš nori išsakyti G. Landsbergis. Ir suteiksiu žodį tikrai išsakyti nuomonei už. Dabar G. Landsbergis – nuomonė prieš.

G. LANDSBERGIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Išties aš pasigedau nors vieno nuširdaus pasisakymo Kultūros komiteto pirmininko pristatant šį svarbų projektą. Aš atsimenu Seimo darbo pradžią, kai nuolat buvo kalbama apie taupymus, apie efektyvesnę Seimo darbą. Dabar viskas yra nubraukta, viskas yra pasikeitę. Į kiekvieną paklausimą yra atsakoma su pašaipia šyp-

sena. Išties man labai sunku suprasti, kai tokie svarbūs dalykai, o mes iš esmės keičiame tai, kaip bus vadovaujama Seimui, vidury kadencijos, visi suprasdami, kodėl tai yra daroma – yra nusi-pirkta viena frakcija, taip, kuri vadinsis mažumos, taip, neopozicinė, tvarka, čia galima vaidinti ir apsimetinėti, bet iš esmės tai teisiamos partijos frakciją prisijungė koalicija už vieną postą. Ir tas turi būti paminėta, tas turi būti parašyta, aš tikiuosi, kad tai bus protokoluota ir įeis į istoriją, ir pašaipios šypsenos, nutylėti atsakymai nepadės to paslėpti. Viskas yra aišku.

Tik, kolegos, gerbiamieji, man yra pagrindinis klausimas. Kai jums kitame posūky trūks bal-sų, kai nebeaišku bus, kas ir už ką balsuoja, kuo tada jūs prekiausite? Biudžeto išlaidomis? Kas tai bus? Neuždarytos ligoninės, nepakelti mokytojų atlyginimai? Ką jūs žadate padaryti? Šakiuose, kai vyko rinkimai, žemės ūkio ministras atsistojęs visuomenei aiškino, kad Šakių ligoninė nebus uždaryta dėl vienintelės priežasties – dėl to, kad jis pažįsta ministrą A. Verygą. Tai čia tokiais prin-cipais yra valdoma valstybė? Gerbiamieji, yra gėda. Aš tikrai labai rekomenduoju visiems balsuo-ti prieš ir lygiai taip pat kreipiuosi į valstiečius – jei turite sąžinės ir laikotės savo pažadų, balsuo-kite prieš.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kadangi tikrai tikros nuomonės už nebuvo, aš suteikiu žodį A. Širins-kienei. (*Balsai salėje*) Mes... Kolegos, puikiai žinome jūsų gebėjimą kalbėti. A. Širinskienė. Prašom.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Aš jau ryte vienam ką tik kalbėjusiam ponui sakiau, kad kiekvienas sprendžia pagal savo sugedimo laipsnį. Iš tikrųjų tik norėčiau pasidžiaugti, kad daugiau frakcijų prisijungia prie darnios Seimo veiklos ir daugiau frakcijų turės galimybę dalyvauti ir Seimo val-dyme, valdyboje. Tai yra sveikintinas dalykas. Ne visi nori užsiimti destrukcija taip, kaip, gerbia-mieji iš dešinės, norite užsiimti jūs. Tiesiog tik galėčiau palinkėti išsirinkti opozicijos lyderį paga-liau bent jau po dvejų metų darbo ir lygiai taip pat opozicijos lyderis pagal Seimo statutą bus lau-kiamas valdyboje. Mančiau, nereikėtų savo desperacijos, kai neišsirenkamas opozicijos lyderis, dangstyti visokiomis prielaidomis ar kitais išvedžiojimais.

PIRMININKĖ. Ačiū. Nuomonės išsakytos. Balsuojame po pateikimo. Palengvinome dalį.

Balsavo 113 Seimo narių: už – 63, prieš – 44, susilaikė 6. Po pateikimo pritarta.

Kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 6 die-ną. Galime pritarti? Dėkoju.

Norite būtinai replikuoti? (*Balsai salėje*) P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiama pirmininke, A. Kubilius paminėjo mano pavardę, tai turiu teisę, ir taip turėčiau teisę į repliką, o juo labiau kad paminėta. Aš noriu pasakyti gerbiavam A. Kubiliui, gerbiavam G. Landsbergiui noriu pasakyti, taigi jūsų kolega, kuris nuolat jums pri-taria, kaip sakoma, buvo nuolat jūsų toks kaip ir pozicijos laikytojas, tai ir skiriamas, Seimo frak-cija „Tvarka ir teisingumas“ deleguoja R. Žemaitaitį, jūsų kolegą į Seimo Pirmininko pavaduoto-jus. Tai bus jums didelė pagalba ir atsvara valdyboje. Tai sveikinkite tokį sprendimą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Olekas. Prašau.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tikrųjų, kadangi mums buvo mestas pasiū-lymas, jeigu ateisite, tai gausite postą, aš manau, kad po tokiu korupciniu susitarimu, kaip ir mū-sų greta esantys kolegos, nepasirašome ir nepasirašysime.

PIRMININKĖ. J. Razma. Replika.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš tikiuosi, kad Seimo vadovai taip sudarys Seimo darbotvarkes, kad prieš balsavimą priimant šią Statuto pataisą mes prieš tai galėsime apsispręsti dėl P. Gražulio re-zoliucijos dėl R. Žemaitaičio savybių ar kaip ten pavadinsi.

PIRMININKĖ. Ačiū. Visos replikos išsakytos. Dirbame toliau.

12.42 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 90, 93 ir 188 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIII-2525 (pateikimas)

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 90, 93 ir 188 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIII-2525. E. Gentvilas. Prašom. Pateikimas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Trys įžanginės replikos. Kadangi mano projektas už R. Karbauskio įregistruotas anksčiau, buvo galima darbotvarkėje įrašyti ir svarstyti mano klausimą irgi anksčiau negu pono R. Karbauskio.

Antras dalykas. A. Kubilius vertas mano įvardinimo kaip žaliasis žmogeliukas, nes taip pavadinau porą valstiečių, kurie apsimesdami vienaip užsiregistravę pasisakydavo kitaip. Tada mane žadėjo į Etikos ir procedūrų komisiją atiduoti, tai dabar ir apie A. Kubilių turiu tą patį pasakyti, kad būčiau visiems vienodai teisingas.

Ir trečias dalykas. Aš primenu, kad frakcija „Tvarka ir teisingumas“ nėra opozicinė frakcija. Taip skamba jų pareiškime. Ar jie vadina save valdančiosios daugumos frakcija, nežinau, tačiau jų pareiškime skamba „nebelaikyti mūsų frakcijos opozicine frakcija“.

Dabar dėl mano projekto. Kadangi frakcija „Tvarka ir teisingumas“ nebelaikytina opozicine frakcija, kaip jie patys teigia, matyt, jie nepretenduos ir į opozicijai Statute numatytą laiką opozicinės darbotvarkės klausimams pateikti. Aš, žiūrėdamas į šią Seimo sesiją, traktuojau šitaip: opozicinė frakcija Tėvynės sąjunga pateikė 59 įstatymų projektus, Liberalų sąjūdis – 51, Socialdemokratų frakcija – 42 ir apie 10 projektų pateikė Mišrios Seimo narių grupės parlamentarai. Taigi iš maždaug 700 projektų, registruotų šios sesijos darbų programoje, apie 160 projektų yra pateikę opozicinių frakcijų atstovai. Akivaizdu, kad per tas darbotvarkes, kurios yra numatytos dabartiniame Statute, kas trečią ketvirtadienį popietinis posėdis skiriamas opozicinių frakcijų projektams pateikti, tokių posėdžių bus trys, maksimum keturi, tai opozicinės frakcijos, kurios yra pateikusios apie 23% šios sesijos darbų programos klausimų, niekaip nespėja per tuos, tarkime, keturis posėdžius pateikti savo projektų. Noriu pabrėžti, kad šioje sesijoje bus apie 48 posėdžius. Taigi keturi posėdžiai yra nepakankami opozicijos projektams pateikti. Todėl mano siūlymas papildyti, pakeisti Statuto 90 ir 93 straipsnius numatant, kad savaitės, taip pat kiekvienos dienos posėdžių darbotvarkėje bent dešimtadalis klausimų būtų opozicijos įregistruoti projektai. Kitaip sakant, jeigu dienos darbotvarkėje yra apie 30 klausimų, tai 3 klausimai skiriami opozicinėms frakcijoms. Kaip jau jos ten susitars, atskiras mechanizmas klausimus įtraukti į darbotvarkę.

Mano manymu, tai tikrai nėra perteklinis prašymas, ypač matant praktiką, kaip buvo iki šiol. Pavyzdžiui, praėjusioje sesijoje liberalai iš 54 projektų per savo opozicinę darbotvarkę spėjo pateikti tik keturis projektus. Dar apie 12, berods, projektų buvo inkorporuoti į darbotvarkę kitomis progomis. Liberalai sugebėjo tokiu būdu iš 54 klausimų, kuriuos registravome sesijos darbų programoje, iš anksto pateikti 16 projektų. Tuo tarpu valdantieji (čia kitas gal formatas?), likus iki sesijos pabaigos savaitei, įregistruoja savo projektus, spėja juos pateikti, gauti Teisės departamento išvadą, apsvastyti ir priimti.

Opozicijos klausimai paprastai apsiriboja tik pateikimu ir nejuda toliau. Turime atvejų, net ir mano paties asmeniškai pateiktų projektų, kai iki šiol dar nėra komiteto išvados, iki šiol nėra Vyriausybės išvados, tiksliau, vienu klausimu, berods, praėjusią savaitę Vyriausybė priėmė išvadą, praėjus daugiau kaip pusei metų po mano pateikto projekto. Noriu pasakyti, kad Vyriausybė į opozicijos projektus žiūri pro pirštus, nesilaikydama įstatyme numatytų terminų. Todėl mano prašymas, mano manymu, yra visiškai logiškas, užtikrinant opozicijos teises, sudaryti galimybę kiekviename posėdyje opozicijai pateikti jos registruotus projektus.

Kitas Statuto pakeitimas yra susijęs su tuo, ką ponas R. Karbauskis pateikė prieš tai arba, kitaip sakant, iš kitos pusės žiūrint. Kolegos visiškai teisingai pastebėjo – šitos kadencijos Seimo nariai priesaiką davė 2016 m. lapkričio 14 d. Lapkričio 15 dieną Seimo naujoji dauguma nusprendė pakeisti Statutą, numatantį ir reglamentuojantį Seimo vicepirmininkų skaičių. Iki tol, nežinau, nuo kurių laikų, turbūt nuo Č. Juršeno ar nuo kažkurių laikų, egzistavo Statuto nuostata, kad opozicijai priklauso du arba trys Seimo vicepirmininkų postai. Na, paprastai valdantieji apsiribodavo duodami du postus opozicijai. Taigi lapkričio 15 dieną, pirmą savo darbo dieną po priesaikos, jūs, valdantieji, ignoruodami opozicijos teises, jeigu neklystu, ir konservatoriams pridedant savo kai kuriuo balselius, nutarėte balsuoti už tai, kad opozicijai liktų tik vienas Seimo vicepirmininko postas. Seimo vicepirmininko poste sėdinti I. Degutienė, manau, gerai atstovauja, gerai darbuojasi, tačiau tai visiškai pažeidžia proporciją, ypač žinant, kad šiuo metu opozicinėms frakcijoms priklauso beveik 60 Seimo narių.

Aš suprantu praktinę situaciją, kai Seime teoriškai valdančioji dauguma gali būti 120, na, ir kokių 20 opozicijoje. Šiuo atveju mes turėjome visišką pusiausvyrą, kol „Tvarka ir teisingumas“ nepaliko opozicijos gretų. Nepaisant to, šešiasdešimt keli Seimo nariai yra nepriklausantys valdančiajai daugumai. Todėl, mano įsitikinimu, reikia grįžti į buvusią situaciją. Aš siūlau pakeisti 188 straipsnio 2 dalį: vietoje „vienas Seimo vicepirmininkas“ būtų parašyta, kad Seimo Pirmininko pavaduotojais būtų ne mažiau kaip du Seimo opozicijos atstovai.

Mano manymu, žiūrint į dabartinę proporciją, tai yra teisinga. Žiūrint į parlamentinę tradiciją, kuri buvo išivyravusi, nepaisant tų daugumų svyravimų, nepaisant, kas buvo daugumoje – socialdemokratai ar konservatoriai, opozicijai buvo sudaryta teisė turėti bent du Seimo vicepirmininkus. Šiuo atveju, aš manau, tai visapusiškai yra korektiška, jeigu yra noras korektiškai žiūrėti į opoziciją, jeigu yra noras įjungti buldozerį ir traiškyti opoziciją, aš suprantu, kad mano pasiūlymas yra nepriimtinas. Jeigu yra noras tyčiotis iš opozicijos, kad jos yra mažiau, tai mano siūlymas yra nepriimtinas. Jeigu yra noras mėgautis savo galia, nes mūsų daugiau, mes – valdžia, ką norime, taip ir darome ir mums nuspjauti, ką galvoja kiti, tai jums nebus priimtinas mano pasiūlymas. Jeigu yra noras ne diskutuoti, o primesti valdžią visam parlamentui ir viso parlamento valią pareikšti kaip tautos atstovybės valią, nepaisant, kad yra radikalios skirtingų nuomonių, tai, žinoma, jums mano projektas bus netinkamas. Kolegos, jūs sakote, kad opozicija trukdo dirbti. Šiuo atveju opozicija netrukdo dirbti, šiuo atveju opozicija gina savo teises ir prašo užtikrinti jos teises. Ponia A. Širinskienė turbūt vėl įjungs savo melodiją apie tai, kad išsirinktume opozicijos lyderį ir turėtume dar vieną žmogų valdyboje.

Gerbiamieji, ne apie skaičių valdyboje dabar kalbu ir prašau neįjungti šitų melodijų. Aš dabar kalbu apie statutinę nuostatą, kurią jūs panaikinote, sumažinote opozicijos teises turėti atstovavimą Seimo vadovybėje, Seimo valdyboje, ir prašau bent minimaliai atkurti šitas teises. Jeigu mano kalba jūsų neįtikino, vadinasi, jums visiškai nuspjauti į tai ir jums svarbiausia, kad jūs turite balsų persvarą. Mes tą matėme daugybę kartų, kai jums užteko dviejų balsų persvaros, ir nesvarbu girdėti kitą nuomonę, lyg jos nebūtų. Ir dar šaukiate, kad opozicija trukdo jums dirbti. Aš manau, kad opozicija rastų kandidatą į Seimo vicepirmininkus, kuris būtų valdybos narys, kuris ne trukdytų dirbti, o padėtų dirbti, padėtų surasti nuomonių įvairovę...

PIRMININKĖ. Ir visiškai teisingai šneka, bet...

E. GENTVILAS (LSF). ...užglaistyti skirtingas nuomones, surandant bendrą vardiklį. Jeigu tie dalykai jums rūpi, pritarkite. Ar vėl jungiamas buldozerinis balsavimas? Štai tiek, pasirengęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolega. Nori paklausti keturi Seimo nariai. E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, džiugu girdėti iš jūsų lūpų tokią viltį apie tai, kas yra teisinga, tai tikrai šaunu, nes paprastai šiame Seime jau matyti, kad jėgos pozicija išivyravę. Bet norėčiau paklausti dėl to 1/10 darbotvarkės, na, jeigu mes darome dienos darbotvarkę, tarkime, vienos iš frakcijų opozicinę, tai iš tikrųjų ji sunkiai paliečiama. Ar nebijote, kad jeigu ta darbotvarkė bus dienos darbotvarkė, bus formuojama valdančiosios daugumos ir paklius klausimai galbūt nelabai reikšmingi, bet bus uždėtas pliusiukas, ar nemanote, kad būtų galima reikalauti dar vienos atskiros dienos dėl darbotvarkės keičiant Statutą ir įpareigojant skirti visą dieną? Ačiū.

E. GENTVILAS (LSF). Galima reikalauti visko ir galima susitarti dėl visko, jeigu norima tartis. Kol kas aš nemačiau jokio noro tartis, yra pasiūlymas padidinti Seimo vicepirmininkų skaičių, prieš tai teiktu projektu siūloma padidinti. Kažkada atėmus tą poziciją iš opozicijos ir atidavus šiandien valdantiejiems ar kaip jie ten save vadina – „Tvarka ir teisingumas“, bet kuriuo atveju jie savęs nevadina opozicine frakcija. Tą minutę, kai jie paims („Tvarka ir teisingumas“) Seimo vicepirmininko postą, žiūrint į dabartinę Seimo statuto formuluotę, taps valdančiaisiais, nes opozicijai priklauso tik vienas postas, kurį užima I. Degutienė. Jeigu jie paima kitą Seimo vicepirmininko poziciją, *de facto* tampa valdančiaisiais, nežinau, ar jie to nori, bet čia jų apsisprendimas, aš už juos nesprenžiu, aš šiuo atveju kalbu apie opozicijos teises.

Noriu kolegoms priminti, kad lygiai tokį pat projektą teikiau praėjusioje sesijoje, tiksliau, užpraeitoje sesijoje, pernai, gruodžio 19 dieną, kai opozicija buvo dar gausesnė, tačiau kelių balsų persvara projektas buvo atmestas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Matulas. Ruošiasi P. Gražulis.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis kolega, aš jūsų, kaip labai patyrusio parlamentaro, noriu paklausti, kaip jūs vertinate tokią situaciją, tokius kaip mano ir kitų kolegų atvejus? Pavyzdžiui, buvau teikęs įstatymo projektą dėl nekompensuojamų receptinių vaistų PVM lengvatos, projektas plaukioja, nors jau nukopijuota idėja ir tai realizuota jų daugumos balsais; dėl dvigubo dalininko ligoninėse, jeigu abu dalininkai sutinka savanoriškai – irgi tas pats, projektas plaukioja. Dėl vaistų leidimo vartoti ligoninėse su nelietuviška anotacija mano idėja, projektas laukia, jau priimtas pateikus kitam daugumos asmeniui. Dėl anoniminių alkoholikų gydymo, nes daugiausiai gydo anonimiškai, neapmoka iš ligonių kasų... Tai ką dabar reikia daryti, nes jau pradeda vaikščioti kanceliarijos sekretoriato darbuotojai ir siūlyti, kad aš atsiimčiau juos kaip jau neaktualius. Ką jūs patartumėte daryti man ir kitiems kolegoms...

PIRMININKĖ. Laikas.

A. MATULAS (*TS-LKDF*). ...kur akivaizdžiai nuplagijuota, bent jau idėja?

PIRMININKĖ. Išmokite klausti per minutę, ponas Antanai.

E. GENTVILAS (*LSF*). Kaip aš vertinu? Vertinu lygiai taip pat, kai mano projektą, Farmacijos įstatymo projektą, kurį pateikiau dėl teisės prekiauti nereceptiniais medikamentais mažmeninės prekybos vietose, mano projektą valdančiųjų dauguma atmetė be teisės tobulinti. Vėliau tas projektas pasirodė su ministro A. Verygos parašu ir buvo realizuotas. Tai galima vadinti plagiovimu, gerai, vagyste, sako ponias A. Maldeikienė. Buvo panašus atvejis, kai J. Razma, cituodamas Vyriausybės, dabartinės Vyriausybės, programą pasiūlė dvi ministerijas perkelti į Kauną, ir valdantieji apkaltino J. Razmą plagiovimu. Aš noriu pasakyti, kad dabartinė Vyriausybės programa yra nuplagijavusi J. Razmos gal šešerių metų pasiūlymą. Štai, kai mes pasiūlome ką nors iš jų programos, jie sako – jūs čia tyčiojate ir plagijuojate. Kai jie tą daro, tai aš manau, kad jie tyčia minko opoziciją, rodo jos menkumą ir paskui sako – opozicija trukdo dirbti.

Pasakykite bent vieną faktą, kur A. Matulas dabar savo klausimą klausdamas sumelavo. Jis nesumelavo, galima tokių faktų žymiai daugiau prirašyti. Vieno liberalo siūlymas NŽT pertvarkyti – Vyriausybė atmeta, o paskui pati pateikia tą pasiūlymą. Šiandien mano paminėtas faktas – Vyriausybė atmetė mano siūlymą miškų teritorijose kurti rekreacinius statinius, tuo tarpu eina projektas apie tvartukų įkūrimą saugomose teritorijose. Daug tokių dalykų yra, bet ne apie tai mano projektas. Mano projektas tik dėl darbotvarkių ir Seimo vicepirmininkų skaičiaus.

PIRMININKĖ. Kalbėkime apie jūsų siūlomą įstatymo projektą, dėl kurio klausia. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Vis tiek, gerbiamasis pranešėju, ir aš truputėlį pasiguosiu dėl plagiovimo. Jau kelis kartus registruoju įstatymo projektą, kad antstoliai negalėtų pasiimti sau daugiau kaip 10 % išieškomos sumos, Seimas ir jūs balsuodavote prieš. Kaip jūs balsuosite, kadangi nuplagijavo Prezidentė mano įstatymo projektą, pasiūlė 15 %? Ar jūs paremsite, ar jau ir Prezidentės neremsite?

Ir kitas, esminis klausimas, darbotvarkės klausimas, ką jūs pristatote. Galų gale ar nebūtų baigtas ginčas, ką buvau taip pat siūlęs, kad visos frakcijos turėtų po seniūną. Tai būtų visiškai integruotos į Seimo darbą, į valdybos darbą ir Lenkų frakcija, ir Mišri grupė, ir visos frakcijos turėtų po Seimo Pirmininko pavaduotoją. Ar tai nebūtų daug demokratiškiau ir baigtusi šitos batalijos?

E. GENTVILAS (*LSF*). Galimas variantas, kaip jūs čia sakote, Europarlamente taip yra, kad visos frakcijos turi bent po vieną Europos Parlamento pirmininko pavaduotoją, tačiau mūsų parlamente susiklostė kitos tradicijos. Aš bijau, kad atsirastų noras skaidyti frakcijas, eiti į susismulkinimą, kad atsirastų daugiau pozicijų Seimo vicepirmininkų. Manau, tai būtų truputį dirbtinis dalykas, žinant, kad Lietuvoje politinių partijų į parlamentą patenka paprastai penkios, aštuonios. Esamas Seimo vicepirmininkų skaičius anoje kadencijoje buvo septyni, pasidarė penki, dabar siūlomi šeši, mano manymu, yra optimalus. Pavyzdžiui, mūsų frakcija praėjusioje kadencijoje, P. Auštrevičiui tapus Europos Parlamento nariu, neturėjo Seimo vicepirmininko posto, nedarėme tragedijos ir nemanau, kad automatiškai kiekviena frakcija turėtų turėti Seimo vicepirmininką. Pripažįstu daugumos teisę turėti daugiau, bet, atleiskite, proporcijos yra pažeistos.

PIRMININKĖ. Paskutinis klausia A. Kubilius. Prašom.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamas Eugenijau, pradžioje dėl žalių žmogeliukų. Aš iš tikrųjų nuoširdžiai norėjau palaikyti tą pasiūlymą, bet A. Širinskienė savo žodžiais net ir mane įžeidė, išvadino desperaciniu ir t. t., tai aš dėl to pakeičiau nuomonę. Bet dabar rimtai. Aš gerai prisimenu 1996 metų Seimą, mes tada kartu su krikščionimis demokratais turėjome tvirtą daugumą, aš vadovavau Seime grupei, kuri rengė Statutą. Ir aš pasiūliau ten įrašyti opozicijos lyderį ir opozicijos atstovavimą valdyboje, sulaukiau tylios kritikos iš savų, nes sakė, ką tu darai, mes turime daugumą. Aš sakiau, jeigu mes esame demokratai, mes turime galvoti, kad kada nors pralaimėsime rinkimus ir tomis galimybėmis galėsime irgi pasinaudoti. Aš jūsų noriu paklausti, ar jūsų manymu, dabartiniai valdantieji neturi išminties ir nesupranta, kad kada nors jie bus opozicijoje, ir kai jie dabar sunaikino opozicijos teises valdyboje, tai jie patys nuo to kentės?

PIRMININKĖ. Laikas!

A. KUBILIUS (TS-LKDF). (Aš tuoj pat baigiu.) Ar tiesiog jie elementariausiai nesupranta esminių demokratijos taisyklių ir dėsnių? Čia vienas klausimas.

Antras, ar jūs nenorėtumėte kaip signataras įsteigti čia, Seime, neformalios demokratijos akademijos...

PIRMININKĖ. Jau laikas!

A. KUBILIUS (TS-LKDF). ...kur galėtume valdantiesiems paaiškinti kai kuriuos elementarius demokratijos dalykus?

E. GENTVILAS (LSF). Bijau, kad net ir tai nepadėtų, jeigu įsteigčiau.

Antras dalykas, arba tiesiogiai atsakant į klausimus. Taip, aš manau, kad nesupranta elementarios abėcėlės daugeliu atvejų, tuo labiau kai jiems tai nenaudinga, net jeigu ir supranta, apsimeta, kad nesupranta, o pasako, kad kalti tie, kurie burbuliuoja. Juk kadencijos pradžioje buvo tokia Greta Kildišienė, kuri pasakė: mums trukdo dirbti žiniasklaida ir opozicija. Seimo vicepirmininkas pavasarį paryškino dar gražiau: opozicija turi paklusti daugumai. Na, aš nenoriu paklusti. Kadangi nepaklūstu, man yra pareikštas beveik 2 mln. eurų ieškinys. Nieko, laimėsiu, atsiimsiu pinigus, kuriuos leidžiu advokatams. Liksite su nosimi su tokiomis savo priemonėmis, bet ne apie tai kalba.

Pradedu atsakyti į pirmąjį A. Kubiliaus klausimą. Mano manymu, tie, kurie nepatyrę politikoje, ateina ir prišneka nesąmonių. Buvo tokia ministrė E. Kunevičienė, kuri pasakė: atėjo konservatoriai šimtui metų. Dabar atėjo valstiečiai ir sako: mes laimėsime visus trejus artimiausius rinkimus. Nesąmonės, ką padarysi.

PIRMININKĖ. J. Bernatonis dėl vedimo tvarkos.

J. BERNATONIS (LSDDF). Aš dėl vedimo tvarkos. Aš tiesiog norėčiau *atstatyti* istorinę tiesą. Kolega A. Kubilius pamiršo ir prisiėmė sau LDDP nuopelnus. Aš vadovavau darbo grupei, kuri Statute įtvirtino opozicijos lyderio poziciją ir apibrėžė, kas tai yra. Aš suprantu, kad su metais šiek tiek pamirštame, bet pasiskaitykime taip, kaip buvo.

PIRMININKĖ. Taip, nevalia nieko pamiršti. Motyvai dėl ką pateikto Statuto projekto. N. Puteikis – už. N. Puteikio nėra. Atbėga N. Puteikis. Prašom, kolega.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). E. Gentvilo siūlomam 1 straipsniui dėl opozicijos darbotvarkės sustiprinimo aš labai pritarčiau, nes jeigu prisimenate, kolegos, pirmąjį pusmetį čia buvo labai gražus bendradarbiavimas, kai valdančioji koalicija pritardavo geriems opozicijos pasiūlymams ir mes kartu visi esame priėmę labai puikių sprendimų. Noriu priminti vieną iš jų – tai A. Maldeikienės ir I. Šimonytės pataisa dėl vidurkių skaičiavimo. Tas realių algų vidurkių skaičiavimas labai aiškiai veikia darbo rinką. Tokių pasiūlymų tikrai būtų ir daugiau, jeigu būtų pritarta 1 straipsniui dėl darbotvarkės.

Dėl pavaduotojų skaičiaus. Aš nesu čia senbuvis, bet gal senbuviai galėtų patikslinti. Man atrodo, padarius šešis pavaduotojus, opozicijai palikus tik vieną, turbūt seimų istorijoje bus pirmas atvejis, kai opozicija tiek mažai turės proporcingai pavaduotojų. Aš kreipiuosi į valdančiąją koaliciją, pats būdamas jos sudėtinė dalis, kad proporcijos iš tikrųjų būtų neteisingos, reikėtų būtinai svarstyti E. Gentvilo pasiūlymą ir tas proporcijas taisyti, kad opozicija taip pat turėtų pakankamai laiko kalbėti iš tribūnų ir teikti įstatymų pataisas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Norinčių kalbėti prieš nėra. Balsuojame po pateikimo.

Balsavo 109 Seimo nariai: už – 55, prieš – 21, susilaikė 33. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomo nenumatyta. Siūloma svarstyti lapkričio 6 dieną.

Seimo Pirmininkas V. Pranckietis. Prašom.

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, noriu paprašyti jūsų projektą Nr. XIII-25...

PIRMININKĖ. Mieli kolegos, negirdėti. Netriukšmaukite!

V. PRANCKIETIS. Ar aš turėčiau garsiau kalbėti, ar jūs turėtumėte tyliau kalbėti? Tada girdėsimė. (*Balsai salėje*) Noriu jūsų paprašyti, kadangi nebuvo balsuota, grįžti prie projekto Nr. XIII-2527 ir paprašyti dėl šio klausimo sprendimo ypatingos skubos.

PIRMININKĖ. Jūs prašote dėl anksčiau... (*Balsas salėje*) Po pateikimo pritarta. Taip, aš, kaip posėdžio pirmininkė, turiu skaityti tai, kas yra parašyta, Sekretoriato pateikta ir suderinta su komiteto biuru, tačiau jūsų, Pirmininke, valioje, kadangi ištis balsuota nebuvo, prašyti ypatingos skubos. Jeigu Seimas pritaria, skelbiu balsavimą dėl Seimo Pirmininko prašymo skelbti ypatingą skubą. (*Balsai salėje*) Dėl Seimo statuto, kurį pateikė R. Karbauskis.

Balsavo 108 Seimo nariai: už – 60, prieš – 36, susilaikė 12. Ypatingai skubai pritarta.

A. Kubilius – dėl vedimo tvarkos.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiama pirmininke, pagal galiojantį Statutą galima svarstyti procedūrinius klausimus tik tol, kol nebuvo pradėtas svarstyti kitas klausimas. Šiuo atveju tą klausimą, dėl kurio dabar jūs čia pasiūlėte ypatingą skubą, mes jau svarstėme seniai. Apsvarstėme E. Gentvilo klausimą, ir viskas išspręsta. Šitas sprendimas dėl ypatingos skubos, na, mano įsitikinimu, yra neteisėtas, nestatutinis. Jeigu jūs dabar paskirsite ar P. Gražulį, ar R. Žemaitaitį vicepirmininku, kils didelių konstitucinių problemų.

PIRMININKĖ. Ačiū už jūsų pastabą, tačiau noriu paneigti jūsų argumentą, čia yra procedūrinis dalykas, o ne siūlymas pakartoti ar atidėti, ir 121 straipsnis šiuo atveju netinka. Seimo Pirmininkas turėjo tokią teisę pasiūlyti, nes nebuvo balsuota...

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Ką reiškia nebuvo balsuota? Nėra tokių (...).

PIRMININKĖ. Ir kitas, čia yra procedūrinis. Ir man tai padeda mūsų Sekretoriato...

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Ne, ne, ne, nagrinėsime giliai ir labai kruopščiai.

PIRMININKĖ. Gerai, kreipkimės į Etikos ir procedūrų komisiją, jeigu jūs manote, kad tai yra pažeidimas. (*Balsai salėje*) Kolegos, mes labai vėluojame, laukia ministrai norėdami pateikti įstatymų projektus. (*Balsai salėje*) Jeigu ilgai diskutuosime... Replika – suteikiu E. Gentvilui.

E. GENTVILAS (LSF). Tikrai tik replika, kuri parodo, arba šia replika noriu pasakyti, kad va taip ir pažiūrima: dėl valdančiųjų projekto pasiūlyta ypatingos skubos tvarka, dėl opozicijos projekto, kuris irgi perėjo, nesiūloma ypatingos skubos tvarka, nors tai labai susiję projektai. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Atsiprašau. R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Aš labai atsiprašau, kai balsavome dėl opozicijos darbotvarkės, aš ne taip buvau įdėjusi kortelę. Visi matė, kad aš salėje buvau, bet mano balso nebuvo.

PIRMININKĖ. Deja, protokole mes taip ir įrašysime, kad jūsų...

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Aš prieš būčiau balsavusi, jeigu įrašote į protokolą.

PIRMININKĖ. Jau nusistovėjusi Seimo praktika, aš, deja, tada pažeisčiau mūsų tvarką. P. Valiūnas.

P. VALIŪNAS (LVŽSF). Mano irgi buvo prieš, suklydau balsuodamas. Aš už, bet buvo prieš.

PIRMININKĖ. Dabar jau, kolegos, balsavimas įvykęs. Ir V. Bakas, ko gero, sakys taip pat.

V. BAKAS (LVŽSF). Taip, aš suklydau, atsiprašau.

PIRMININKĖ. Taip pat. Ir J. Sabatauskas irgi suklydo.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Aš tikrai nesuklydau. Gerbiama pirmininke, Statuto 164 straipsnio 3 dalis skelbia: „Sprendimas taikyti ypatingos skubos tvarką gali būti priimamas per projekto pateikimą arba svarstymą posėdyje.“ Pateikimas jau pasibaigė, tai turbūt, kai bus svarstymas, tai ir galės būti teikiamas ypatingos skubos klausimas. Dabar šis klausimas tikrai negalėjo būti balsuojamas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Bendru sutarimu išsiaiškinome Statuto nuostatas. Mano patarėjai tada irgi truputį jį turi paskaityti, kaip ir aš pati.

13.11 val.

Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 20, 20¹, 65, 78 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2415ES (pateikimas)

Kolegos, darbotvarkės klausimas 1-14 – Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo projekto Nr. XIII-2415... J. Bernatoni? Bet aš jau pradėjau skaityti. Gerbiamas Juozai, gal kvieskime ministrę?

J. BERNATONIS (LSDD). Sustabdomas bet koks svarstymas pagal Statutą. Kalba dėl vedimo tvarkos, kaip žinote. Tai aš noriu pasakyti, gerbiama posėdžio pirmininke, kad tuomet, kai Seimo nariai paskelbdavo, kaip jie norėjo balsuoti, visuomet buvo jų balsai įskaitomi. Todėl mes turime perbalsuoti dėl paskutinių Statuto pataisų, nes ten balsavime buvo tik vienas balsas plius, o atsirado dabar du minus.

PIRMININKĖ. Aš jau pradėjau skaityti Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo projektą. Nebesuteiksiu jokioms replikoms. Kviečiu ministrę pateikti įstatymo 20, 20¹, 65, 78 straipsnių, 1 ir 2 priedų pakeitimo įstatymo projektą. Ministrė L. Ruokytė-Jonsson.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Labai ačiū, pirmininke.

PIRMININKĖ. Pateikimas.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Galbūt reikėtų pirmiausia įvardinti priežastis, kurios paskatino parengti šį įstatymo projektą. Turbūt paminėsiu tik kelias pagrindines. Tai yra nepakankamai efektyvus intelektualinės nuosavybės apsaugos teisinis reglamentavimas, kai, pavyzdžiui, įstatymas numato tik teismines autorių teisių ir gretutinių teisių gynimo priemones, o jos yra pakankamai sudėtingos ir ilgas procesas. Nėra numatyta alternatyvių šių teisių gynimo priemonių.

Taip pat nepakankamas valstybės institucijų įsitraukimas kovojant su autorių teisių pažeidimais internete. Nėra paskirta konkreti institucija, turinti tam tikrą patirtį, kompetencijas, išgaliojimus ir resursus kovojant su autorių teisių pažeidimais internete.

Taip pat, aišku, nerimą keliantis faktas – didžiulis piratavimo mastas internete. Galiu tiesiog tik pateikti kaip pavyzdį, kad Lietuvoje veikia 350 nelegaliai platinančių autorių teisių turinčių svetainių, kurių pajamos siekia per metus iki 15 mln., o jie nemoka mokesčių nei autoriams, nei valstybei. Kaip pavyzdys gali būti vienos svetainės, turinčios 270 tūkst. lankytojų, pajamos, jos artėja prie milijono eurų, o sumokėti PV mokesčiai valstybei 2016 metais ketvirtame ketvirtyje rodo vos 29 eurus. Tai yra didelė bėda. Todėl iš tikrųjų reikia stiprinti intelektualinės nuosavybės apsaugos sistemą ir valstybei aktyviau dalyvauti įvairiose priemonėse saugant autorių ir gretutinių teisių turinį internete.

Taip pat dar viena priežastis, kuri paskatino imtis pataisų, tai yra netinkamas kompensacinio atlyginimo ir kūrinio, ir gretutinių teisių objektų atgaminimas, jų teisinis reglamentavimas, panaudojimas ir administravimas. Tai yra neužtikrinta teisė vaizduojamojo meno, literatūros kūrinių autoriams gauti kompensacinį atlyginimą už jų kūrinių atgaminimą ir kopijavimą privačiais tikslais. Tai yra tiesiog Europos Tarybos ir Europos Parlamento direktyvų įgyvendinimas. Tą būtinai reikia padaryti.

Taip pat neefektyvus Vyriausybės nustatyta tvarka surenkamas kompensacinis atlyginimas. Dalis siekia 25 %, jo neefektyvus panaudojimas, t. y. nepasiekiami iškelti tikslai ir netinkamas administravimas. Kaip žinote, 2017 metais Valstybės kontrolė pateikė rekomendacijas, kad Kultūros ministerija neturi užsiimti kultūros politikos įgyvendinimu, o turi užsiimti kultūros politikos formavimu. Tad įgyvendinant šią rekomendaciją ir buvo ši pataisa padaryta.

Įstatymo projektui rengti Kultūros ministerija sudarė konsultacinę grupę iš Finansų, Susisiekimo, Kultūros ministerijos atstovų, taip pat iš kolektyvinio administravimo organizacijų LATGA, AVAKA ir AGATA, taip pat Lietuvos banko ir kitų organizacijų, Lietuvos radijo ir televizijos komisijos, kurie svarstė šiuos klausimus ir ieškojo pačių teisingiausių pataisų. Nuo šių metų vasario mėnesio iki birželio buvo taip pat su kolektyvinio administravimo organizacijomis daug diskutuota dėl to surinkto kompensacinio mokesčio paskirstymo modelio ir buvo prieita prie bendro sutarimo, kompromiso, ir šiam įstatymo projektui Vyriausybė pritarė liepos mėnesį.

Taigi, pagrindiniai siūlymai įstatymo projekte yra šie. Pirmas – įteisinti alternatyvų autorių teisių gynimo būdą, t. y. galimybę pažeistas teises ginti kreipiantis į Lietuvos radijo ir televizijos komisiją, asmens teisė kreiptis į teismą išlieka šiuo atveju. Antra, suteikti Lietuvos radijo ir televizijos komisijai teisę, teismui sankcionavus, duoti privalomus nurodymus Lietuvoje veikiančioms interneto prieigos paslaugų teikėjams panaikinti prieigą prie interneto svetainių, t. y. blokuoti tas, kuriose yra autorių teisės saugomo turinio pažeidimas. Ir trečias – tikslingiau paskirstyti Vyriausybės nustatyta tvarka surinktas kompensacijos lėšas, kurios yra atlyginamos už tuščią laikmeną. Tai yra tie 25 mano anksčiau minėti procentai turėtų būti paskirstyti taip: 5 % turėtų būti skirti Lietuvos radijo ir televizijos komisijai, kuriai bus paskirta ta naujoji funkcija; 10 % turi būti skirta kolektyvinio administravimo organizacijų vykdomoms kūrybinės veiklos ir švietėjiškos programoms, t. y. skatinti kūrybiškumą ir užtikrinti kūrybinių produktų atsiradimą; 10 % skirta autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugos programai, kuri užtikrins didesnę apsaugą turinio, kuris pasirodo ne tik internete, kuris nelegaliai naudojamas.

Šią administravimo funkciją atliks Lietuvos kultūros taryba. Tokiu būdu Kultūros ministerija įgyvendina Lietuvos valstybės kontrolės rekomendaciją, jog Kultūros ministerija neturi įgyvendinti kultūros politikos ir neturi skirstyti lėšų. Tiek trumpai. Labai laukiau klausimų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiamoji ministre, nori paklausti penki Seimo nariai. R. Šarknickas klausia pirmasis.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Laba diena. Gerbiama ministre, šitam pateikimui aš, aišku, pritarčiau, tačiau turiu tokių keletą klausimų. Iki svarstymo, manau, jie bus išspręsti. Europos Žmogaus teisių konvencijos 10 straipsnyje yra parašyta: „Yra teisė gauti ir skleisti informaciją.“ Ir yra toks dalykas, ar dėl pažeidimų, dėl kai kurių straipsnių, kurie yra blogi, kuriuos reikės pašalinti, ar mes turėsime pašalinti, uždaryti visą svetainę? Ar tai yra proporcinga, nes viena informacija yra teisinga, o kita neteisinga, ir todėl reikėtų uždaryti visą, ar būtų galima kaip nors kitaip spręsti šią problemą?

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Labai ačiū už klausimą. Galvojant apie tokį didelį piratavimo mastą Lietuvoje (Lietuva, kaip žinome, Europos Sąjungos šalių kontekste yra paskutinėje vietoje), ir tas piratavimo mastas auga, tai yra tikrai didelė grėsmė, manyčiau, kad internetinės svetainės blokavimas yra tikrai pagrįstas. Neteisėtai naudojamas turinys, už kurį dar imami pinigai, mokesčiai, tai yra abonentinis mokestis, iš kurio nesumokama nei autoriams, nei valstybei mokesčių, tai yra tikrai neteisėta veikla. Manyčiau, kad mažų mažiausiai turi būti blokuojama, o po to turbūt yra jau kitų instancijų reikalas toliau tęsti tyrimą.

Manyčiau, kad dėl to gal diskusijų ir reikia. Šis klausimas turbūt bus dar ne kartą diskutuojamas ir Kultūros komitete. Manau, kad galima dar kartelį peržiūrėti ir įsitikinti, ar tikrai tos priemonės yra pagrįstos ir proporcingos.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Anušauskas. Ruošiasi S. Gentvilas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiama ministre, iš esmės pritariu šiam projektui, nes kovoti su piratavimu iš tikrųjų reikia ir būtina, nors, tiesą sakant, pats negaliu balsuoti, nes gaunu kompensacinę atlygį iš autorių teisių agentūros už kūrinių panaudą. Tačiau mano klausimas būtų toks: kas pasikeis ir koku būdu autorių teises ginančios agentūros kovos su tų kūrinių neteisėtu atgaminimu internete? Kaip tas mechanizmas funkcionuos, kas naujo atsiras priėmus šitas pataisas?

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Dėkoju už klausimą. Žinoma, tai bus efektyvesnė kova, nes, kaip jau ir minėjau, įsitrauks ir valstybės institucija, kuriai bus ši funkcija pavesta. Atsirastų alternatyvių priemonių ginti autorių teises. Iki šiol daug kas net nesikreipė į teismus, nes tai yra tikrai alinantis, ilgas, labai sudėtingas procesas, ir daugelis autorių tiesiog neturi galimybių kreiptis į teismą. Atsiradus alternatyvai, manau, bus daug paprasčiau kreiptis į Lietuvos radijo ir televizijos komisiją, kuri savo ruožtu rūpinsis autorių teisių gynimu. Taip pat tie minėti 10 % nuo 25 % kompensacinio mokesčio, kuris bus atiduotas administruoti Lietuvos kultūros tarybai, šie pinigai bus panaudoti būtent projektams, kurie bus orientuoti į autorių teisių ir gretutinių teisių apsaugą, apsaugos priemones.

Ir kitas dalykas. Aš manau, kad tokių lėšų panaudojimas bus efektyvesnis ir kolektyvinio administravimo organizacijoms, kurios savo ruožtu irgi turi daugybę priemonių, nukreiptų būtent

kovai su piratavimu, kovai su nelegaliu autoriinių ir gretutinių teisių turinio skleidimu tiek internete, tiek kitose erdvėse.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi M. Majauskas.

S. GENTVILAS (*LSF*). Dėkoju. Gerbiamoji ministre, labai sveikintinas kūrybinių industrijų plėtros žingsnis, tokia autorių gynimo iniciatyva. Tikrai suprantant, kad Lietuvos radijo ir televizijos komisijai perduodamos didesnės galios, norėtusi tiksliai žinoti reglamentavimą, ar komisija kartais nepiktnaudžiaus interneto cenzūra – ne vienas klausimas buvo su tuo susijęs. Ir konkrečiai mūsų Teisės departamentas yra pateikęs irgi komentarus, kad nėra apibrėžta, kokios neteisminės priemonės turi būti išnaudotos Lietuvos radijo ir televizijos komisijoje, iki kol bus pateikti privalomieji nurodymai vienam ar kitam interneto puslapio savininkui. Kaip jūs įsivaizduojate, kokius žingsnius turi padaryti iki galutinio uždarymo arba privalomo nurodymo pateikimo Lietuvos radijo ir televizijos komisija, kas konkrečiai turima omeny įstatyme?

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Dėkoju už klausimą. Tikrai pagrįstas klausimas. Kiekviena šalis turi savo praktiką ir iš tikrųjų tai yra jau įgyvendinimo klausimas. Žinoma, šie klausimai bus detaliau analizuojami Kultūros komitete. Tačiau noriu pasakyti, kad kiekviena šalis pritaiko pagal savo teisinę sistemą, tai labai sėkmingai naudoja ir Jungtinė Karalystė, Italija, Ispanija, ir Portugalija. Ir tikrai pasaulio praktika rodo, kad įmanoma reglamentuoti, kad nebūtų piktnaudžiaujama. Čia tiesiog klausimas, kokioje situacijoje yra Lietuva ir kaip mums tą reglamentavimą parengti šiai funkcijai įgyvendinti. Aš manau, čia daugiau su įgyvendinimu susijęs klausimas.

PIRMININKĖ. Ačiū.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Manau, kad tikrai darysime viską, kad tikrai užkirstume kelią piktnaudžiauti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. M. Majauskas. Klausiti – minutė, atsakyti – dvi. Primenu.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamoji ministre, puiki iniciatyva ir tikrai ją reikia paremti. Bet turime būti atviri, kad vienu ar kitu teisės aktu mes taip lengvai nepakeisime giliai įsišaknijusios kultūros arba nesiskaitymo su autorių teisėmis Lietuvoje. Matyt, didžioji dalis Seimo narių yra kažkada pažeidę, galbūt ir jūs, nežinau, ar prisipažinsite, ar ne...

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Ne.

M. MAJAUSKAS (*TS-LKDF*). Bet ar video-, ar audiokasečių klausėte, kopijavote, ar galbūt jos bylą turėjote laikmenoje, vieną dainą ar koki filmą. O gal *filmai.in* naudojotės ar „Linkomanija“. Tarkime, ne, bet aš manau, kad didžioji dalis Seimo narių yra. Deja, tokia jau yra ta kultūra ir tradicija ir čia, matyt, vieno teisės akto neužteks. Mano klausimas, ar jūs planuojate kažkokiomis kitomis priemonėmis keisti tą supratimą ir vertinimą autoriinių teisių ir keisti kultūrą visuomenės, kad už tokius dalykus reikia mokėti, jeigu norime gauti kokybišką produktą, ypač lietuvišką produktą?

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Labai ačiū už klausimą. Tikrai yra dėl ko nuogąstauti. Dėl to, kad Lietuvoje matome kylančią kreivę, piratavimo mastai tikrai didėja. Taip, yra galvojama platesniu mastu sistemškai. Aišku, daug ką reikia padaryti per švietimą, per tą sąmoningumo kėlimą. Atsakau į jūsų klausimą – niekada nesu atsisuntusi nemokamai ar filmo, ar muzikos ir panaudojusi nelegaliai. Tai yra mano principinis kaip kultūros vartotojos požiūris, bet tikiu, kad daug žmonių, iš tikrųjų nepaisydami arba net negalvodami, kad tai yra neteisėtas veiksmas, tuo naudojasi, o tų internetinių svetainių daugėja. Taip, atsakymas yra vienareikšmiškas – mes ieškome efektyvesnių būdų. Iš tikrųjų mes diskutuojame ir su kitomis šalimis, su jų patirtimi susipažįstame. Tikrai tas klausimas yra labai labai karštas, ir darysime viską, kad bent jau sumažintume tą piratavimo mastą, bent jau stabdytume šią didžiulę bangą, kuri yra šiuo metu beveik nesustabdoma. Gal tiek trumpai reakcija į jūsų klausimą ir pastabą.

PIRMININKĖ. J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiama ministre, aš irgi jungiuosi prie tų, kurie palaiko šį įstatymo projektą. Tik noriu pastebėti, kad projekte yra tokia nuostata, kad teisinės priemonės galima pritaikyti tik išnaudojus visas neteises priemonės dėl stabdymo. Tą pastebėjęs yra ir mūsų Teisės departamentas. Ar nemanote, kad čia reikėtų kaip nors patikslinti, kad nebūtų vilkinamas tas procesas, kol prasidės teisinės priemonės, kad vienom ar kitom priemo-

nėm nebūtų bandoma nurodyti įstatymu, kad dar ne visos neteisinės priemonės yra išnaudotos? Paraginimai, priminimai ar kas čia turima omeny? Ačiū už atsakymą.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Dėkoju už klausimą. Taip, aš manau, kad iš tikrųjų šį klausimą reikia išdiskutuoti detalai, kad būtų labai visiems aišku, kad piktnaudžiauti ir specialiai laiko tempti tikrai negalima. Paskutinė galimybė kreiptis į teismą turėtų būti pamatuotai greita, skubi. Aš manyčiau, kad čia su įgyvendinimu susijęs klausimas, tai manyčiau, kad profesionalai susėdę aptars visas galimybes, kurios apribotų tokių elgesį. Reikėtų mums pasitikėti valstybės institucija, ir jeigu bus tinkamas reglamentavimas, bus tikrai tinkamai laikomasi visų nuostatų.

PIRMININKĖ. Ačiū.

L. RUOKYTĖ-JONSSON. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre, baigėsi ir laikas atsakyti į klausimus. Dėkoju už išsamius atsakymus.

Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Kolegos, galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti? Norite balsuoti? Prašome. Balsuojame dėl Autorių ir gretutinių teisių įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimo.

Balsavo 90 Seimo narių: už – 73, prieš – 1, susilaikė 16. Po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūlomas Kultūros komitetas ir siūloma svarstyti lapkričio 8 dieną. Dėkoju, kolegos.

13.29 val.

Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo Nr. VIII-1524 1, 2, 3, 5, 6, 7, 12, 22 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2423ES (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2423ES. Ministras R. Masiulis jau tribūnoje. Pateikimas. Prašom.

R. MASIULIS. Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, klausimas techninis, paprastas. Turime įstatymu perkelti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl viešojo sektoriaus institucijų interneto svetainių ir mobiliųjų programų prieinamumo, įgyvendinti jos nuostatas. Kalbama apie tai, pabandysiu paprastais žodžiais pasakyti, kad viešojo sektoriaus interneto svetainėse neįgalieji galėtų visavertiškai gauti informaciją. Priėmus šį įstatymą, Vyriausybė būtų įgaliota jau detalai pasiūlyti, kaip tas turėtų būti įgyvendinta. Galėčiau duoti pavyzdį.

Pavyzdžiui, daltonikai ne visose interneto svetainėse gali pilnavertiškai matyti informaciją, todėl turėtų būti numatyta galimybė jiems persijungti tą pačią svetainę į kitą formatą, kur būtų ryškesnis kontrastas, kitokios spalvos (čia jau specialistai nustatys), kad jie galėtų perskaityti informaciją. Tai yra skirta neįgaliesiems informacijos gavimui pagerinti. Taip pat Europos Sąjungos ir Europos Parlamento dokumentų įgyvendinimas nacionalinėje teisėje. Kaip minėjau, techninis klausimas.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre. V. Ažuolas nori paklausti. Prašom.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, aišku, šiek tiek kita kryptimi klausimą paklausiu, bet dėl tų pačių gyvenimiškų dalykų. Šiandien valstybinė institucija, norėdama gauti informacijos iš Registrų centro, sakykime, Žemės tarnyba, turi už viską mokėti ir daug. Tai apriboja jų galimybę surinkti netgi reikiamą informaciją. Bet ta pati Žemės tarnyba Registrų centrui informaciją turi teikti nemokamai. Kada šį kazusą žadate pakeisti, kad valstybės institucijos nemokėtų didžiulių pinigų už informaciją?

R. MASIULIS. Labai ačiū, labai aktualus klausimas. Naujai Registrų centro vadovybei yra pavesta optimizuoti veiklą, kiek įmanoma sumažinti kaštus, kad tų duomenų kainos mažėtų ir būtų prieinamas. Apskritai mes norime kiek įmanoma daugiau duomenų atverti. Valstybinėms institucijoms tie duomenys bus atverti nuo Naujųjų metų, privatiems, kitiems – svarstoma, bet link to einama.

Bet, pavyzdžiui, ką mes matome, ką paskutinį kartą man pristatė Registrų centro vadovas? Pasirodo, kai kurioms organizacijoms duomenys buvo pusvelčiui atiduodami, o jos juos perpardavinėjo toliau. Panašu, kad Registrų centras tų įkainių privalėjo laikytis, nes kitaip būtų neišgy-

venęs. Dabar ta praktika yra naikinama, valstybė susirinks savo lėšas, vėl atsiranda galimybė tuos įkainius sumažinti. Registrų centro tikslas – įkainius mažinti, bet reikia žmonėms duoti laiko. Praėjo pora mėnesių ir atrasta tokia schema – panašu, valstybės pinigai nutekėdavo kažkur kitur. Reikės išsiaiškinti.

PIRMININKĖ. Ačiū. A. Maldeikienė. Prašom klausti.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Kaip žinoma, Lietuva yra pasirašiusi Marakešo konvenciją, kuri įpareigoja mus neįgaliesiems pritaikyti prieinamu būdu visas svetaines ir tai, ką jūs sakote, plačiame kontekste. Ar šitas dokumentas yra suderintas su konvencija ir ar iš tikrųjų bus plačiau tai daroma?

R. MASIULIS. Gal patikslinsiu. Aš spėčiau, kad taip, bet tiksliai patikslinsiu, atsakysime jums atskirai. Bet kokių atveju Europos Sąjungos direktyva yra. Turėtų būti suderinta, bet aš neuždaviau tokio klausimo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Kolegos, gal galime po pateikimo priarti bendru sutarimu? Pritariame bendru sutarimu.

Kaip pagrindinis siūlomas Ekonomikos komitetas, papildomo nėra siūloma. R. Šarknickas dėl komiteto?

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Kadangi tai panašus klausimas dėl neįgaliųjų, aklyjų, kurčnebylių ir televizijoje, mes apie tai diskutuojame Kultūros komitete, gal mes taip pat kaip papildomas komitetas?..

PIRMININKĖ. Neįgaliųjų...

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Ne, Kultūros komitetas galėtų šitą klausimą paimti, nes mes panašų klausimą diskutuojame.

PIRMININKĖ. Kultūros komitetas. Kolegos, ar galime, ar Kultūros komiteto pirmininkas priitaria tam? (*Balsai salėje*) Bendru sutarimu? Taip, ačiū. Papildomas – Kultūros komitetas. Siūloma svarstyti spalio 18 dieną. Atsiprašau, spalio 11 dieną.

13.34 val.

Saugios laivybos įstatymo Nr. VIII-1897 20¹, 37, 39, 40 straipsnių pakeitimo ir 5 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIII-P-2388 (*pateikimas*)

Kitas įstatymo projektas – Saugios laivybos įstatymo tam tikrų straipsnių pakeitimas, projektas XIII-P-2388.

R. MASIULIS. Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, irgi techninis klausimas. Inventorizavome Lietuvos transporto saugos administracijos funkcijų peržiūrą vandens transporto srityje ir matome, kad keletas funkcijų, kurios buvo šiai įstaigai numatytos, realiaame gyvenime nevyksta, yra perteklinės, todėl iš trylikos atestuotinių veiklų, kurias ši organizacija vykdo, siūlome išbraukti penkias – jos neatitinka šių dienų realijos. Jos daugiau atėjusios iš Sovietų Sąjungos. Po Sovietų Sąjungos žlugimo dar kurį laiką dėl techninės įrangos vandens transporte reikėjo vykdyti šias funkcijas, bet šiandien jos nėra vykdomos.

Pirma – pagrindinių ir pagalbinių laivų mechanizmų, įrenginių ir susijusių sistemų tikrinimas, bandymas. Kai patys perkame automobilius, tikrai jokia organizacija dar kartą netikrina tų automobilių veikimo ar jų variklių veikimo. Tai yra patys... tiek laivų, tiek automobilių yra atskiros tvarkos ir taisyklės, pagal kurias jie gyvena. Ši veikla nebuvo vykdoma realiaame gyvenime. Taip pat jūrlapių, įskaitant elektroninius jūrlapius, koregavimas, laivų buksyravimas, gylių matavimas jūrų uostuose ir jūroje, laivų švartavimas. Tas funkcijas jau atlieka kitos institucijos ir Transporto saugos administracijai šių funkcijų vykdyti nereikia. Tiesiog siūlome jas išbraukti, sutvarkyti.

Ir dar viena pataisa. Irgi nuo seno buvo numatyta, kad kapitonas įplaukti į Klaipėdos valstybinį uostą turi tris kartus per mėnesį, o jeigu neįplaukia, jam iš naujo reikia gauti tokį leidimą. Pavyzdžiui, jeigu kapitonas suserga, mėnesį serga, tai jam vėl reikia tą leidimą gauti. Siūloma numatyti, kad šešis kartus per tris mėnesius įplaukti turėtų be naujo leidimo gavimo, tai palengvintų įplaukimą į Klaipėdos uostą ir taip pat atitiktų realijas.

Taip pat dar tokia smulkmena: pakeisti laivo, kuris veža vienerūšius krovinius, pavadinimą ir palikti tik sąvoką „linijinis laivas“. Kaip minėjau, tai daugiau techninės pataisos, kurios pritaikytos prie dabartinio gyvenimo realijų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. P. Gražulis vis tiek nori klausti.

P. GRAŽULIS (MSNG). Tikrai labai keistokai nuskambėjo. Jeigu tuo metu kapitonas laivu tikrai plaukioja prie Amerikos krantų, tai kaip jis čia gali Lietuvoje būti kas tris mėnesius ar kas tris savaites?

R. MASIULIS. Visiškai teisingai. Taip jau yra, tai buvo perteklinis, mūsų nuomone, reikalavimas, tiesiog tai yra pataisoma.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Galime bendru sutarimu? Galime. Kaip pagrindinis Ekonomikos komitetas, papildomas nesiūlomas. Siūloma svarstyti spalio 18 dieną. Galime sutarti? Bendru sutarimu. Dėkoju.

13.37 val.

Transporto veiklos pagrindų įstatymo Nr. I-1863 3, 5, 11 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2489, Geležinkelių transporto kodekso 3, 10¹, 12 ir 34 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 12¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2490 (pateikimas)

Ministre, Transporto veiklos pagrindų įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2489 ir kartu pateiksite lydimąjį – Geležinkelių transporto kodekso tam tikrų straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Prašau.

R. MASIULIS. Ačiū jums. Gerbiami Seimo nariai, šių dviejų įstatymų pakeitimu norima suteikti galimybę „Lietuvos geležinkeliams“ apsvarstyti galimybę ten, kur yra mažas keleivių srautas, papildomai atvežus geležinkeliu, likusį atstumą vežti autobusų transportu. Iš karto noriu pasakyti, kad šiandien nėra numatytas nė vienas maršrutas, kuris turėtų būti panaikintas ir pakeistas autobuso vežimu. Buvo šiek tiek nesusipratimų žiniasklaidoje, kai buvo duoti pavyzdžiai. Pavyzdžiai buvo duoti tik dėl pavyzdžių, o ne dėl realios situacijos. „Lietuvos geležinkeliai“ mano, kad dar metus, greičiausiai dvejus metus, bus vystomas keleivių vežimas geležinkelių transportu, tik tada žiūrима, ar naudotis šia galimybe.

Taip pat nė vienas geležinkelio maršrutas nebus panaikintas prieš tai nesuderinus su vietos bendruomenėmis, nes tikrai, kai spaudoje buvo paskelbta apie šį nutarimą, skambino man ir iš Visagino, ir daugybę laiškų gavau, ar nenaikins atšakos iki Visagino. Tikrai niekas nieko nenaikins. Tai daugiau skirta tam, kad „Lietuvos geležinkeliai“ turėtų galimybę pradėti galvoti apie vežimo geležinkeliu patobulinimą, kad jeigu yra atšaka, kur 1–2 keleiviai važiuoja, gal tai galima pakeisti autobusu. Dėl autobusų svarbu pažymėti, kad kiekvienam ruožui, jeigu toks atsirastų, bus skelbiamas konkursas ir jame galės dalyvauti privatūs vežėjai. „Lietuvos geležinkeliai“ neplanuoja patys to daryti, nebent neatsirastų privačių vežėjų, tada ir „Lietuvos geležinkeliai“ jau tą vežimą autobusu užtikrintų. Taigi daugiau tai yra leidimas galvoti apie šią veiklą, bet jokių konkrečių planų nėra ir nebus be suderinimo su vietinėmis bendruomenėmis. Tiesiog akcentuoju tą, nes jau kilo daug klausimų kai kurioms bendruomenėms, kurios manė, kad „Lietuvos geležinkeliai“ kokią nors stotelę panaikins.

PIRMININKĖ. Dėkojame. E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Aš norėčiau iš tikrųjų paklausti, kaip tai galėtų vykti? Ar, pavyzdžiui, nebus įtrauktos savivaldybės į šitą procesą, nes iš tikrųjų daugumą problemų ir kelia savivaldybės, kad geležinkeliai neprieina, iš tikrųjų žmonės nori, nors ir tų žmonių nedaug. Tai iš tikrųjų ar daugiau toks ketinimų įstatymas, ar kažkas dėlioja maršrutus ir tos problemos realiai bus sprendžiamos, aišku, galvojant, kaip bus su bilietais. Kiek suprantu, žmogus pirsks bendrą bilietą iki pat galo, bet tokiu atveju nemažai... Buvo mums su tais geltonaisiais autobusiukais, kai tas vaikus vežantis autobusiukas negali paimti kitų keleivių. Vėlgi, kaip tai bus įgyvendinta praktikoje? Ar tai iš tikrųjų realus projektas, ar tik toks pamąstymas ir kaip galimybė? Ačiū.

R. MASIULIS. Ačiū už klausimą. Šiame projekte šiek tiek apie kitą dalyką kalbama, apie tai, kad jeigu „Geležinkeliai“ dabar turi maršrutą iki taško B, tai galbūt jie veš šiek tiek trumpiau ge-

ležinkeliu, o likusį galą perveš autobusu. Tai daugiau tik, kad jie... Pagal įstatymą jie dabar to negali daryti. Tiesiog sudaryta galimybė jiems žinoti, kad jie gali tai daryti, ir tada žiūrėti, ar tai bus reikalinga realiaame gyvenime, ar nebus reikalinga. O dėl pačių maršrutų plėtimo, tai, be abejo, „Geležinkeliai“ kalba su savivaldybėmis, kur iškyla tokie reikalai, pavyzdžiui, kad geležinkelis net neprieina iki to miestelio, organizuoti vežimą transportu, bet tai yra kiekvienos atskiros savivaldybės ir „Lietuvos geležinkelių“ klausimas.

PIRMININKĖ. Ačiū. S. Gentvilas klausia, ruošiasi A. Dumbrava.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ministre, ačiū už tokį perspektyvinį mąstymą, bet šiaip jau po pusantrų metų perėmus „Lietuvos geležinkelių“ veiklą naujai ministerijai, naujai komandai, jūs patys aiškinamajame rašte rašote, kad vis dar šiais metais tikėtinas nuostolis sieks 34 mln. eurų, t. y. vidutiniškai 6 mln. keleivių, kurie bus pervežti, maždaug po 6 eurus keleiviui. Tai iš esmės kiekvieną keleivį mes subsidijuojame dar 6 eurai nuostolių. Tai reikštų, kad iš esmės kartais apsimokėtų nemokamai vežti autobusais tarp, tarkime, Varėnos ir Vilniaus, ir tas privataus vežėjo tarifas galėtų būti padengtas iš esamų nuostolių, kuriuos jūs kompensuojate. Tai visiška antilogika yra. Mano pagrindinis klausimas yra tas, kad vienas iš leitmotyvų „Lietuvos geležinkelių“ pertvarkos buvo vidinių sandorių panaikinimas. Tam priimti įstatymai...

PIRMININKĖ. Laikas! Kolegos, reikia mokėti paklausti per minutę.

S. GENTVILAS (LSF). Ar čia nebus plėtos ir vidinių sandorių, papildomų veiklų sukūrimas, ką būtų galima samdyti rinkoje? Dėkoju.

R. MASIULIS. Ačiū už klausimą. Dėl vidaus sandorių, tai taip, jie jau panaikinti, tikrai čia nebus apie tai kalba, nes ir Konkurencijos taryba detalčiai stebi šią situaciją. Būtent Konkurencijos tarybos reikalavimu buvo įvesta tai, kad ne „Geležinkeliai“ pirmiausia užtikrins tą vežimą, o privatūs, ir, jeigu jų neatsiras, tada „Lietuvos geležinkeliai“.

Dėl nuostolių – taip, keleivių vežimas geležinkeliu visada buvo nuostolingas, šiandien irgi yra nuostolingas, proporcingai po truputį mažėja tas nuostolingumas, bet tam tikrą laiką jis tikrai bus nuostolingas. Taip yra visame pasaulyje, mes ne vieninteliai. Galbūt kai kurie maršrutai nėra nuostolingi, bet mūsų tikslas dabar yra skatinti kuo daugiau žmonių važiuoti geležinkeliu, tokiu būdu tą nuostolį mažinti. Nuolatos jis turėtų būti mažinamas, o keleivių skaičius turėtų augti, kaip ir yra dabar. Šiandien keleivių skaičius auga. Lietuvoje mažiau kaip 4 % žmonių važiuoja geležinkeliu, iš esmės taip, kaip tose šalyse, kur nėra geležinkelių. Tiesiog įdirbis buvo labai labai mažas, kad keleiviai važiuotų, ir geležinkelių išdėstymas nėra patogus. Reikia daug dirbti, kad žmonės vėl priprastų, tiksliau, ne vėl, bet iš naujo atrastų geležinkelį ir juo daugiau važiuotų.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ir paskutinis A. Dumbrava. Kolega, klausiate?

A. DUMBRAVA (TTF). Taip, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, dėkui už tai, kad išsklaidėte tas abejones, nes, kaip sakėte, išvis kainuoja labai daug. Bet geležinkeliai eina ne tik iki Visagino, tačiau ir iki Daugpilio, ir dar toliau. Tikrai aš nenorėčiau, kad, tarkim, Turmantas būtų paliktas, iš mano pusės žiūrint, ir pakankamas tas užimtumas vietoje, iki pat Turmanto nėra blogas, ketvirtas ar penktas Respublikoje, jeigu pagal jūsų grafiką. Tai aš tikrai norėčiau, gerbiamasis ministre, palinkėti nesiimti tokių drastiškų priemonių, vis dėlto pasitarti su bendruomenėmis, ieškoti, ką ir ponas Simonas sakė. Jūs puikiai suprantate, kad bus sudėtinga surasti privačių vežėjų, nes jie irgi kiekvienas skaičiuoja ir nelabai norės dalyvauti konkursuose. O jeigu ir laimės, tai po to jie pradės kelti kainas. Taigi čia tiesiog ne klausimas būtų, o pageidavimas tikrai atsižvelgti, susitikti su bendruomenėmis, nes sujudimas yra nepaprastai didelis. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū. Ministras išgirdo jūsų pageidavimą.

R. MASIULIS. Ačiū už klausimą, tikrai taip ir bus.

PIRMININKĖ. Ir apie tai jau kalbėjo pateikdamas įstatymų projektus. Ačiū, gerbiamas ministre.

Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Bendru sutarimu galime pritarti abiem įstatymų projektams Nr. XIII-2489 ir Nr. XIII-2490. Pagrindiniu dėl abiejų siūlomas Ekonomikos komitetas, papildomo nesiūloma. Siūloma svarstyti lapkričio 20 dieną. Bendru sutarimu tam pritarėme. Dėkoju.

Atsiprašydama, kad privertėme laukti, kviečiu ministrą R. Karoblį. (*Balsai salėje*) Sutarėme bendru sutarimu. Mes jau sutarėme bendru sutarimu, negrįžtame prie nieko.

13.46 val.

Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo Nr. I-1623 2, 8, 10 ir 15 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2412 (pateikimas)

Kviečiu R. Karoblį. Mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2412.

R. KAROBLIS. Laba diena, gerbiamoji ponია pirmininke, gerbiami Seimo nariai. Šis įstatymo pakeitimo projektas parengtas Krašto apsaugos ministerijoje, jam pritarta Vyriausybėje. Projekto tikslas – įtvirtinti asmenų, atsakingų už mobilizacijos ir priimančios šalies paramos funkcijų vykdymą civilinėse mobilizacijos institucijose, aktyvesnes darbo prielaidas, o šiuo metu tokie pareigūnai yra tik savivaldybėse.

Taigi šios prielaidos, kad nustatomi atitinkami specialūs reikalavimai valstybės ir savivaldybių pareigūnams. Antra, įtvirtinti galimybę Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentui prie Krašto apsaugos ministerijos atstovui dalyvauti konkursų ir atrankos komisijose, priimant į pareigas šiuos valstybės ir savivaldybių tarnautojus. Specialūs reikalavimai nustatomi – mokėti anglų kalbą ne žemesniu kaip B2 lygiu, ir antras – atitikti reikalavimus, būtinus išduodant leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija, žymima ne žemesnio slaptumo žyma negu „slaptai“.

Ir trečia – mažinamos administracinės naštos funkcijos, atsisakoma administruoti per mobilizacinę prizmę kontaktinį telefoną ir gyvenamosios vietos adresą, nes tai galima gauti iš kitų šaltinių.

Teigiamas poveikis, kad yra geresnis mobilizacijos ir priimančiosios šalies šios funkcijos vykdymas. Ir antras būtų suvienodinti reikalavimai pareigūnams tarp visų savivaldybių ir kitų mobilizacinių institucijų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre. Nori paklausti trys Seimo nariai. A. Anušauskas. Nėra. K. Starkevičius. Ar K. Starkevičius klausia? Neklausia, užsiėmęs. J. Olekas visada pasiruošęs. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, aš noriu pasitikslinti. Kaip suprantu, projekte teigiama, kad ministerija, mūsų tarnybos dalyvautų atrenkant tuos žmones pagal reikalavimus. Bet patys žmonės ir etatai? Ar jie priklausys Mobilizacijos ir pasipriešinimo centrui ir toliau liks savivaldybėse? Ir ar jų šiek tiek pagausės? Aš atsimenu, jų kai kur tikrai trūko arba būdavo tik po pusę etato, ne visu etatu dirbdavo žmonės ir dėl to galbūt ne visas funkcijas reikiamai atlikdavo. Ačiū už atsakymą.

R. KAROBLIS. Taip, ir toliau bus savivaldybėje, bet Krašto apsaugos ministerija subsidijuos šias vietas. Klausimas, kada tos funkcijos būtų atliekamos, atvirai tariant, realiai, kad jos būtų taikomos efektyviai, aišku, su galimybėmis ir skatinant priimti, pavyzdžiui, atsargos karininkus. O dėl didėjimo – spręsimė dėl didinimo tų asmenų, pareigūnų klausimus... kada eisime gilyn į mobilizacijos reformą. O kiti, jau reforminiai... pagrindiniai nereforminiai teisės aktai, įskaitant įstatymo projektą, ateis kitais metais.

PIRMININKĖ. Dėkoju, ministre. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Galime bendru sutarimu? Balsuojame. Balsuojame dėl įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2412 po pateikimo.

Balsavo 79 Seimo nariai, vienbalsiai 79 pritarė įstatymo projektui po pateikimo. Kaip pagrindinis siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Papildomas nenumatytas. Siūloma svarstyti lapkričio 6 dieną.

13.50 val.

Seimo nutarimo „Dėl NATO greitojo reagavimo pajėgoms, Jungtinėms ekspedicinėms pajėgoms priskirtų Lietuvos Respublikos karinių vienetų ir NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadovietėse tarnybą atliekančių Lietuvos karių ir civilių krašto apsaugos sistemos tarnautojų dalyvavimo tarptautinėse operacijose“ projektas Nr. XIIIIP-2316 (pateikimas)

Kitas įstatymo projektas, o tai yra Seimo nutarimo „Dėl NATO greitojo reagavimo...“ (labai ilgas pavadinimas) projektas Nr. XIIIIP-2316. Pateikimas. Ministras R. Karoblis. Prašom.

R. KAROBLIS. Ačiū. Šis projektas teikiamas krašto apsaugos ir užsienio reikalų ministrams pasiūlius Respublikos Prezidentės... Nutarimo projekto tikslas: šis projektas susijęs su Lietuvos

karių ir krašto apsaugos sistemos civilių tarnautojų dalyvavimo pratybose... sudėtyje. Tai NATO greitojo reagavimo pajėgų, Jungtinių ekspedicinių pajėgų ir NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse.

Šio nutarimo tikslas yra įtvirtinti teisinį pagrindą ir maksimalius dydžius 2019–2020 metams. Konkrečiai maksimalūs dydžiai būtų: NATO greitojo reagavimo pajėgoms ar atliekantiems NATO ir Europos Sąjungos karinėse vadavietėse 2019 metais – iki 520 karių, 2020 metais – iki 670 karių. Jungtinių ekspedicinių pajėgų (tiesiog išskirčiau, kad tai yra Jungtinės Karalystės, daugiausia Šiaurės Europos šalių pajėgos, papildančios NATO) skaičius šiems metams (2019–2020 metams) būtų iki 190 karių. Ir kaip teigiamas poveikis būtų laiku vykdomi įsipareigojimai NATO ir ES, ir Jungtinių ekspedicinių pajėgų sudėtyje. Kalbant apie finansavimą, žinoma, kad bus dengiama iš Krašto apsaugos ministerijai skiriamų asignavimų. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre. Klausia J. Olekas, nes A. Anušausko nėra salėje.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas ministre, aš tik noriu pasiteirauti: čia dabar išeina, kad mes tik dvejiems metams (2019–2020) tvirtiname. Būdavo lyg ir trejų metų periodui. Ar 2021 metams neturime jokių pasiūlymų dar kol kas? Ačiū už atsakymą.

R. KAROBLIS. Na, šiuo metu yra 2019–2020 metams pasirinktas metodas, ir 2020 metais grįšime prie kitų metų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gal, gerbiamas Juozai, nebekalbame, nes tik nuomonė už? Bendru sutarimu? Bendru sutarimu. Dėkojame. Leiskite paskelbti komitetus. Pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Užsienio reikalų komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 6 dieną. Sutariame bendru sutarimu.

13.53 val.

Įstatymo „Dėl Lenkijos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Ukrainos Ministrų Kabineto susitarimo dėl Lenkijos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Ukrainos Ministrų Kabineto susitarimo dėl bendro karinio vieneto įsteigimo pakeitimo ratifikavimo“ projektas Nr. XIIIIP-2514 (pateikimas)

Dar vienas ministro pateikiamas įstatymo projektas „Dėl Lenkijos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Ukrainos Ministrų Kabineto susitarimo dėl Lenkijos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Ukrainos Ministrų Kabineto susitarimo dėl bendro karinio vieneto įsteigimo pakeitimo ratifikavimo“ projekto Nr. XIIIIP-2514 pateikimas. Prašom, ministre.

R. KAROBLIS. Vyriausybei pasiūlius, Lietuvos Respublikos Prezidentė teikė šio įstatymo projektą dėl atitinkamos sutarties ratifikavimo. Ji (pakeitimas) pasirašyta 2017 m. spalio 5 d. Liubline. Susitarimo pakeitimo dvi priežastys. Galbūt viena yra simbolinė, tai yra vardo suteikimas brigadai – Didžiojo etmono Konstantino Ostrogiškio vardas. Tai yra vardas, vienijantis visas tris tautas.

Ir antra yra turinio pataisa: patikslinta, kad brigada ir jos elementai gali dalyvauti tarptautinėse operacijose vadovaujantis tarptautinės teisės nuostatomis ir principais, tai yra laikantis Tarptautinių operacijų... įstatyme nustatytos siuntimo į tarptautines operacijas tvarkos. Anksčiau buvo tik Jungtinių Tautų operacijos, bet dabar svarstyti kitos, pavyzdžiui, NATO operacija Kosovo arba Europos Sąjungos operacijos. Tiesiog pasakau, kad šis formatas – trijų šalių brigada – yra veikiantis ir tikrai gerai funkcionuojantis karinio bendradarbiavimo mechanizmas. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ačiū, ministre. Jūs išsamiai viską pasakėte ir kolegės nenori jūsų paklausti. Dėkoju jums už pateikimą. Motyvai. J. Olekas.

J. OLEKAS (LSDPF). Labai trumpai, gerbiama pirmininke. Tikrai noriu paremti ministro teikiamą projektą, nes tik praeitą savaitę grįžau iš Ukrainos ir tikrai žinau, kaip aukštai vertina Lietuvos indėlį. Manau, kad vienas iš tokių akivaizdesnių ir labai žmonėms priimtinių, matomų projektų yra būtent šita mūsų trijų valstybių bendra karinė brigada, ir, kaip ministras minėjo, vardo suteikimas. Jis dar labiau parodo mūsų trijų tautų bendrystę. Tam tikrų įgaliojimų suteikimas veikti tarptautinėse operacijose, manyčiau, bus tikrai labai palankiai sutiktas, vertinamas, todėl kviečiu visus kolegas pritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Bendru sutarimu? Bendru sutarimu pritariame minėtam Seimo nutarimui Nr. XIII-2514. Kaip pagrindinis siūlomas Užsienio reikalų komitetas, papildomas – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 6 dieną.

Gerbiami kolegos, noriu pasitarti. Liko keturios minutės. Ar V. Bakas?.. Ar galima vakariniame posėdyje?.. (*Balsai salėje*) Dabar? V. Bakas gali pateikti. Seimo nariai sutinka, kad pateikiame ir baigiame... (*Balsai salėje*) Sutinka. Gerai. V. Bakas.

13.56 val.

Tarptautinių operacijų, pratybų ir kitų karinio bendradarbiavimo renginių įstatymo Nr. I-555 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2379 (*pateikimas*)

Įstatymo projektas Nr. XIII-2379.

V. BAKAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiami kolegos, labai trumpai. Iš tikrųjų įstatymo projektas teikiamas dėl tos priežasties, kad šiuo metu, kai mes siunčiame savo karius į tarptautines misijas, kyla daugiau teisinių problemų įvardinant arba apibrėžiant tiksliai misijas. Mes dažnai siunčiame į mokymo misijas. Teisės departamentas nuolat teikia pastabas, kad tai ne visai atitinka mūsų teisinį reguliavimą. Todėl tiesiog pataisėme, daugiau techniniai pataisymai, kurie sprendžia tiek teisinio pagrindo, tiek pačių karių saugumo problemas. Galbūt trumpai tiek. Siūloma apibrėžti, kas yra ta mokymo misija.

Ačiū. Niekas nenori paklausti. Ačiū, Vytautai. Motyvai. Norinčių kalbėti nėra. Balsuojame.

Balsavo 70 Seimo narių, 70 vienbalsiai pritarė įstatymo projektui po pateikimo.

Šį balsavimą leiskite laikyti ir kaip mūsų užsiregistravimą rytinio posėdžio pabaigoje. O prieš tai dar skelbiu, kad Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas skelbiamas kaip pagrindinis, papildomas nenumatytas. Siūloma svarstyti lapkričio 6 dieną.

Dėkoju. Kolegos, rytinį posėdį baigiame. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

V (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 207 STENOGRAMA

2018 m. rugsėjo 18 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojas G. KIRKILAS

PIRMININKAS (G. KIRKILAS, LSDDF). Gerbiami kolegos, pradedame vakarinį Seimo posėdį. (Gongas) Registracija.

Gerbiami kolegos, užsiregistravo 54 Seimo nariai.

15.01 val.

Vyriausybės pusvalandis

Socialinės apsaugos ir darbo ministro L. Kukuraičio pranešimas apie institucinės globos pertvarkos įgyvendinimą

Pirmasis mūsų darbotvarkės klausimas yra 2-1 – Vyriausybės pusvalandis. Kviečiu socialinės apsaugos ir darbo ministrą L. Kukuraitį padaryti pranešimą apie institucinės globos pertvarkos įgyvendinimą. Prašom, ministre.

L. KUKURAITIS. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, tikiuosi, kad turime šį pusvalandį, skirtą deinstitucionalizacijai, t. y. pertvarkai institucijų, kurios iš tiesų yra istorinis palikimas. Faktiškai mūsų tiek vaikai, tiek neįgalieji yra didžiulė istorinė skola. Jie gyvena institucijose. Nežinau, kiek jūs esate buvę kai kuriose jų, ypač neįgaliųjų. Jos, mano galva, yra tobulos dehumanizacijos vietos ta prasme, kad yra toli nuo miesto, darbuotojų butai yra šalia tam, kad nereikėtų jų pasiekti per atstumą, faktiškai visos paslaugos vystomos vietoje ir toje erdvėje žmonės sukasi dešimtmečius.

Kalbant apie neįgaliosius, mes vis dar turime tokių struktūrų. Džiugu, kad yra ir pozityvių pokyčių, kad įstaigų vadovai imasi iniciatyvos ir gerina, maksimaliai gerina ir gyvenimo sąlygas, ir paslaugas, tačiau pats institucinis principas, deja, deja, dar egzistuoja gana stipriai.

Pirmiausia noriu pasakyti, kad bendras deinstitucionalizacijos procesas, pertvarkos procesas, nėra tik žmonių iš institucijų perkėlimas į bendruomeninius namus. Iš tiesų tai yra visas kompleksas pastangų. Pirmiausia tai yra pagalba šeimai, ar mes kalbėtume apie vaikus iš rizikos šeimų, ar kalbėtume apie vaikus su negalia; taip pat yra visos prevencinės veiklos – tai tarpinstitucinės pastangos pamatyti, diagnozuoti problemą ir padėti šeimoms kiek galima anksčiau. Be to, atsiranda ir atvejo vadybininkai, tarpinstituciniai koordinatoriai savivaldybėse – tiek vieni, tiek kiti jau egzistuoja. Taip pat yra alternatyvių paslaugų vystymas. Kalbant apie vaikų sritį, tai yra križių centrai, neįgaliųjų atokvėpio paslaugos ir t. t. Aš visa tai pristatysiu.

Dar reikia pasakyti, kad kai kalbame apie deinstitucionalizaciją, turime tris grupes, apie kurias kalbame. Iš tiesų tai yra vaikai, likę be tėvų, taip pat neįgalūs suaugę ir neįgalūs vaikai, jaunimas, turintys proto ir psichikos negalią bei jų šeimos. Ji yra tarpinė tarp pirmos ir trečios tikslinės grupės. (Atsiprašau už techninius nesklandumus. Minėjo specialistai, kad gali būti problemų dėl tokio vėluojančio įsijungimo.)

Aš trumpai pristatysiu vaiko gerovės sisteminius pokyčius, kas ten vyksta, ir tada neįgaliųjų. Tai iš tiesų tam pokyčiui įvykti reikalingi teisės pakeitimai ir mes... Kairėje pusėje yra surašyti teisės pakeitimai, kurie susiję su vaikais ir pagalba jiems. Tai tiek atvejo vadybos įvedimas, pagalbos vaikui ir šeimai plėtra, kompleksiskai teikiamų paslaugų įvedimas, bazinių paslaugų paketas, vaiko paėmimo iš šeimos procedūros pakeistos, sustiprinta vaiko globos šeimoje ir įvaikinimo, centralizuota vaikų teisių apsaugos sistema, taip pat smurto prieš vaikus uždraudimas... ir visos kitos išmokos, kuriomis irgi padedama šeimoms, paimančioms vaiką globoti. Taip pat pertvarkos

darbai, susiję su tuo ar mažiau susiję, tai yra naujų bendruomenėje teikiamų paslaugų metodiniai dokumentų paketai. Tikrai yra daug jų sukurta, paduota į savivaldybes, kad galima būtų naujas paslaugas vystyti. Pradėtos jau naudojant struktūrines lėšas kompleksiškai teikiamos paslaugos kiekvienoje savivaldybėje. Bendruomeniniai vaikų globos namai irgi egzistuoja didžioje dalyje savivaldybių. Palydimoji pagalba paaugliams, kurie išauga 18 metų, po globos namų yra labai reikalinga tam, kad padėtų jaunimui integruotis į visuomenę. Budinčių globotojų, socialinių globėjų statusas apibrėžtas ir pradėta teikti paslauga. Globos centrai, kaip nauja struktūra, ir visos viešinimo veiklos. Tikrai daug tų darbų.

Reikia pasakyti, kad tokia pagrindinė pagalbos šeimai ir tokios prevencinės veiklos schema siejasi su atvejo vadyba, kuri yra įteisinta Vaiko teisių pagrindų įstatyme. Jinai yra pakankamai reglamentuota teisiškai ir šiuo metu įgyvendinama nuo sausio 1 dienos. Atrodo, mes matome, jau fiksuojame, kad jau duoda gana neblogų rezultatų, nes yra sutelkiami įvairūs specialistai dėl konkrečios šeimos situacijos. Ta šeima nebūtinai turi būti ir rizikos šeima, jeigu tiesiog reikalinga pagalba, jeigu tas yra diagnozuojama, įvardijama, tada prasideda atvejo vadyba.

Per pertvarkos procesą atrandamos naujos paslaugų formos. Kaip ir sakiau, iš kompleksinių paslaugų šeimai yra bent septynios paslaugos, kurios yra teikiamos kiekvienoje savivaldybėje. Visiškai nauja forma tai yra globos centrai, apie ją šiek tiek daugiau pakalbėsiu, apie palydimąją irgi šiek tiek pasakiau ir bendruomeniniai vaikų globos namai – visos tos paslaugos turi savo aprašus, kuriais gali vadovautis socialiniai darbuotojai, dirbantys savivaldybėse, tiek savivaldybių struktūrų, tiek nevyriausybinių organizacijų.

Jeigu kalbėtume apie globos centrus, tokių šiuo metu yra 58 įstaigos. Tai yra socialinių paslaugų įstaiga, kuri įgyvendina vaiko globėjo teises ir pareigas, pagal tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartį perduoda likusį be tėvų globos vaiką, socialinę riziką patiriantį vaiką prižiūrėti budinčiam globotojui, teikia ir organizuoja socialines paslaugas bei kitą pagalbą. Taigi tai yra įstaigos, per kurias savivaldybių administracijos tvarko vaikų globą. Prioritetas yra, kad būtent globėjų centrai, globos centrai ieškotų, surastų, mokytų globėjus, kuriems būtų galima perduoti vaikus. Ne į instituciją, bet būtent į šeimas, ir būtent tie globos centrai yra už tai atsakingi.

Šiuo metu yra 177 budintys globotojai. Tai yra pasiruošusios šeimos, į kurias galima atvežti vaikus, jeigu reikia juos paimti iš nesaugios aplinkos. Tuose globos centruose veikia testuoti asmenys, socialiniai darbuotojai, psichologai ir kiti specialistai pagal poreikį. Kas svarbu? Toks buvo neaiškumas iškilęs šių metų pradžioje atskiriant globėją giminaitį, budintį globotoją ir socialinį globėją, tai, bendrais bruožais tariant, visi vaikai, kurie priskiriami ne giminaičiams, vadinami tos šeimos, kurie nėra giminaičiai, bet priima vaiką į savo globą ir yra įstatyminis vaiko atstovas, vadinamasis socialinis globėjas. Budintys globotojai neturi įstatyminio vaiko atstovo teisių, teises turi centras, ir būtent tas globotojas yra tuo tarpu kaip paslauga, kad priima vaiką tam tikrą trumpą laiką, kol vaikui surandamas globėjas.

Taip pat yra labai aiškiai per pertvarką kartu su vaiko teisių apsaugos sistemos reforma parengta labai aiški schema, kur kokia institucija ima veikti, kai suteikiama vaikui globa, kada dalyvauja teismas, kada savivaldybės administracija. Gal čia šiuo atveju svarbu, kas vyksta po liepos 1 dienos, kai prasidėjo vaiko teisių apsaugos reforma. Lyginant laikotarpius nuo liepos 1 dienos iki rugsėjo 30 dienos, šiuo metu mes galime palyginti tik iki rugsėjo 14 dienos, iki 17 dienos, į globą paimtų vaikų yra mažiau nei pernai ar užpernai. Tai yra svarbu žinoti. Net jeigu mes kalbame apie tai, kad vaikų, paimamų apsaugoti juos į saugią aplinką, skaičius tiesiog yra didesnis, bet globa suteikiama mažiau vaikų. Vadinasi, tiek socialiniai darbuotojai, tiek pačios šeimos nuveikia pakankamai daug, kad vaikai būtų gražinami ir jie gyventų savo šeimose, todėl, mano galva, šita atvejų vadybos sistema, mobiliųjų komandų sistema veikia prevenciškai tam, kad mažiau vaikų pakliūtų į globą. Apie tai mes galėsime daugiau padiskutuoti rytoj Socialinių reikalų ir darbo komitete.

Jeigu taip įvardinčiau, kokia yra dabar situacija su globa, tai globojamų iš viso mes turime 8 tūkst. 400 vaikų. Budinčių globėjų šeimose, vadinasi, taip laikinai apgyvendinti yra 346 vaikai. Tai yra tikrai absoliuti naujovė, per pastaruosius metus susikūrusi kaip paslauga, kaip tinklas bu-

dinčių globėjų. Šeimose globojamų vaikų yra per 5 tūkst., šeimynose – 414, bendruomeniniuose namuose, apie kuriuos kalbame kaip alternatyvą institucinei globai, kol kas gyvena 618 vaikų, ir tokių bendruomeninių namų yra 80 visoje Lietuvoje, o institucijose, vadinasi, didesnė nei aštuoni vaikai, gyvena 1 tūkst. 666 vaikai šiuo metu.

Kalbant apie neįgaliuosius, tai dinamika yra kitokia. Su vaikais mes judame kur kas sparčiau deinstitutionalizacijos procese, yra toks terminas numatytas ir įstaigoms, ir savivaldybėms, kad 2020 metais jau nebegyventų tie 1 tūkst. 666 vaikai institucijose. Dėl neįgaliųjų terminai yra kitojie ir tą galima suprasti kodėl. Tai tiek dėl tokio institucinio pasirengimo, tiek dėl visuomenės pasirengimo priimti žmones į savo tarpą ir užtikrinti pakankamas paslaugas. Jeigu kalbėtume apie neįgaliuosius, žmones su negalia, tai socialinės globos namuose gyvena 5 tūkst. 512, tai institucinė globa. Kiti gyvena grupinio gyvenimo namuose, yra ir savarankiškai gyvenančių žmonių ir gaunančių laikino atokvėpio paslaugą. Tai irgi yra nauja išvystyta paslauga. Per 17 tūkst. žmonių su negalia dalyvauja vaiko dienos centruose ir paslauga teikiama į namus 3 tūkst. 300 žmonių. Tokia yra šiuo metu statistika.

Pertvarkos procese tam, kad galėtume tiek grąžinti tuos, kurie gyvena institucijose, tiek užbėgti už akių, kad nepatektų į institucijas, yra reikalingos alternatyvios paslaugos ir jos šiuo metu vystomos, tiek kaip bandomieji projektai įvedamos į savivaldybę, tiek visi aprašai yra formuluojami. Naujos paslaugos: asmeninis asistentas, įdarbinimas su pagalba, grupinio gyvenimo namai, savarankiško gyvenimo namai, apsaugoto būsto – tai alternatyvios gyvenamosios erdvės žmonėms su negalia tai institucinei globai, kurią mes šiuo metu turime. Taip pat labai svarbios atokvėpio institucijoje ir atokvėpio asmens namuose paslaugos, kurios šiuo metu irgi reglamentuojamos, bei specializuoti slaugos/globos namai kaip pasiūlymas, tinkamas pasiūlymas tiems, kurie yra gulintys mūsų institucijose, bet ten būtų kompleksinės paslaugos kartu su maksimaliai aukšto standarto slauga.

Kaip pavyzdį galime parodyti, kaip yra *pilotuojama* asmeninio asistento paslauga. Tai yra panaudojant struktūrines lėšas yra suformuotas asmeninio asistento aprašas, aprašyta, kokiai asmenų grupei būtų teikiama tokia paslauga. Šiuo atveju, *piloto* atveju, yra pasirinkti proto ir psichikos negalią turintys asmenys nuo 6 iki 65 metų, 50 asmenų, kuriems būtų suteikiama individuali asmeninio asistavimo pagalba keturias valandas per parą, siekiant padėti dalyvauti visuomenėje. Tokiai 50 asmenų grupei reikėtų apie pusės milijono eurų lėšų per tam tikrą laikotarpį. Antruoju etapu numatoma padidinti skaičių nuo 150 iki 200 gavėjų. Būtų įtraukiami klausos, regos, judėjimo, vidaus organų sutrikimo ir kitos kompleksinę negalią turinčių asmenų grupės. Irgi būtų išbandoma 150–200 gavėjų. Ir tada jau formuluoti kaip tokį nacionalinį standartą, kad ta paslauga turėtų pasiekti tam tikrą grupę visoje šalyje, jau remiantis nebe struktūriniais resursais, bet valstybės biudžeto lėšomis.

Skaičiuojant tiek bendruomenėje gyvenančių žmonių poreikį gyventi savarankiškai, tiek institucijose esančių asmenų galimybes gyventi savarankiškai, yra suskaičiuota, kiek kiekviename regione reikia bendruomeninių vietų – tai ir bendruomeniniai namai, ir savarankiško gyvenimo namai, ir apsaugoto būsto. Didieji regionai siekia virš tūkstančio, mažesni kelis šimtus. Bet kuriuo atveju jas įkurti ir paruošti žmonėms kaip alternatyvą institucinei globai – yra ką veikti. Apyskaičiuota, kad 10 tūkst. gyventojų reikia 19 tokių bendruomeninių apsaugotų būstų.

Pertvarka neįgaliųjų srityje daroma kitaip negu vaikų srityje. Vaikų srityje tai tiesiog visos savivaldybės įgalinamos, duodama pinigų, lėšų. Neįgaliųjų srityje mes renkames regionus, imame didžiąsias institucijas ir kartu su savivaldybėmis formuojame regioninius planus, kaip tie žmonės su negalia, tiek suaugę, tiek vaikai, galėtų dalyvauti mūsų visuomenėje, gyvendami tiek bendruomeniniuose nameliuose, tiek gaudami užimtumą, dienos užimtumą ir kitas paslaugas.

Taigi, čia daugiau mažiau parodyta, kokiuose regionuose koncentracija. Tai yra ir Kauno regionas, ir Telšių, ir Tauragės, dar keletas Panevėžio regione, dar keletas, kuriuose tie pertvarkos procesai vykty. Pavyzdžiui, Kauno regione yra suskaičiuojamos visos paslaugos, šiuo metu teikiamos, kiek yra gavėjų, ir tada kuriamas papildomas planas, kiek dar papildomai reikia sukurti bendruomeninių paslaugų, nes matome, kad tas tinklas, kuris egzistuoja regione, yra nepakankamas, todėl tos lėšos, struktūrinės lėšos, yra skiriamos jam formuoti.

Apie žmonių su proto negalia apgyvendinimo moratoriumą, apie tai norėtusi pasakyti. Tai yra terminai, kaip sustabdyti eiles patekti į institucinę globą. Kol kas mes turime du priešingus procesus: institucinę globą deinstitucionalizuojame, tuo tarpu vis dar yra eilės į ją patekti. Ir kol mes nesukursime tų paslaugų tinklo, mes niekaip neužtvėnsime. Todėl numatyta keletas terminų, kad jau nuo sausio 1 dienos į ministerijos pavaldumo įstaigas galės patekti tik tie asmenys, kuriems nustatytas specialus nuolatinės slaugos ir nuolatinės priežiūros poreikis. Atskirais atvejais gali būti ribojamas naujų neįgalių asmenų apgyvendinimas į pertvarkomų įstaigų sąrašą. Pertvarkomų įstaigų sąrašas yra kelios įstaigos, kai iš viso ministerijai priklauso 40.

Nuo 2024 m. sausio 1 d. nebebūtų priimta naujų neįgaliųjų asmenų, kuriems nustatyta proto negalia ir psichikos sutrikimai, institucinei ilgalaikiai socialinei globai ir pertvarkytų likusius įstaigų institucinės savalaikės socialinės globos padalinius. Vadinasi, į pertvarkytas institucijas jau nuo 2024 m. sausio 1 d. nebebus priimami, o nuo 2030 metų į visas ministerijai pavaldžias įstaigas nebebūtų priimami žmonės su proto ir psichine negalia, siekiant, kad iki to laiko susikurtų pakankamas bendruomeninių paslaugų ir bendruomeninio apgyvendinimo tinklas.

PIRMININKAS. Gerbiamas ministre, aš labai atsiprašau, kad jus pertraukiu.

L. KUKURAITIS. Čia aš tik palieku skaidrę apie finansavimą...

PIRMININKAS. Jeigu jūs... nes dar yra norinčių paklausti daug. Ačiū.

L. KUKURAITIS. ...kad visa tai daroma iš struktūrinių lėšų: vaikų globos klausimus – per savivaldybes, o neįgaliųjų – per regioninius projektus kartu su savivaldybėmis. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, jūs minėjote apie socialinius globėjus, tačiau tas institutas silpnokai vystosi, nėra per daug patrauklus kai kuriose vietose. Ką manote daryti, nes turbūt tai yra vienas pagrindinių faktorių, kuris spręstą problemą, ir kažkaip jį reikėtų stiprinti. Ar manote ką nors? Aišku, ten vyksta mokymai, bet iš esmės žmonės nelabai veržiasi socialiniais globėjais tapti. Ačiū.

L. KUKURAITIS. Taip, iš tiesų pritariu jums, kad tai yra turbūt pagrindinis mūsų pertvarkomas institutas, ir kuo daugiau mes turėsime tiek socialinių globėjų, tiek budinčių globotojų, tuo mums reikės mažiau bendruomeninės ir institucinės globos. Dėl to struktūrinės lėšos yra nukreiptos būtent į globos centrus, kurie atsakingi už suradimą, mokymą ir palaikymą, globėjų finansavimą tam, kad surastų, sukviestų, motyvuotų, palaikytų žmogiškuosius resursus, taip pat užsitikrintų savivaldybių tarybų sprendimus dėl didesnio finansavimo, nes savivaldybės nulemia, kiek papildomai skirti lėšų globėjams ir globotojams. Taigi stipriname tuos globos centrus, kurie yra atsakingi už tokios paslaugos vystymą. Gal taip.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Armonaitė. Ruošiasi J. Olekas.

A. ARMONAITĖ (LSF). Dėkoju. Ministre, aš turiu klausimą dėl vaikų globos namų. Kai kurie ekspertai sako, kad tai yra ne deinstitucionalizacija, o reinstitucionalizacija. Kai didelius valdiškus globos namus pakeičia mažesni globos nameliai, t. y. ne šeimos, o mažesnėse grupėse vaikai gyvena butuose, bet tai vis dar nėra šeima. Ir man atrodo, kad šios pertvarkos didžiausia problema yra ta, kad mums trūksta šeimų, kurios įsivaikina vaikus, toms šeimoms trūksta paslaugų... kurie padėtų tuos vaikus auginti, ir globėjų. Tenka kalbėti su savivaldybėmis. Labai sunku surasti didesniuose miestuose, tai ką jau kalbėti apie rajonus. Labai sunku rasti žmonių, kurie ryžtųsi būti tais profesionaliais globėjais. Nepaisant to, kad mūsų kryptis yra visai gera, kaip jums atrodo, ką vis dėlto galima dar artimiausiais metais padaryti, kad atitaisytume tą situaciją?

L. KUKURAITIS. Aš visiškai su jumis sutinku dėl principo. Aišku, kad vaikai turėtų gyventi šeimose. Jeigu mes sakytume, kad pertvarka yra tik bendruomeniniai namai, tai neatitiktų tikrovės, nes, kaip skaičiai rodo, bendruomeniniuose namuose gyvena 618 vaikų, o vien budinčių globėjų, vadinasi, tų, kurie paima laikiną laikotarpį, šeimose gyvena 324 vaikai. Tai rodo, kad tam tikras buferis patekti į bendruomeninius yra, nekalbant apie tai, kiek dar yra socialinių globotojų ir t. t. Šeimose globojamų vaikų skaičius yra kur kas didesnis negu institucijose. Ir visa tai yra daroma.

Ką mes dar galime sustiprinti? Kaip gerbiamas E. Pupinis prieš tai paklausė, tai yra būtent tai, kaip galime stiprinti tėvius, stiprinti globėjus, nes didžiausia problema ir turbūt didžiausias pertvarkos pralaimėjimas yra, kai iš globėjų šeimų vaikai grįžta į institucinę globą. Čia tikrai yra...

Tada mes sakome: tai yra praradimas. Globos centrai yra skirti tam, kad nuo suradimo per mokymus ir paskui palaikymą, nuolatinį palaikymą... paslaugų suteikimą globėjų ir įtėvių šeimas palaikytų ir skatintų dar daugiau atsirasti, o tos, kurios prisiėmė atsakomybę, prisiimtų dar didesnę atsakomybę. Būtent globos centrų stiprinimas, tiek finansinis, tiek kompetencinis, yra kelias, rak-tas užtikrinti šiai sistemai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Olekas. Ruošiasi R. Tamašunienė.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, mano klausimas gal ir-gi būtų labai panašus einant į talką jums. Jūs čia labai gražiai paminėjote tuos draudimus, kurie bus, sakykime, institucinės globos tokį planą. Ar jūs turite kokį nors planą tam stiprinti ir tai pro-blemai spręsti – dėl globėjų įsitvirtinimo ir vaikų paėmimo į šeimas, ar mes galėtume pamatyti? Sakykim, jūs paminėjote kai ką – globos centrų finansinis pastiprinimas, kaip jis atrodo kitų me-tų biudžete, dar kitų metų biudžete, koks galėtų būti, kad mes tas problemas vis dėlto perlaužtu-me ir išspręstume? Iš tikrųjų, nuvažiavę į vietas, mes susiduriame ir su tais labai liūdniais atvejais, kaip jūs sakote, kad žmonės, paėmę globoti, po to grąžina, ir iš tikrųjų tai yra labai didelis smūgis pačiai pertvarkai.

L. KUKURAITIS. Iš tiesų paskutinėje skaidrėje, kurią, deja, išjungė, buvo nurodytos struktū-rinės lėšos, kurios jau dabar pasiekė ir toliau pasieks savivaldybes, globos centrus, kurti globėjų centrus, finansuoti atlyginimus tam, kad jie kiek galima galėtų padėti įtėviams ir globėjams. Tai yra svarbu. Antrasis aspektas, kurį svarbu, kad ir savivaldybės įsisąmonintų, yra, kad globos pi-nigai vaikui yra skiriami bet kuriuo atveju. Vaiko globa pas globėją, budintį globėją ar kita forma negu institucijoje yra ženkliai pigesnė. Taigi mes kalbame apie pinigus, pinigų yra, pinigų globai yra. Tiek, kiek mes sudedame į institucinę globą, jeigu mes juos visus skirtume alternatyvioms globos formoms, mes turėtume pakankamai lėšų, visos savivaldybės turėtų pakankamai lėšų.

O tą tokią metodinę... Infrastruktūrinės lėšas mes suteikiame, pavyzdžiui, skiriame ir infra-struktūrai kurti, ir tiems bendruomeniniams namams kurti, ir 30 %, ne mažiau kaip 30 %, vaikų dienos centrams kurti kaip alternatyvą, kaip prevencinę priemonę, kad vaikai nepatektų į globos įstaigas. Taigi infrastruktūros lėšų, kurios ateina į savivaldybes, ne mažiau kaip 30 % skiriama pre-vencijai nepatekti į globos įstaigas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi A. Dumbrava.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Ačiū. Aš norėjau gerbiamo ministro... Paminėjote daug įvai-rių galimų globos formų, kad mažintume institucinę globą, bet taip pat prie globos namų kuriasi tokie šeimų padaliniai, kurie, mano vertinimu ir požiūriu, yra geriausia investicija, kuomet mama su vaikais ar tėtis su vaikais apgyvendinami kartu ir teikiama visokeriopa pagalba: ir tėvystės, ir socialiniai įgūdžiai, taip pat gydymas nuo žalingų ir priklausomybių įpročių. Tuomet visa šeima su vaikais, kurie nepatiria to žalojančio streso, grįžta atgal į visuomenę. Taip, mano vertinimu, su-taupykite pinigų. Bet ne čia esmė, esmė, kad ir tėvai taip pat gauna reikiamą pagalbą. Tačiau tai nėra reglamentuota, mano požiūriu, ir kai iš tėvų neatimami vaikai, vaikas negauna laikinos glo-bos ir negauna tos globos krepšelio. Tai yra tik *pilotiniai* projektai kai kuriose savivaldybėse, bet tai labai gražūs rezultatai. Kas planuojama šioje srityje, ar jūs vertinate ir svarstote išplėsti tas pa-slaugas?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Tie krizių, mes vadiname krizių centrais, kur gali pa-tekti šeimos kartu su vaikais, tikrai labai svarbi alternatyvi paslauga, kad nepaimtume vaiko, bet vaikas kartu su tėvais važiuotų į centrą ir ten būtų ugdomi visi reikalingi įgūdžiai. Ši konkreti pa-slauga yra reglamentuota ir, mano galva, tikslinama pagal vaikų amžiaus grupę, kad šeimoms, kurios turi vaikų iki trejų metų, yra atskiras kompleksas paslaugų, tarp jų šita apgyvendinimo paslauga. Arba tai vyksta procesas, arba jau yra reglamentuota, tada atitinkamai turėtų būti nu-matytos ir finansų galimybės.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Dumbrava. Ruošiasi A. Maldeikienė.

A. DUMBRAVA (*TTF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, jūsų pranešime ne-girdėjau (galbūt praklausiau) apie mobiliąsias grupes. Galbūt galėtumėte keletą žodžių, kaip se-kasi jas burti, specialistai, ar yra automobiliai, kiek galbūt jau buvo išvykimų, kaip sekasi? Gal tu-rite kokių minčių? Labai ačiū.

L. KUKURAITIS. Dėkui už klausimą. Iš tiesų tai yra vaikų teisių pertvarkos dalis. Jos, aišku, susijusios su deinstitutionalizacija, su globos įstaigų pertvarka. Visuose regionuose yra suformuotos mobilios komandos, tačiau konkrečius skaičius, kiek išvykimų, kokie atvejai, kokie rezultatai, mes pateiksime rytoj Socialinių reikalų ir darbo komitete. Mes tam ruošiamės, taip pat ir šią informaciją.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Maldeikienė. Ruošiasi R. Šarknickas. Prašau.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Mano klausimas gal šiek tiek į šoną. Aš nežinau, ar jūs esate buvęs Kaišiadoryse, kur iš tikrųjų pagrindinis nuvažiavimas yra tik traukiniu, neskaitant asmeninio automobilio, ir kur yra kitoks savotiškas rezervatas, kurį reikėtų deinstitutionalizuoti. Ten yra labai aukšti laiptai. Išlipus iš traukinio, tu turi eiti mažų mažiausiai šimtą laiptukų – 50 aukštyn, 50 žemyn. Jeigu esi neįgalus, ratukuose, senas, turi vaiką ant rankų, lagaminų, tu paprasčiausiai negali nueiti. Ar ministerijai žinoma tai ir ar ministerijai žinoma, kad „Lietuvos geležinkeliai“ ir ministras R. Masiulis sakė, kad tiesiog nėra pinigų tam dalykui? Vadinasi, tie žmonės yra įkalinti. Tai gal deinstitutionalizuokime viską?

L. KUKURAITIS. Dėkui už klausimą. Iš tiesų tokios situacijos akivaizdžiai rodo, kad mes savo visuomenėje nesame pasiruošę priimti neįgaliųjų, kad jie gyventų tarp mūsų. Visiškai jums pritariu. Šiuo atveju man tai nebuvo žinoma ir aš kalbėsiu su R. Masiuliu apie tai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Sveiki. Aš norėčiau pasiūlyti, gal ministro nutarimu būtų toks nurodymas. Dabar vaikai iš vaikų globos yra paimami ir apgyvendinami butuose ar namuose. Kalbu apie naujus vaikus, kurių tėveliai atsisako, palieka likimo valiai tuos mažus vaikus ir jie apgyvendinami vaikų globos namuose. Paskui praeina 2–3 metai ir vėl jie plėšiami iš tų sienų – į kitus butus ar namus. Tiesiog kad jau nuo dabar pradėtų šitą darbą ir neįleistų į vaikų globos namus tų mažų vaikų, nes jie apsipranta, o paskui stresas, depresijos ir vėl iš naujo reikia išgyventi tuos dalykus.

Antras klausimas būtų. Ar tiesa, kad seneliai, broliai, sesės, jeigu yra atimamos teisės iš tėvų, negali paimti globoti tų savo giminės vaikų? Sklando ore, kad yra toks reiškinys. Bet aš nematau, kad taip yra.

Ir paskutinis. Dabar, kai paimami vaikai – 500 jų ten ir t. t., aišku, tas veiksmas, poveikis įvyko į geresnę pusę, nes sumažėjo smurto, tačiau, kaip aiškėja, užteko...

PIRMININKAS. Klauskite!

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). ...ko gero, iš tų 500 paimti gal tik 100 vaikų. Ar čia netrūksta patirties specialistams... tokiems reiškiniams vykti? Ką jūs galėtumėte į tai atsakyti? Dėkoju.

L. KUKURAITIS. Dėkoju. Pirmiausia ačiū už pasiūlymą. Iš tiesų taip ir turėtų būti, kad vaikas prioriteto tvarka turėtų būti paliekamas giminaičiams, tada budintiems globėjams, socialiniams globotojams ir tik tada į bendruomeninius namus. O instituciniai turėtų būti visiškai paskutinėje sekoje. Deja, kai kuriose savivaldybėse, turime pripažinti, nėra visų alternatyvių formų, išskyrus institucines globos vietas, ir, deja, taip nutinka. Deja, taip nutinka. Tačiau turint terminą 2020, kada visi vaikai jau turėtų nebepatekti į institucinę globą, tokie atvejai ilgainiui turėtų išnykti.

Dabar dėl brolių, seserų pasitikslinsiu. Kaip yra pagal Civilinį kodeksą, reikia pasitikslinti. Aš pritarčiau jūsų nuomonei, kurią jūs išsakėte.

Dėl specialistų patirties. Reikia pasakyti, kad ne visose savivaldybėse yra didesnis apsaugojamų, vadinasi, paimamų apsaugoti, vaikų skaičius. Kai kuriose savivaldybėse išlieka tas pats, kaip buvo iki liepos 1 dienos, bet kai kuriose yra ženkliai padidėjęs. Tai rodo, kad skiriasi vaiko teisių traktavimas savivaldybėse. Ir dabar, kai mes įvedėme vieną, vienodą standartą, kai kuriose savivaldybėse, deja, turime priimti pirmąją bangą vaikų, kad spręstume tas situacijas, kurios, deja, buvo rizikingos vaikams. Tai tikrai yra labai aukštos rizikos, aukščiausios rizikos situacijos, jeigu vaikų teisių specialistai paima. Jeigu yra tokių atvejų, kad trūksta kompetencijos, gali tokių pasitaikyti, nes keli šimtai darbuotojų dirba visoje Lietuvoje, tai mes apie tuos atvejus tikrai visą informaciją renkame, analizuojame, darome atvejo vadybą, patys darome iš to išvadas ir stengiamės, kad taip nebūtų.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, už pranešimą, atsakymus į klausimus. Tiesa, klausiančiųjų yra daugiau, bet, deja, mūsų darbotvarkė taip numatyta ir mes... Ačiū, ministre.

L. KUKURAITIS. Ačiū.

15.36 val.

Notariato įstatymo Nr. I-2882 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2410, Antstolių įstatymo Nr. IX-876 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2411 (pateikimas)

PIRMININKAS. Ir mes pereiname prie darbotvarkės 2-2.1 klausimo – Notariato įstatymo 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2410. Gerai. Kviečiu teisingumo ministrą E. Jankevičių. Pateikimas. Prašau. R. J. Dagys – dėl vedimo tvarkos.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, klausydamas dabar ministro atsakymų ir mūsų klausimų, aš manau, kad mums arba reikalinga papildoma diskusija tais klausimais, ar panašiai, nes kai mes kalbame apie institucinę globą, tai vaiko akimis ir šiaip įstatyme iš esmės tiek globėjas, tiek laikinas globėjas, tiek šeimyna tai yra institucijos, jis nėra nei įvaikintas, nei atsidūręs kur nors šeimoje. Kai mes viską taip suplakame, tai mes nieko išvis niekada neišspręsimė.

PIRMININKAS. Kur jūs siūlote diskusiją? Komitete, Seime? (*Balsai salėje*) Čia siūlote, Seime diskutuoti? Kreipiuosi į komiteto pirmininkę. Gerbiama pirmininke, R. J. Dagys siūlo diskusiją. Rimante! Rimante! R. J. Dagys siūlo pratęsti diskusiją tais klausimais, kuriuos pristatė ministras. Prašome nuspręsti, ar komitete, ar Seime, ir pasiruoškite tam. Toks pasiūlymas yra, užprotokoluojame.

Prašau, ministre.

E. JANKEVIČIUS. Ačiū. Aš sujungsiu abu projektus. Abiejų įstatymų projektų turinys yra gana paprastas. Notarai ir antstoliai turi išskirtines teises atlikti tam tikras teises paslaugas, valstybės priskirtas funkcijas, kurių vykdymą valstybė privalo užtikrinti ir kontroliuoti. Atsižvelgiant į tai, Notariato ir Antstolių įstatymų pakeitimo įstatymų projektais siūloma suteikti valstybei išimtinę prerogatyvą nustatyti jų įkainius ir vykdymo išlaidas. Pagal mūsų pateiktą projektą mes siekiame panaikinti privalomą (...) tvarkos suderinimą su Antstolių ir Notarų rūmais, nes toks privalomas įkainių suderinimas riboja valstybės teisinę diskreciją ir įpareigoja nustatyti tokius atlyginimų dydžius, kokie yra priimtini notarams ir antstoliams.

Gerbiamieji Seimo nariai, jūs ir taip, priimdami vieną įstatymą, palengvinatė ne per seniausiai sunkiai prisiskolinusių žmonių našta, kalbant ypač apie tą rūšį žmonių, kurie turi mažas pajamas, ir sumažinatė antstolių išskaitų dydžius nuo 70 % iki 50 %, tam tikrais atvejais – nuo 50 % iki 30 %, tai šiandien mes prašome suteikti mums įrankį mažinti antstolių ir notarų... kainas. Jei-gu toks įrankis mums bus suteiktas, kainos mažės. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. Pirmasis – E. Pupinis. Prašau, kolega.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Ar iš tikrųjų pakankami bus mechanizmai, kurie dabar yra numatyti įstatymu? Iš tikrųjų čia ir dėl tų visų galimų pajamų vyksta diskusija, vieni – 15 %, kiti – 10 %. Kokia jūsų nuostata ir ar bus daromi kokie nors kiti žingsniai, nes poįstatyminiais aktais galbūt galima būtų ką nors sureguliuoti? Ačiū.

E. JANKEVIČIUS. Ačiū, gerbiamas Pupini, už tokį klausimą. Iš tikrųjų poįstatyminiais aktais, ministro įsakymu suderinsime su Finansų ministerija, ministerijoje dirba grupė antstolių ir notarų... nustatymo klausimais. Tiek įkainiai, tiek vykdymo išlaidos mažėtų, jeigu jūs pritartumėte ir leistumėte mums padaryti šitą darbą.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Sabatauskas. Nėra. L. Talmontas. Prašau, kolega.

L. TALMONT (LLRA-KŠSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, toks klausimas. Jūsų norai labai geri, (...) sumažinate, bet gyvenimas yra gyvenimas, ateis kitas ministras, jis norės vėl padidinti. Ar nebūtų gerai, kaip siūlo Prezidentė, vis dėlto nustatyti, kiek procentų būtų patvirtinta Seime? Kokia jūsų nuomonė?

E. JANKEVIČIUS. Galima diskutuoti šiais klausimais ir matant tam tikrą gerą pasiūlymą būtų galima sujungti šiuos projektus į vieną.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia T. Tomilinas. Prašom.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiamas ministre, labai sveikinu jūsų iniciatyvas, labai džiaugiuosi, kad tęsiate ir buvusios ministrės kursą dėl antstolių piktnaudžiavimo ir socialinio jautrumo nebuvimo prevencijos. Mano klausimas. Galbūt galima eiti skaitmenizacijos keliu? Iš tikrųjų labai daug antstolių dabar vykdomų funkcijų jau seniai skaitmenizuotos ir yra labiau vaidyba, kad realiai reikia kažką daryti, ir skaičiuojami tik pinigėliai. Visai neseniai mačiau bylą, tiesiog ne bylą, o žmogus skundėsi, kad už dieną vien tik laukimo yra 300 eurų. Čia yra kažkoks kosmosas. Mano klausimas, ar neplanavote skaitmenizuoti? Tai iš tikrųjų pamažintų tuos kaštus.

E. JANKEVIČIUS. Iš tikrųjų yra programa, vadinasi IS, veikia dar ne visa apimtimi. Tai mes ir siekiame iš tikrųjų kartu su Antstolių rūmais kuo labiau įsitraukti į tą programą. Bet kalbant apie tą jūsų minėtą pavyzdį, tai jūs kalbate apie papildomas išlaidas. Mes poįstatyminiais teisės aktais tikrai jas peržiūrėsime, kad jų neatsirastų.

PIRMININKAS. Klausia V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). Gerbiamas ministre, iš tikrųjų mes, kaip Seimo nariai, labai dažnai gauname daug nusiskundimų dėl antstolių darbo, dėl neteisėtų veiksmų. Ir dažnai susidaro tokia situacija, kad paskambinus, pasiaiškinus jie greitai atsitaiso, ką padarė ne taip. Būtų toks klausimas. Ar jiems yra baudos labai neadekvačiai mažos, kad jie labai dažnai tai daro? Ir kitas dalykas, ar nebūtų logiška palyginti įkainius, kokie buvo įkainiai, kai antstoliai buvo valstybės funkcija, ne privatus verslas, ir šiuo metu? Ar nepasidarė taip, kad ten kartais visi tie įkainiai išaugo, ir turbūt šiandien dvigubai galėtume sumažinti?

E. JANKEVIČIUS. Šiandien aš to palyginimo jums nepasakysiu, bet taip, iš tikrųjų antstolių procesinius veiksmus prižiūri teismas, o neprocesinius veiksmus, matyt, apie tai, ką jūs kalbate, prižiūri Antstolių rūmai ir Teisingumo ministerija. Ir yra dar Antstolių garbės teismas. Jeigu yra nusižengimų, tai garbės teismas svarsto ir skiria nuobaudas.

V. AŽUOLAS (*LVŽSF*). O baudos nėra labai mažos?

E. JANKEVIČIUS. Didžiausia bausmė yra pašalinimas iš pareigų.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Gerbiamas ministre, kadangi, kaip jūs žinote, ne vieną antstolių veiklą reglamentuojančio įstatymo Civilinio kodekso proceso pakeitimus rengiau aš su mūsų frakcijos nariais ir mes domėjomės atlyginimais kai kurių antstolių, dirbančių su bankais, tai, mano žiniomis, atlyginimai iš tikrųjų, kaip yra nušviesta žiniasklaidoje, per mėnesį siekia iki 37 tūkst. eurų, kai kurių neviršija 2–3 tūkst. Mano žiniomis, nėra aiškių kriterijų, kaip nustatyti tuos įkainius, nėra metodikos, kad visais atvejais būtų skaidriai, teisingai ir tvarkingai nustatomi antstolių įkainiai, ko ir yra siekiama jūsų pakeitimais. Ar ruošiatės rengti naujus poįstatyminius teisės aktus, kad būtų sutvarkyta ši sistema sistemiškai ir iš esmės?

E. JANKEVIČIUS. Ačiū už jūsų klausimą. Iš tikrųjų ačiū už tas pataisas, kurias jūs rengėte anksčiau, didelis dėkui. Taip, iš tikrųjų ruošiamės ir apie tai bus galima plačiau padiskutuoti komitetoje.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, jau keletą metų diskutuojama dėl to, kad galbūt vertėtų nustatyti minimalią sumą, nuo kurios antstoliai nepradėtų išieškoti, tai yra priverstinis išieškojimas netaikomas tam tikrai sumai. Aišku, dėl sumos dydžio reikėtų susitarti, paieškoti to varianto. Kaip jūs manote, ar tokią sumą reikėtų nustatyti įstatyme, ar jūs nustatytumėte savo tvirtinama tvarka? Kaip iš principo jūs žiūrite į tokį pasiūlymą?

E. JANKEVIČIUS. Manau, kad jūsų teiginiai yra teisingi, galėtume diskutuoti apie tai. Įmanomi įvairūs variantai – tiek poįstatyminiuose teisės aktuose, tiek ir įstatymuose. Bet komiteto darbo metu mes galėsime įvertinti tuos pasiūlymus ir į juos atsakyti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (*TTF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, išties sveikinama ta jūsų iniciatyva, bet aš pasigedau vieno principo, įstatyme šiek tiek panaikinamas skaidrumas tiek dėl antstolių, tiek dėl notarų. Buvo įprasta, kad būdavo metodika ir pagal tą metodiką nustatomi įkainiai. Dabar iš įstatymo ji tarsi išbraukiama ir dabar neaišku, pagal ką bus. Tai ar nevertėtų pa-

pildyti įstatymą, grįžti prie tos redakcijos ir pagal tam tikrą metodiką įvesti formulę, kas iš ko susideda ir kaip tie įkainiai bus tvirtinami. Nes jeigu nebus įstatyme įrašyta, tada paliks ministrui, o ministras pagal gerą nuotaiką nustatys įkainius, nes įstatyme tas turėtų būti, nes visur taip yra. Kaip jūs galvojate?

E. JANKEVIČIUS. Metodiką mes ruošiamės nustatyti poįstatyminiais teisės aktais, Prezidentė tam tikrą metodiką siūlo nustatyti įstatymu. Vėlgi įvairūs galimi variantai. Reikėtų komitetuose išdiskutuoti ir įsivertinti. Mes manome, kad mūsų pateiktas projektas šiandien yra tikrai teisingas, jis atriš mūsų rankas ir mes skaidriai, teisingai nustatysime sąžiningus tiek antstolių, tiek notarų įkainius.

PIRMININKAS. Klausia N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Aš noriu pasiūlyti būdą, kaip gintis nuo šitų dviejų lobistinių organizacijų – nuo Notarų ir Antstolių rūmų, nes jie daug nepelnė tos kritikos jūsų atžvilgiu, neteisingų faktų išleidžia į viešumą. Jie turi didžiules pajamas, gali sau leisti užsakyti tokius propagandinius straipsnius ir kitą informaciją masinėse informavimo priemonėse. Aš siūlau jums atsakyti skaidrumu. Visuomenė turi teisę žinoti notarų ir antstolių atlyginimų vidurkius ir jų pajamų vidurkius. Tai jūs tokias lenteles galėtumėte paskelbti, suskirstyti grupėmis: turtingi notariai, neturtinigi notariai ir antstoliai. Manau, kad po tokio paskelbimo šioms abiem rūmams praeis noras su jumis kariauti ir toliau imti iš gyventojų nepagrįstai didelius pinigus.

E. JANKEVIČIUS. Gerbiamas Seimo nary Nagli Puteiki, ačiū jums už tokį pasiūlymą. Iš tikrųjų aš apskritai norėčiau jums padėkoti, nes, ypač kalbant apie antstolius, jūs tikrai daug mums, ministerijai, parašėte raštų ir pateikėte įvairiausių pasiūlymų, į kuriuos mes iš dalies atsižvelgėme.

PIRMININKAS. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (TTF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, tikrai sveikinu jūsų ryžtą. Tik norėčiau paklausti dėl praeities. Ar tikrai Antstolių rūmai tokie galingi ir įtakingi, kad ministerija negalėjo iki šio laiko susitvarkyti, ir jūs dabar imatės gana ryžtingai. Ir galbūt kolegą paklausk: ar nebijote to karo? Kaip jums atrodo, kodėl ilgą laiką visi tai žinojo, visi apie tai kalbėjo, bet nebuvo imtasi jokių priemonių? Ačiū.

E. JANKEVIČIUS. Man labai sunku atsakyti, kodėl nebuvo imtasi tokių priemonių. Bet mes turime dialogą tiek su Antstolių, tiek su Notarų rūmais, ir jeigu jūs mūsų projektui pritarsite, kai mes derinsime įkainius ir nustatinėsime patys, jie vis tiek turės galimybę per TAIS programą pasisakyti ir pateikti mums pastabas.

PIRMININKAS. Klausia R. Šarknickas. Prašom, kolega.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkui. Neturiu klausimų, bet didelė padėka jums.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia D. Šakalienė. Prašom, kolege.

D. ŠAKALIENĖ (LSDPF). Iš tikrųjų kartu su Nacionaliniu skurdo mažinimo organizacijų tinklu sveikinu, pritariu ir labai palaikau šias pataisas. Kartu noriu paklausti, ar ministerija pati imsis, ar čia, Seime, mums galima imtis būtinųjų vykdymo išlaidų tvarkymo, nes, kaip žinote, tai yra penki nedideli administraciniai veiksmai, kurių iš esmės savikaina yra iki 10 eurų, o šiandien sąskaitose, kurias man siunčia žmonės, matau ir 399 eurus, ir 1 tūkst. 257. Tikrai gąsdinančios sumos. Tad ar įvesti standartą iki 10 eurų taip pat yra tarp jūsų planų?

E. JANKEVIČIUS. Ačiū, gerbiama Šakaliene, ir už jūsų visas iniciatyvas. Iš tikrųjų būtent tarp planų yra galbūt ar suvienodinti, ar sumažinti antstolių būtinašias išlaidas. Tai yra būtinai prioritetas, taip.

PIRMININKAS. Klausia M. Puidokas. Prašom, kolega.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Aš labai noriu padėkoti gerbiamajam ministrui, kad tie pradiniai pokalbiai ir darbai su ministre M. Vainiute yra tęsiami toliau, ir tas projektas, kuris iš tiesų yra labai aktualus, ypač socialiai jautrioms Lietuvos žmonių grupėms, yra labai stipriai pajudėjęs. Tikrai palaikysime ir laukiame, kad atkeliautų į Seimą. Sėkmės!

E. JANKEVIČIUS. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūs, ministre, atsakėte į visus klausimus. Ar yra norinčių kalbėti? Už – N. Puteikis. Prašom, kolega.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Noriu padėkoti ministrui ir atkreipti viso Seimo dėmesį, kad kai ministrais skiriame ne buvusius advokatus, ne buvusius notarus ir ne buvusius antstolius, dingsta interesų konfliktas, ir normalus politikas, atstovaudamas normaliai politinei programai, pradeda rūpintis žmonėmis, vykdo teisingumą ir tai atitinka šitos ministerijos pavadinimą. Ačiū Dievui, kad toks ministras atsirado, ir ačiū Dievui, kad yra toks Seimas kaip šiandien ir galų gale imsis šitų privilegijuotųjų klasių, pradės rūpintis tais žmonėmis. Iki šiol, beje, tos privilegijuotos klasės naudojos lengvatinėmis mokesčių sąlygomis, kurias nustatė ankstesni seimai.

Raginu kolegas nesustoti ties šita ministerijos iniciatyva, bet eiti toliau ir apmokestinti šitas tris privilegijuotas klases, kurios tunka iš paprastų žmonių nelaimių, apmokestinti taip, kaip apmokestinami visi padorūs Lietuvos Respublikos dirbantys asmenys. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Nėra norinčių prieš. Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Balsuojame. Gerai. Balsuojame. Kas pritaria po pateikimo įstatymo projektui Nr. XIII-2410, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas. Prašom balsuoti, kolegos.

Gerbiami kolegos, balsavo 91 Seimo narys: už – 83, prieš – 1, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Galime pritarti? Ačiū. Reikia papildomų? Nereikia. Siūloma svarstyti... (*Balsai salėje*) Biudžeto ir finansų komitetas? Ar rimtai? Ne. Gerai. (*Balsai salėje*) Gerai, papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Pritariame? Pritariame. Siūloma svarstyti spalio 16 dieną.

Darbotvarkės 2-2.2 klausimas – Antstolių įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2411. Vėl kviečiu teisingumo ministrą E. Jankevičių. Prašom į tribūną. Pateikimas. (*Balsai salėje*) Abu iš karto? Aš girdėjau, kad jūs pristatėte. Gerai.

Kolegos, ar pakanka tokio ministro abiejų pristatymo? Tada siūlau balsuoti ir dėl įstatymo projekto Nr. XIII-2411. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas. Dėl Antstolių įstatymo 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Balsavo 93 Seimo nariai: už – 86, prieš nėra, susilaikė 7. Po pateikimo pritarta.

Taip pat siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Prašom.

A. DUMBRAVA (TTF). Gerbiamas pirmininke, labai norėtume, kad būtų ir Socialinių reikalų ir darbo komitetas.

PIRMININKAS. Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Galime pritarti papildomam? Ir Biudžeto ir finansų komitetas. Du papildomi komitetai. Galime pritarti?

N. Puteikis. Prašom.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Tragiška diena antstolių baisiems įkainiams. Seime liko tik septyni jų palaikytojai.

15.53 val.

Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo Nr. IX-2428 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2443 (pateikimas)

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiamas ministre, vis tiek kviečiame jus į tribūną. 2-3 klausimas – Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2443. Prašom. Pateikimas.

E. JANKEVIČIUS. Teikiame Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kurio parengimą paskatino būtinybė užtikrinti politinių *kompanijų* finansavimo skaidrumą, nesudaryti prielaidų užsienio valstybėms daryti poveikį Lietuvos Respublikos rinkimų procesams ir vidaus politikos formavimui. Įstatymo projekto tikslas – užtikrinti, kad politinės *kompanijos* dalyviai teisinių, politinės *kompanijos* organizavimo, konsultavimo ir mokymo paslaugų sutartis galėtų sudaryti tik su Lietuvos Respublikoje, kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos valstybėje narėje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įregistruotais juridiniais asmenimis arba piliečiais. Taip pat praplėsti politinės *kompanijos* išlaidomis pripažįstamų išlaidų sąrašą ir pakelti didžiausią vieno savarankiško politinės *kompanijos* dalyvio politinės *kompanijos* išlaidų dydį. Prašau pritarti projektui.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš dėl pačių politinių kampanijų dalyvių. Kas čia tokio pasikeitė, kad anksčiau buvo negalima, o dabar galima? Dėl ko, kokie pagrindiniai argumentai yra, kad tokie pasikeitimai atsiranda? Kadangi anksčiau būdavo, pavyzdžiui, kad septintą politinių partijų pretendentų kandidatų... apgyvendinimai visokie buvo išimti ir panašiai. Tai iš tikrųjų gali būti piktnaudžiavimo.

E. JANKEVIČIUS. Ne, mes tikrai išplėtėme tą sąrašą, kai gali būti pripažįstamos tinkamos išlaidos. Aš galiu net ir pagarsinti jas, t. y. politinių kampanijų dalyvių teisinių paslaugų sutartims apmokėti, politinių kampanijų dalyvių politinės kompanijos organizavimo, konsultavimo ir mokymo paslaugų sutartims apmokėti, kandidato kelionėms, transportui ir apgyvendinimo išlaidoms į rinkimų apygardą apmokėti. Tikrai išplečiame tą sąrašą.

PIRMININKAS. Klausia V. Rinkevičius. Prašau, kolega.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Ačiū, pirmininke. Jūs pristatydami labai teisingai pasakėte, kad užtikrins skaidrų finansavimą ir kokių nors užsienio šalių įtaka rinkimų eigai... todėl šis įstatymo projektas teikiamas. Bet, deja, labai esu nusivylęs, kad čia galės teikti paslaugas ne tik Lietuvoje registruoti juridiniai ir fiziniai asmenys, įmonės, tačiau ir kitose Europos Sąjungos ir NATO šalyse. Mes puikiai žinome istorijas, kas dabar dedasi pasaulyje, daug diskutuojame. Galiu užtikrinti, kad tikrai nebus skaidru ir tikrai bus įtaka, nes įregistruoti kokioje NATO ar Europos Sąjungos šalyje gali daug kas, prisidengdami kitais vardais, kitais pavadinimais, ir taip daryti įtaką. Ir tokia praktika jau yra, galiu jums pasakyti. Labai norėčiau ir viliuosi, gal teiksiu pataisą, kad nebūtų... tik Lietuvoje, kad būtų registruotos. Aš suprantu – laisvas paslaugų judėjimas, Europos Sąjungos čia teisės (la, la, la, la), viską galime tuo, bet, deja, realybė yra kitokia.

E. JANKEVIČIUS. Aš tikrai nenoriu su jumis ginčytis. Projektas buvo plačiai derinamas ir su kitomis institucijomis, su Užsienio reikalų ministerija, Ūkio ministerija. Mes esame taip pat EBPO nariai. Bet tikrai komiteto posėdžio metu bus galima siūlyti tokį variantą. Ir jeigu dauguma jūsų, Seimo nariai, sutiksite, tai tvarka.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Jovaiša. Prašau, kolega.

S. JOVAIŠA (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiamas ministre, ar priimsite draugišką pasiūlymą nevadinti kampanijos kompanijomis? Vienas paprastas patikslinimas. Prašau, jūsų darbui tai pravers.

E. JANKEVIČIUS. Būtinai. Ačiū, gerbiamas Sergejau. Tikrai stengiuosi ir skiriu kampaniją nuo kompanijos. Tikrai gal netyčia...

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Juozapaitis. Prašau.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Sergejus atėmė iš manęs žodžio teisę. Lygiai tą patį norėjau pasakyti. Ir jūs pakartodamas dar tą patį kartojote. Dar, kad kiti išgirstų. Vis dėlto kompanija yra politikų sambūris, o kampanija – veiksmas, kuriame veikia politikai. Ačiū.

E. JANKEVIČIUS. Ačiū. Kampanija.

PIRMININKAS. Klausia V. Gailius. Prašau.

V. GAILIUS (*LSF*). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Ministre, ačiū už pristatymą. Ar jūs įsivaizduojate, kaip kontroliuojantis subjektas kontroliuos tuos paslaugų teikėjus ir jų steigėjus, nes jais, be jokios abejonės, gali būti ir ne bendrijos šalių gyventojai, gali būti ir subjektai, specialiai įsteigti šalyse narėse, ir terminai, proporcingumas yra neįmanomi. Įsivaizduojate, kokie čia kaštai?

E. JANKEVIČIUS. Be abejonės, kontroliuoti bus sunku, bet tai vis tiek geresnis įstatymo projektas nei yra dabar. Vis tiek tai palengvins darbą ir galimai užkardys nesąžiningus veiksmus, kurie gali būti ateityje.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Prieš norėtų kalbėti V. Rinkevičius. Prašau, kolega.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Ačiū. Aš klausimą, kai uždaviau ministrui, iš tikrųjų...

PIRMININKAS. Čia ne klausimai. Jūs kalbate dėl... Atsiprašau, jūs kalbate dėl motyvų.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). Aš – taip. Jeigu mes paliksime landą, kad...

PIRMININKAS. Gerai. Prašau.

V. RINKEVIČIUS (*LVŽSF*). ...Europos Sąjungos ar NATO šalyse registruoti asmenys galės taip pat (...) paslaugas, tikrai neužtikrinsime nei skaidrumo, nei kitų šalių, pašalinių, mums nedrau-

giškų šalių, įtakos rezultatams. Todėl ir balsuoju... susilaikysiu balsuodamas. Nebalsuosiu už šį projektą. Jeigu Seimas... pateiksiu pataisą ir pritarsime, tada bus galima balsuoti už.

PIRMININKAS. Ačiū. Nėra sutarimo, kolegos. Balsuojame po pateikimo dėl Politinių kampanijų finansavimo ir finansavimo kontrolės įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-2443. Kas už, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas.

Gerbiami kolegos, balsavo 97 Seimo nariai: už – 81, prieš nėra, susilaikė 16. Po pateikimo pritarta. Gerbiami kolegos, yra Vyriausybės siūlymas taikyti skubos tvarką. Galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Ačiū, pritarta.

Kaip pagrindinis siūlomas Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Ar reikia kitų? (*Balsai salėje*) Nereikia. Kadangi skubos tvarka, siūloma spalio 9 dieną, galime pritarti? Ačiū, pritarta.

16.01 val.

Ginklų fondo prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos įstatymo Nr. I-1485 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIII-2339, Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 8, 23, 24, 25, 41, 42, 43 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 45¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-2340, Sprogmenų apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-1315 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2341, Nepaprastosios padėties įstatymo Nr. IX-938 28 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2342, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymo Nr. XI-1491 17 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2343, Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo Nr. VIII-1443 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2344, Strateginių prekių kontrolės įstatymo Nr. I-1022 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2345, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-2346 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-4.1 klausimas – Ginklų fondo prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIII-2339. Kviečiame pateikimą padaryti vidaus reikalų ministrą E. Misiūną. Prašau, ministre.

E. MISIŪNAS. Laba diena, gerbiami Seimo nariai, gerbiamasis posėdžio pirmininke...

PIRMININKAS. Aš primenu, kad čia dar septyni lydimieji.

E. MISIŪNAS. Taip, ir lydimieji teisės aktai.

PIRMININKAS. Taip, septyni.

E. MISIŪNAS. Trumpai apie projekto tikslus: pirmiausia reorganizuoti Lietuvos Respublikos ginklų fondą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir jo funkcijas perduoti kitoms valstybės institucijoms ir pasiekti, kad Ginklų fondo funkcijos būtų vykdomos efektyviau, taip pat atsisakyti Ginklų fondo vykdomos komercinės veiklos ir ją perduoti privatiems asmenims.

Trumpai apie projekto esmę. Siūloma atsisakyti Ginklų fondo vykdomos ūkinės, komercinės veiklos, t. y. prekiauti B, C kategorijos trumpaisiais šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis, skirtais tik trumpiesiems šaunamiesiems ginklams, jų dalimis ir į juos importuoti, įvežti ar eksportuoti ir perduoti privatiems asmenims. Šiuo metu ši teisė yra išimtinai suteikta tik Ginklų fondui. Taip pat būtų atsisakyta valstybės įstaigai nebūdingų komercinės veiklos funkcijų.

Priėmus projektus numatoma Ginklų fondo funkcijas perduoti Vidaus reikalų ministerijai, Policijos departamentui ir kitoms Vidaus reikalų ministerijai pavaldžioms įstaigoms. Na, pavyzdžiui, Policijos departamentui planuojama perduoti šias funkcijas: informacijos apie šaunamųjų ginklų, šaudmenų, sprogmenų apyvartą Lietuvos Respublikoje rinkimą ir teikimą, prekybos B, C kategorijų trumpaisiais šaunamaisiais ginklais, šaudmenimis, skirtais trumpiesiems, jų dalimis, kontrolę. Informacijos ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos būtų paskirtas ginklų registro tvarkytoju. Turto valdymo ir ūkio departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos būtų numatyta aprūpinti šių kategorijų ginklais... valstybės institucijų ir įstaigų aprūpinimas šių kategorijų ginklais, šaudmenimis, sprogmenimis. Taip pat yra siūloma konfiskuotus ir į valstybės pajamas perduotus ginklus realizuoti per Vyriausybės įgaliotas institucijas viešųjų pirkimų reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

Lydimieji teisės aktai. Administracinių nusižengimų kodekso... Atsisakoma Ginklų fondo įgaliojimo tirti administracinius nusižengimus. Taisomi kiti teisės aktai. Yra išbraukiamas Ginklų fondas kaip pavadinimas. Siūlyčiau pritarti šio įstatymo projektui ir lydimiesiems teisės aktams.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre, jūsų nori paklausti keletas kolegų. A. Anušauskas pirmasis, prašom.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis ministre, aš suprantu, kad įstatymo projektas yra skirtas Ginklų fondo likvidavimui. Aš nežinau, matyt, gerą dešimtmetį įvairūs lobistai mus laužė, kad Ginklų fondas atsisakytų tos komercinės veiklos ir viskas būtų perduota į jų rankas. Vis dėlto jūs man atsakykite galbūt trumpai, kaip pasikeis STT, saugumo, policijos aprūpinimas ginklais ir specialiosiomis priemonėmis priėmus šitą įstatymą?

E. MISIŪNAS. Matote, jeigu būtų vienintelė galimybė šitoms įstaigoms įgyti ginklus per Ginklų fondą, tai, aišku, būtų galima svarstyti, kad galbūt nereikėtų naikinti Ginklų fondo. Bet dabar yra daug pavyzdžių, kai pačios įstaigos net pigiau ir efektyviau įsigyja tiesiogiai iš tiekėjų ginklų, vykdydamos viešuosius pirkimus, nei per Ginklų fondą. Pavyzdžiui, Viešojo saugumo tarnyba yra informavusi, kiek įsigijo automatų, taip pat policija sudaro sutartis tiesiogiai su (...) tiekėju ir pirkdama šaudmenis.

Mes esame numatę tokius atvejus, kad Turto valdymo ir ūkio departamentas prie VRM valstybines įstaigas ir institucijas aprūpintų visų kategorijų ginklais, šaudmenimis, sprogmenimis ir specialiosiomis priemonėmis, jeigu būtų toks poreikis pačių įstaigų. Įstaigos turi tiesioginius kontaktus, įmonės dalyvauja viešuosiuose pirkimuose, pateikia dar geresnes sąlygas, kainas ir pasirašo sutartis. Turime tikrai nemažai pavyzdžių ir man tikrai kilo klausimas, labai pagrįstas, kodėl to nedaro Ginklų fondas, arba kodėl, perkant per Ginklų fondą, tas pirkinys tampa šiek tiek brangesnis. Turime skaičiavimus, turime informaciją.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Gerbiamas ministre, pernai, gruodžio 7 dieną, stovėjau tribūnoje ir teikiau identišką įstatymą dėl Ginklų fondo panaikinimo. Tą kartą Seimo salė pritarė bendru sutarimu, po trijų mėnesių Vyriausybė parašė neigiamą išvadą be jokios argumentacijos ir pasakė, kad kadangi Vyriausybė irgi rengia teisės aktus, tai jie bus teikiami vėliau. Taip Ginklų fondo naikinimas nusitęsė dešimt mėnesių.

Trumpas klausimas, kuo skiriasi mano projektas ir jūsų projektas, nes jie man atrodo visiškai identiški?

E. MISIŪNAS. Tikrai negalėčiau dabar atsakyti labai detalai, kuo skiriasi. Aš atsimenu, buvo vertinamas jūsų projektas, ir tikrai mes Vyriausybę įkalbėjome, kad idėją palaikome ir idėja tikrai yra svarstyтина. Tik, aš atsimenu, jūsų įstatyme buvo keletas niuansų, kuriuos mes siūlome reglamentuoti kitaip iš principo. Buvo numatyta prioritetiniuose darbuose parengti Ginklų fondo reorganizavimo planą ir pateikti lydimuosius teisės aktus, dėl to buvo pateikta tokia išvada.

PIRMININKAS. Klausia K. Mažeika. Prašom, kolega.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, aš noriu paklausti. Kaip minėjote pristatydamas, policijai atsiras daugiau funkcijų. Panaikinus Ginklų fondą, tam tikras funkcijas perims Policijos departamentas. Kaip žinote, praeitą savaitę buvo priimtas Medžioklės įstatymas, kuriuo buvo panaikintas sąvadas. Buvo pagrindinė mintis, kad medžiotojų sąvado dalį funkcijų lygiai taip pat turės Policijos departamentas, kuris jau dabar turi tam tikrus duomenis. Bet man teko kalbėtis su jais, jie lyg ir baiminasi, kad čia bus per daug funkcijų ir jiems bus tam tikrų problemų. Ar turite mechanizmą, kaip suvaldyti šitą situaciją šiuo atveju, ką jūs pristatėte, dėl Ginklų fondo ir dėl medžiotojų sąvado?

E. MISIŪNAS. Matote, vienaip ar kitaip, policija tą informaciją turi. Projektas buvo rengiamas ir taip pat derinamas su suinteresuotomis įstaigomis. Policija tikrai yra informuota ir policija išsakė savo poziciją, Policijos departamentas išsakė palaikymą. Tai nėra tokia funkcija, kurios nebūtų galima vykdyti, nes policija tikrai turi duomenų bazes ir galimybę prieiti prie įvairių duomenų bazių, turi tikrai puikių specialistų, kurie tai gali daryti. Aš negirdėjau, kad tai būtų didelis iššūkis šiuo atveju Policijos departamentui ir policijai.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas. Prašom, kolega.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, daug visokių reformų darote. Kiekvieną kartą klausiu, ar buvo daryta kaštų ir naudos analizė?

E. MISIŪNAS. Taip, buvo daryta.

A. SYSAS (LSDPF). Pasakykite, kokia?

E. MISIŪNAS. Ginklų fondui, pavyzdžiui, 2018 metais buvo skirta 275 tūkst. darbo užmokesčiui ir visoms kitoms išlaidoms. Manome, kad reorganizavus iš principo reikės papildomai perpusę mažiau – apie 100 tūkst. darbo užmokesčiui. Taip pat bus atsisakyta Ginklų fondui nebūdingos komercinės veiklos ir bus efektyviau įgyvendinama ir vykdoma funkcija asmenims, norintiems įsigyti šaunamąjį ginklą savigynai, galimybė nusipirkti taip geriau ir paprasčiau.

PIRMININKAS. V. Gailius. Netriukšmaukite, kolegos. Prašom.

V. GAILIUS (LSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, Ginklų fondo personalas – tai ne vien legendiniai ilgamečiai jo vadovai ir patarėjai, kurie rūpindavosi išskirtinės kokybės ginklų tiekimu partiniam ar šiaip nomenklatūriniam elitui, bet ir 30 žmonių, kurie iš tikrųjų yra savo srities profesionalai. Kaip spręsite dėl šių žmonių, nekalbu apie tuos, kurie dirbdami fonde, rūpinosi elitu, ateities, ar jiems yra tikimybė įsidarbinti, kaip jūs minėjote, tas funkcijas perimančiuose subjektuose?

E. MISIŪNAS. Ačiū už klausimą. Šiandien Ginklų fonde yra keturi skyriai, yra įsteigta 27 pareigybės, užimta 21 pareigybė. Kaip žinote, jau ilgai nėra paskirstas Ginklų fondo vadovas. Nuolat, dabar jau gal treji ar ketveri metai, jei aš neklystu, yra laikinas Ginklų fondo vadovas. Faktas, darbuotojai, kurie dirba Ginklų fonde, aišku, yra geriausi tos srities specialistai ir išmanantys ją. Perkeliant šias funkcijas į Turto valdymo ūkio departamentą reikės darbuotojų, taip pat, jei bus tokių asmenų, norinčių pereiti į Informatikos, ryšių departamentą, apie darbuotojus tikrai bus pagalvota, nes mes suprantame, kad darbuotojai yra pati didžiausia vertybė.

PIRMININKAS. Ačiū, ministre. Jūs atsakėte į visus klausimus. Yra norinčių kalbėti už, prieš. S. Gentvilas – už. Prašom, kolega.

S. GENTVILAS (LSF). Pagaliau matome dar vieno valstybinio monopolio kritimą, apie jį kalbėjo dar gerbiamas premjeras S. Skvernelis, kai jis buvo Vidaus reikalų ministerijos ministras, bet konkrečių veiksmų tada nesiimta. Aš gerbiamejam ministrui atsakysiu. Mano projektas, kurį Vyriausybė atmetė, nesiskiria niekuo, išskyrus tuo, kad aš turiu palyginimą, kad šiuo Vyriausybės siūlomą projektu vis dėlto leidžiama išlaikyti Ginklų fondą ir palikti jam vieną vienintelę funkciją, t. y. išlaikyti tarptautinius įsipareigojimus dėl Ginklų registro. Taigi įstaiga lieka, nors tikrai ji galėtų būti panaikinta. Projektas identiškas opozicijos pateiktam projektui, opozicijos projektas atmetas Vyriausybės nutarimu be jokios argumentacijos. Aš labai norėčiau palaikyti Vyriausybės sprendimą, tik nesupratau, kam jums reikėjo įsivelti į visą tą karuselę, nes galėjote palaikyti tiesiog S. Gentvilo gruodžio 7 dieną pateiktą ir Seimo bendru nutarimu priimtą projektą. Sveikinu ir kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Prieš – N. Puteikis. Prašom, kolega.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Ar tikrai valstybinis monopolis visais atvejais yra blogis? Jeigu Ginklų fonde grupė draugų užsiiminėjo vardinį ginklų tiekimu nomenklatūrai, tai reikia jo vadovus pakeisti, jeigu teisės aktai, vidaus tvarka leido piktnaudžiauti, tai reikia vidinę kontrolę, vidinę auditą stiprinti ir politinę priežiūrą ir tuos aktus keisti, bet jeigu taip, kaip sako A. Anušauskas, po šito sprendimo Ginklų fondą reikės uždaryti, tai, pavyzdžiui, man kyla klausimų, ar tikrai čia reikia taip viską pulti liberalizuoti?

Dabar dėl argumento, kurį pasakė ministras, kad privatininkai parduoda truputėlį pigiau. Tai aš šiuo atveju grįžtu prie A. Syso klausimo. O jeigu, susipažinus su kaštų ir naudos analize, paaiškėtų, kad privatininkai tyčia dempinguoja kainas tam, kad pasiektų dabartinį sprendimą, kurį mums čia Seimas siūlo, kurį mums čia Vyriausybė siūlo, gal vis dėlto reikėtų pasižiūrėti atidžiau ir neskubėti? O gal vis dėlto paaiškės, kad tam tikro valstybinio monopolio buvimas kaip tik ir stabdo kainų didėjimą? Aš, kolegos, siūlau neskubėti, prisiminti, kad skandinavai alkoholį parduoda valstybinėse parduotuvėse ir į biudžetą taip surenka kur kas daugiau pinigų, negu ta pati Lietuva, parduodama alkoholį nevalstybinėse parduotuvėse. Aš nesakau, kad viską reikia suvalstybinti, bet ar tikrai reikia pulti ir išvalstybinti tai, kas, pavyzdžiui, veikia dabar gerai?

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, išsakėte motyvus. Dabar primenu, kad mes balsuosime dėl Ginklų fondo įstatymo pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2339 ir kelių lydimųjų įstatymų projektų: Nr. XIIIIP-2340, Nr. XIIIIP-2341, Nr. XIIIIP-2342, Nr. XIIIIP-2343, Nr. XIIIIP-2344, Nr. XIIIIP-2345, Nr. XIIIIP-2346. Kas pritaria pateiktiems įstatymų projektams su lydimaisiais, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Balsavimas pradėtas, kolegos.

Gerbiami kolegos, balsavo 94 Seimo nariai: už – 70, prieš – 3, susilaikė 21. Po pateikimo pritarta.

Dabar mums reikia nustatyti komitetus, kurie bus pagrindiniai. Taigi dėl pagrindinio įstatymo kaip pagrindinis siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. Galime pritarti, pirmininke, nereikia kitų? Nereikia. Ačiū. Toliau, dėl Nr. XIIIIP-2340 – taip pat Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, dėl Nr. XIIIIP-2341 – taip pat Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas. (*Balsai salėje*) Čia dar yra niuansų. Dėl Nr. XIIIIP-2342 – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, o dėl Nr. XIIIIP-2343 – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ir kaip papildomas yra siūlomas Ekonomikos komitetas. Tinka? Taip pat dėl Nr. XIIIIP-2344 – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, dėl Nr. XIIIIP-2345 – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, o dėl Nr. XIIIIP-2346 kaip pagrindinis siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Prašau.

P. SAUDARGAS (*TS-LKDF*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, prašau mano balsą įskaityti už per prieš tai buvusį balsavimą. Tiesiog neveikė aparatūra.

PIRMININKAS. Už – gerbiamas P. Saudargas.

P. GRAŽULIS (*MSNG*). Gerbiamas posėdžio pirmininke, mano balsas taip pat už, nes kortelė tikrai įdėta, bet neveikia.

PIRMININKAS. P. Gražulis – už. Nesiginčijame. Kolegos, tokie komitetai tinka? Ačiū. Siūloma svarstyti lapkričio 20 dieną. Ačiū. Baigiame šį klausimą.

16.17 val.

Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 9 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9² ir 9³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2367 (*pateikimas*)

Kolegos, kitas darbotvarkės 2-5 klausimas – Sveikatos draudimo įstatymo 9 straipsnio ir kitų straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2367. Kviečiu viceministrę K. Garuolienę į tribūną pristatyti. Pateikimas. Projektas Nr. XIIIIP-2367. Prašom, viceministre.

K. GARUOLIENĖ. Laba diena, gerbiami Seimo nariai. Noriu pristatyti Sveikatos draudimo įstatymo 9 straipsnio pakeitimo projektą, kurio tikslas yra nustatyti procedūras ir kriterijus, kuriais vadovaujantis asmens sveikatos priežiūros paslaugos būtų įrašomos ir išbraukiamos iš PSDF biudžeto lėšomis apmokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašo. Iki šiol tokių procedūrų ir kriterijų mes neturėjome. Šiuo projektu bus nustatomas naujas asmens sveikatos priežiūros paslaugų įrašymo ir išbraukimo mechanizmas, susidedantis iš dviejų etapų.

Pirmas etapas. Bus sudaromas kompensuotinių naujų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašas, į kurį bus įtraukiamos paslaugos atsižvelgiant į tris bendruosius kriterijus. Ir antras etapas – Asmens sveikatos priežiūros paslaugų vertinimo komitetas kompensuotinas asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašė esančias paslaugas prioriteto tvarka išdėsto pagal nustatytus šešis specialiuosius kriterijus ir teikia ministrui siūlymus, kokias naujas paslaugas būtų galima kompensuoti ir kokias jau kompensuojamas paslaugas būtų galima išbraukti iš PSDF biudžeto lėšomis apmokamų paslaugų sąrašo.

Taip pat įstatymo projektu bus nustatomos procedūros, kaip keičiamas sąrašas, t. y. sąrašas keičiamas sveikatos apsaugos ministro įsakymu, komiteto sureitinguotu eiliškumu atsižvelgus į Valstybinės ligonių kasos išvadą dėl finansinių galimybių bei Privalomojo sveikatos draudimo tarybos nuomonę. Įstatymo projektu bus nustatoma komiteto, kuris ir atliks vertinimus, sudarymo tvarka, komiteto sudėtis, narių kadencija ir narių tvirtinimas. Ir svarbiausia, kad priėmus įstatymo projektą atsiras aiškus mechanizmas ir kriterijai, kaip ir kokios asmens sveikatos priežiūros paslaugos yra įrašomos į PSDF biudžeto lėšomis apmokamų paslaugų sąrašą, procedūra taps skaidri

ir aiški, o pacientams bus suteikiamos kokybiškos, saugios, atitinkančios įrodymais pagrįstos medicinos reikalavimus asmens sveikatos priežiūros paslaugos ir užtikrinamas racionalus valstybės lėšų naudojimas. Tai tiek.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas Seimo narių. Pirmasis – A. Vinkus. Prašom, gerbiamas kolega.

A. VINKUS (LSDDF). Gerbiama viceministre, abejonių kyla dėl sėkmingo įgyvendinimo nuostatų, susijusių su paslaugomis, kurios jau yra apmokamos iš PSDF biudžeto, tačiau kurių teikimo sąvokos pakito dėl organizacinių ir technologinių pakeitimų. Nei įstatymo projekte, nei aiškinamajame rašte nėra apibūdinta, ką apima sąvoka „organizaciniai ir technologiniai pakeitimai“. Kadangi ši sąvoka taikoma jau apmokamoms iš PSDF biudžeto paslaugoms, tikėtina, kad kalbama apie tokioms paslaugoms taikomų kainų pakeitimą. Tada kyla klausimas. Pavyzdžiui, jei kaina buvo nustatyta prieš 5 metus, tai per tą laiką pasikeitęs darbuotojų, teikiančių šią paslaugą, darbo užmokestis, medikamentų, elektros energijos, šildymo ir kitų veiksmų, susijusių su paslaugos teikimu, kainų pakeitimas galės būti vertinamas kaip organizacinis pasikeitimas. Ir jeigu šiuo atveju atsakymas teigiamas, tai šie pokyčiai palies daugybę asmens sveikatos priežiūros paslaugų. Gal galėtumėte aiškiau apibūdinti korekcijas, susijusias su paslaugų teikimo organizaciniais ir technologiniais pakeitimais, kurie įstatyme tik paminėti, bet detaliau ir aiškiau neregamentuota?

K. GARUOLIENĖ. Norėčiau pasakyti, kad asmens sveikatos priežiūros paslaugų organizaciniai pakeitimai dažniausiai yra susiję su pačios paslaugos teikimo pasikeitusiomis aplinkybėmis. Pavyzdžiui, atliekant tam tikrą operaciją keičiasi pačios operacijos naudojimo priemonės, kurios yra ženkliai brangesnės, ir tada reikia tvirtinti didesnes kainas. Tam iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų reikia papildomų lėšų, ir tiesiog tai turės būti dar kartą įvertinama. Kadangi naujos paslaugos, naujos technologijos paprastai visada yra brangesnės, todėl turi būti atliktas kompleksinis medicinos technologijų vertinimas.

PIRMININKAS. Klausia A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Ačiū kolegai A. Vinkui, labai taiklų klausimą paklausė, todėl kitą klausimą užduosiu. Jūs rašote aiškinamajame rašte – PSDF biudžeto lėšomis bus apmokamos tik efektyvios, kokybiškos, saugios asmens sveikatos priežiūros paslaugos, racionaliai naudojami valstybės ištekliai. Ir tada rašote: „Siekama, kad pacientai pasitikėtų sveikatos priežiūros sistema plačiąja prasme.“ Aš tai suprantu, kad brangios paslaugos, kaip ir brangesni vaistai, modernesni, bus išbraukiamos dabar jau? Ir gal tada galite paaiškinti, ką reiškia pasitikėti sveikatos sistema siaurąja prasme?

K. GARUOLIENĖ. Dar kartą noriu pasakyti, kad būtent šis įstatymo pakeitimo projektas ir apibrėžia, kad iki šiol įrašant paslaugas nebuvo taikomas medicinos technologijų vertinimas. Nuo šiol atsiranda procedūra, kaip bus naujos paslaugos įrašomos. Ir vienas iš svarbiausių elementų yra medicinos technologijų vertinimas, kuris nurodomas kaip vienas iš trijų bendrųjų kriterijų. Paslauga turės būti įvertinta. Yra pasakyta, kad jinai yra saugi, efektyvi ir kad jos naudojimas tikrai daro įtaką pacientų sveikatai ir bendriems sveikatos sistemos rodikliams gerinti.

PIRMININKAS. Klausia... (*Balsai salėje*) Kolegos, iš vietos...

K. GARUOLIENĖ. Ne, brangios paslaugos ir pigios paslaugos – neturėtų būti taip skirstoma. Jos yra reikalingos, jos turi būti saugios, nes jeigu mes naudojame kartais brangią paslaugą, jos užtenka vienos, o jeigu pigią paslaugą, galime teikti daug paslaugų ir įtaka biudžetui bus ta pati. Čia yra tiesiog kompleksinis vertinimas. Manau, kad galėsime vėliau diskutuoti.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia V. Rinkevičius. Prašau.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Čia didelę įtaką turės komitetas toks, šiame projekte įvardintas. Jo sudarymo tvarka iš tikrųjų labai tokia, sakyčiau, keistoka. Čia nei demokratija, nei skaidrumas kaip ir nekvepia. Toks pasakymas – vieno universiteto ligoninės atstovas. Tai gal įvardinkime kokio? Aiškiau būtų. Pacientų organizacijų tik vienas atstovas, o daugiau visi atstovai iš Sveikatos ministerijai pavaldžių įstaigų ir pačios ministerijos. Gal reikėtų daugiau teisių ir galimybių išreikšti savo nuomonę suteikti ir pacientų organizacijoms, ir tada tos ligoninės atstovų gal būtų nors du, ir iš skirtingų universitetų ar iš kokių nors kitų sveikatos nevyriausybiinių organizacijų?

K. GARUOLIENĖ. Norėčiau pasakyti, kad, be abejo, šiais klausimais bus galima diskutuoti, kai bus įstatymas svarstomas, bet kaip atstovai bus atrenkami – tiek iš pacientų organizacijų, tiek iš gydymo įstaigų, vėliau bus patvirtinta poįstatyminiais teisės aktais, apibūdinančiais šių kandidatų atrinkimo tvarką. Taip pat noriu pasakyti, kad yra įvedamos kadencijos – šie atstovai bus keičiami.

PIRMININKAS. Klausia I. Degutienė. Prašau, kolege.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamoji kolege, tikrai turbūt galiu taip į jus kreiptis, na, visko jūs čia teikiate dėl Sveikatos apsaugos ministerijos parengtų įvairių įstatymų projektų, bet susidaro bendras įspūdis, kad viską darote, kad tik pacientui būtų blogiau. Šiame įstatyme irgi yra parašyta, kad pateikti šeši kriterijai, pagal kuriuos sveikatos priežiūros paslaugos yra įrašomos į PSDF biudžeto lėšomis apmokamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų sąrašą, kitos yra išbraukiamos. Vis tiek, jeigu rengiate įstatymo projektą, turbūt šiandien jau yra žinoma, kokios asmens sveikatos priežiūros paslaugos bus išbrauktos ir kokios bus įtrauktos. Ar nebus taip, kaip A. Matulas sako, kadangi jūs vis minute aukštąsias technologijas, kad tas paslaugas, kurios brangesnės, efektyvesnės pacientui, jūs išbrauksite, nes jos per brangiai biudžetui atsieis...

PIRMININKAS. Klauskite, kolege.

I. DEGUTIENĖ (TS-LKDF). ...o įrašysite pigesnes? Ar jau turite tą preliminarų sąrašo projektą, kas išbraukta ir įtraukta?

K. GARUOLIENĖ. Tikrai paslaugų sąrašo nei išbraukiamų, nei įtraukiamų kol kas neturime, nes neturime patvirtinto įstatymo projekto, o efektyvios paslaugos, kurios daro įtaką pacientų sveikatos rodikliams ir visos sistemos sveikatos rodikliams, tikrai nebus išbrauktos, nes tai prieštarauja medicinos technologijų vertinimo principams.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas. Prašau, kolega.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamoji viceministre, du trumpi klausimėliai. Kaip įsteigus naują komitetą pagerės paslaugos? Nes jūs pasakėte, kad dabar jau paslaugos bus *faunos*. Nebus problemų. Antras. Ar šitas komitetas dirbs visuomeniniais pagrindais, jeigu jūs aiškinamajame rašte rašote, kad tam lėšų nereikės?

K. GARUOLIENĖ. Gerai. Į klausimą, kaip pagerės pacientams teikiamų paslaugų kokybė, noriu pasakyti, kad dabar nėra mechanizmo ir nėra galimybių įrašyti naujų paslaugų, susijusių su naujomis, inovatyviomis technologijomis. Šiuo atveju mes jau turime mechanizmą ir galėsime pradėti kompensuoti, t. y. apmokėti iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų naujas technologijas per paslaugas. Iki šiol tokio būdo nebuvo.

O dėl antro jūsų klausimo, kuris susijęs su komiteto veikla, norėčiau pasakyti, kad iki šiol tokios procedūros... Ten, kaip matėte, yra numatyta, kad yra ministerijos ir pavaldžių institucijų atstovai, kurie yra valstybės tarnautojai ir kurių pareiga yra atstovauti ir dirbti tokiuose komitetuose, o tie kiti atstovai, ne iš ministerijos ir ne iš pavaldžių institucijų... Tiesiog šiuo metu mes tokio būdo, kaip juos skatinti ir apmokėti, neturime. Ir dažnai jie savanorystės principu dalyvauja tokiuose komitetuose, bet tokia praktika tikrai nėra išskirtinė Lietuvoje ir kitose šalyse. Nedaug kur apmoka tų narių darbą komitetuose.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (TTF). Gerbiama viceministre, apie komiteto darbą dar truputį norėčiau paklausti. Tas komitetas visoms šalies įstaigoms ar kiekvienai įstaigai atskirai numatys tas paslaugas, kurias jos gali teikti ir kurios bus apmokamos? Ar visoms bus koks nors bendras kriterijus?

K. GARUOLIENĖ. Visoms.

A. DUMBRAVA (TTF). O atskirai, tarkime, kokiai nors ligoninei?

K. GARUOLIENĖ. Tai priklausys nuo ligoninės teikiamų paslaugų spektro – jeigu jina teikia daug paslaugų ir teikia būtent tas sudėtingas paslaugas, bet tai taikoma visoms įstaigoms.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiama viceministre. Nematau A. Bilotaitės. Taigi atsakėte į visus klausimus. Ar yra norinčių kalbėti už ir prieš? Prieš – A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, išties sunku suvokti, ko bandoma siekti šiuo įstatymo projektu, jeigu norima atlikti technologijų vertinimą. Tai daugelyje šalių daro kvitavimo tarnyba. Dabar čia bandoma sukurti komitetą, kaip sakė kolega V. Rinkevičius, iš ministerijos

darbuotojų, kurie gauna atlyginimą, bet, kaip sakė viceministrė, dar papildomai uždirbs pinigų iš tų pačių ligonių kasų, nes dabar PSDF teikia rekomendacijas, ką įtraukti.

Aiščiai parašyta, ką kolega A. Vinkus labai gražiai pasakė: jeigu pakis sąnaudos dėl technologijų, tai bus peržiūrima, ar tai nėra per brangu. Toliau. Sakoma, bus vadovaujamas tam tikrais kriterijais, kuriuos tvirtina pats ministras, ir ministras pats kreipsis į tą pačią komisiją, kurią sudaro jo darbuotojai, – *abrakadabra*. Ir dar viena sąlyga, kriterijus yra, kad ta paslauga bus apmokama ir įtraukta, jeigu ne mažiau kaip trečdalyje Europos valstybių ji bus apmokama ir jeigu tas sindromas bus ne mažiau kaip 200 tūkst., vienas iš 200 tūkst. atvejų. O jeigu iš 300 tūkst.? Tai tas žmogus jau nieko negaus? Gerbiama viceministre, nesišypsokite, tai yra baisus įstatymo projektas. Jūs norite, mano manymu, persodinti žmones lygiai taip pat gydytis pigiausiomis technologijomis ir sukurti dar vieną naują biurokratinę sistemą. Jūs iš esmės teikiate sisteminius, kompleksinius pasiūlymus. Tai dabar atlieka PSDF. Ir prie ministerijos sukurti dar vieną komitetą iš tų pačių žmonių, kurie, kaip jūs sakėte, papildomai užsidirbs pinigų, mano manymu, yra amoralu. Kolegos, jeigu netikite mūsų argumentais, patikėkite labai gražiai suformuluotais klausimais kolegų A. Vinkaus ir V. Rinkevičiaus, nes tikrai tokiam žaliui ir neaiškios paskirties įstatymo projektui pritarti mes negalime.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, kadangi nėra bendro sutarimo, siūlau balsuoti po pateikimo. Kas pritaria Sveikatos draudimo įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2367, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš (ačiū, viceministre) arba susilaiko. Kolegos, balsavimas pradėtas.

Gerbiama kolegos, balsavo 98 Seimo nariai: už – 50, prieš – 11, susilaikė 37. Pritarta po pateikimo. Kaip pagrindinis komitetas siūlomas, suprantama, Sveikatos reikalų komitetas. Ar reikia kitų? Nereikia. Galime pritarti Sveikatos reikalų komitetui kaip pagrindiniam? Galime. Siūloma svarstyti spalio 16 dieną.

16.33 val.

Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 2 ir 3 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2259 (pateikimas)

Kolegos, darbotvarkės 2-6 klausimas – Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo kelių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2259. Kviečiu viceministrą A. Šešelgį. Pateikimas. Prašom.

A. ŠEŠELGIS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiama Seimo nariai, teikiame Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo 2 ir 3 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektą. Teisės akto... Negirdėti?

PIRMININKAS. Bandykite kalbėti per mikrofoną. Prašom.

A. ŠEŠELGIS. Teisės akto projekto esmė. Pirma. Įstatymą papildyti sąvoka „preparatas“, nurodant, kad sąvoka apima ir mišinį, kuriame yra viena ar daugiau naujų psichotropinių medžiagų.

Antra. Apibrėžti sąvoką „nauja psichoaktyvioji medžiaga“, kaip numatyta direktyvoje, kuri apimtų grynos formos arba preparate esančią medžiagą.

Trečia. Yra pakeičiamos įstatymo nuostatos, nurodant, kad naujos psichoaktyviosios medžiagos yra įrašomos į kontroliuojamų narkotinių ir psichotropinių medžiagų sąrašus, nurodant konkrečių medžiagų ar jų darinių grupės pavadinimus, jų tarptautinius pavadinimus. Jeigu tarptautinių pavadinimų nėra, cheminius pavadinimus.

Ketvirta. Numatoma, kad naujoms psichoaktyviosioms medžiagoms kontrolės priemonės, įrašant minėtas medžiagas į kontroliuojamų medžiagų sąrašą... yra taikomas terminas.

Penkta. Siekiant teisinio aiškumo, tikslinamas narkotikų ir psichotropinių medžiagų įrašymas į kontroliuojamų medžiagų sąrašus.

Priėmus įstatymo projektą, bus suderintos Lietuvos ir Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos naujų psichoaktyviųjų medžiagų kontrolės srityje ir bus užtikrinta, kad tokioms medžiagoms bus taikomos kontrolės priemonės, įrašant jas į kontroliuojamų medžiagų sąrašą. Prašome šiam teikimui pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū. Jūsų nori paklausti keletas kolegų. S. Jovaiša – pirmasis. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas viceministre, kuo, jūsų manymu, skiriasi medžiaga nuo preparato? Ar yra koks nors aiškus skirtumas, kurį būtent Europos Sąjunga ir įvardina?

A. ŠEŠELGIS. Medžiaga yra, sakykime, konkreti, apčiuopiamas daiktas, kurį galima labai tiksliai identifikuoti. Jeigu mes dabar kalbėsime apie preparatus, tai gali būti tam tikras mišinys. To mišinio sudėtis, jeigu ji turi tam tikrų narkotinių medžiagų, yra komisija, yra laboratorijos, kurios, jeigu įvertins, kad ten yra narkotinė medžiaga, tai ne tik pati medžiaga, bet ir pats preparatas taps sąrašo dalimi ir bus reglamentuojamas naudojimas.

PIRMININKAS. Ačiū. Klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, Sveikatos ministerija daug pastangų daro kovodama su visomis blogybėmis: rūkymu, alkoholiu, kažkaip labai pasyviai ir vangiai dėl psichotropinių medžiagų. Pavasarį čia priėmėme įstatymą, tai tada pradėjote notifikavimo ieškoti, po to gavome pavėluotai. O tuo metu į Lietuvą vežama tonomis, tonomis! Prekursoriai, kuriais nuodijami žmonės ir Lietuvoje, ir visoje Europoje. Tai kada bus toks pat požiūris kaip į kitas kenksmingas medžiagas mūsų organizmui?

A. ŠEŠELGIS. Gerbiamas Seimo nary, jūs palietėte labai labai jautrią temą. Mano duomenimis, kiekvieną dieną pasaulyje yra sintetinės narkotinės arba tokių savybių medžiagos, kurios veikia žmonių psichiką. Mes, peržiūrėdami teisinį reglamentavimą, stengiamės kiek įmanoma efektyviau tuos procesus sutrumpinti, supaprastinti, nes vartojimas pramonėje arba kitose veiklose yra labai stipriai paplitęs ir tam būtinas tikslesnis reglamentavimas, kuris užima laiko. Per pastintuosius metus, bent jau kiek yra žinomų, nustatyta apie 500 medžiagų. Taip, visi prekursoriai, kurie yra naudojami, kurie skatina kitų narkotinių medžiagų greitesnį įsisavinimą. Tai yra procesai, ir stengiamės, kad tuos procesus vykdydamos institucijos turėtų visus įrankius ir galimybes kiek įmanoma operatyviau reaguoti į naujų medžiagų identifikavimą ir jų kontrolę.

PIRMININKAS. Klausia A. Anušauskas. Prašom, kolega.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Norėčiau paklausti. Anuomet, prieš aštuonerius ar kiek metų, buvo šiek tiek paspartintas psichoaktyvių, psichotropinių, narkotinių medžiagų sąrašo sudarymo papildymas. Dabar, priėmus šiuos pataisymus, ar į tuos psichotropinių ir narkotinių medžiagų sąrašus tų medžiagų įrašymas taps spartesnis, tos procedūros paprastesnės? Kas būtent pasikeis?

A. ŠEŠELGIS. Kaip aš jau minėjau ir ne veltui išskyriau projekto esmės, sakykime, priemonės, kurios yra numeriais, nes anksčiau buvo galimybė narkotines medžiagas įrašyti su preparatais ar atitinkamais junginiais, tai buvo atskiros medžiagos atskiriamos. Dabar, jeigu kokiame nors junginyje yra narkotinė medžiaga, tas visas junginys irgi bus įrašomas. Pati procedūra kaip tokia, šis įstatymo projektas procedūros pakeitimo nereglamentuoja, tiesiog praplečia galimybes ir pagreitina įsigaliojimą dėl kontrolės.

PIRMININKAS. Klausia A. Matulas. Prašom, kolega.

A. MATULAS (TS-LKDF). Aš irgi prisidedu prie nuogastavimų, kuriuos išsakė kolega A. Sysas, kad vis dėlto narkotikų vartojimas plinta, plinta silpnų narkotikų vartojimas, ypač tarp jaunimo, kaip alternatyva alkoholiui. Ministerija į tai turėtų atkreipti dar didesnę dėmesį. Matyt, ir mūsų komisija. Kadangi viceministras kompetentingai pristatė įstatymo projektą ir atsakė į mano ketintą užduoti klausimą, rekomenduoju pritarti šiam įstatymo projektui bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Kolegos, ar yra norinčių kalbėti? (*Balsai salėje*) Prašau. A. Sysas – už.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama kolegos, jau A. Matulas pasakė, kaip vienas iš daugiamėčių komisijos narių, labai kviečiu šį įstatymą kuo greičiau priimti. Pasinaudosiu proga, kad yra Seimo Pirmininkas, kuris dažnai siūlo svarstyti įstatymus skubos tvarka, ir paprašysiu, kad šį įstatymą ypatingos skubos tvarka mes priimtume, nes tai išgelbėtų ne vieną gyvybę ne tik Lietuvoje, bet ir kitose šalyse, nes tai yra galimybė pigiai ir daug pasigaminti narkotinių medžiagų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, ar galime bendru sutarimu pritarti po pateikimo? Balsuojame? Balsuojame. Prašom. Kas pritaria įstatymo projektui Nr. XIII-2259, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Primenu, po pateikimo. (*Balsai salėje*) Netriukšmaujame, kolegos! Balsavimas pradėtas.

Balsavo 92 Seimo nariai: už – 90, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Kaip pagrindinis siūlomas Sveikatos reikalų komitetas. Galime pritarti? Galime. Reikia papildomų? Ne. Prašau? (*Balsai salėje*) Neturiu teisės. Siūloma svarstyti lapkričio 6 dieną. Ačiū.

16.43 val.

Valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2418 (pateikimas)

Kolegos, darbotvarkės 2-7 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2418. Kviečiu į tribūną R. Karbauskį. Pateikimas. Prašom, gerbiamas kolega.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, siūlomas Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymas. Iš tikrųjų mes išspręsimė klausimą, susijusį su tuo, kad asmenys, kurie augino vaikus iki trejų metų nuo 1995 m. sausio 1 d. iki 1995 m. gruodžio 31 d., nebuvo draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu valstybės lėšomis, arba laikotarpiu nuo 2003 m. iki 2016 m. gruodžio 31 d. valstybės lėšomis nebuvo draudžiami dėl draudžiamųjų pajamų turėjimo (nepriklausomai nuo jų dydžio).

Antra dalis. Šnekama apie suvienodintas socialinio draudimo garantijas iš esmės visiškai analogiškoje padėtyje esantiems asmenims, slaugantiems namuose neįgalų asmenį. Siekiama, kad šie asmenys galėtų gauti būtų kompensuojamos jų nepriemokos tam, kad jie gautų normalią pensiją, tai yra valstybės lėšomis būtų draudžiami visi tie asmenys nuo minimalaus atlyginimo.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jūsų nori paklausti. Pirmasis – M. Majauskas. Prašau. Nėra. G. Burokienė. Prašau, kolege.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Aš norėčiau paklausti. Kadangi tai vis dėlto susiję su lėšomis, ar nebuvo tartasi su Vyriausybe, ar nereikėtų jos išvadų?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Reikia išvados, taip, be abejonės, reikia išvados. Aš tik galiu pranešti galbūt, kad kiti klausiantys žinotų, kad preliminarus poreikis metams yra apie 10 mln. eurų. Iš tikrųjų tas klausimas buvo derintas ir diskutuotas su „Sodra“. Tos galimybės tikrai yra. Jie supranta, kad šis sprendimas yra reikalingas, jisai yra teisingas. Bet kuriuo atveju Vyriausybės išvada, be abejo, reikalinga.

PIRMININKAS. Klausia V. Ačienė. Prašau.

V. AČIENĖ (LVŽSF). Sakysit, gerbiamas pranešėjas, kiek žmonių pajus naudą? Skaičiavote, kiek tai, kokia apimtis yra?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Jeigu neklystu, apie 300 tūkst.

PIRMININKAS. T. Tomilinas. Prašau.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Mano klausimas, gerbiamas pranešėjas, yra toks: ar nereikėtų eiti dar toliau ir galvoti apie sisteminę problemą, t. y. apie vyrų ir moterų pajamų skirtumus, nelygybę? Aš čia turiu prieš save duomenis. Iš tikrųjų visose pajamų iki 350 eurų pensijos grupėse dominuoja moterys, nes moterų gyvenimo trukmė šiek tiek ilgesnė negu vyrų, bet per 350 grupėse jau dominuoja vien vyrai. Čia yra didelė problema. Manau, kad tai yra pirmas neblogas žingsnis ta linkme ir mes turėtume judėti toliau.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Manau, kad reikia diskutuoti. Jūs keliate labai svarbią problemą.

PIRMININKAS. E. Pupinis. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas pranešėjas, iš tikrųjų ta tema pateiktas įstatymo projektas gal šiek tiek kitokios formuluotės. Ir jis teikiamas ne pirmą kartą, dar prieš gal kokius 10 metų taip pat buvo teikiamas, bet visada buvo atmetamas, nes nemažų finansinių resursų reikia. Dabar jūs paminėjote skaičių – 300 tūkst. Iš tikrųjų tai neįmanomas skaičius, kadangi tikrai per tuos metus tiek gimdančių nebuvo, nes iš esmės čia sudarys didžiausią dalį tie, kurie turėjo vaikučius 1995–1996 metais ir buvo priversti neišbūti trejų metų motinystės atostogose.

Dabar aš norėčiau dar kartą patikslinti tokį klausimą: ar iš tikrųjų „Sodra“ pažadėjo skirti tokius finansus, nes anksčiau to nebuvo? Ir dabar tas paskutinis variantas po Socialinių reikalų ir darbo komiteto neigiamos išvados taip pat dar sulaukė svarstymo stadijos. Tai ar tikrai pažadėta, ar čia tikrai toks bandymas?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Šiuo atveju sakau, tas klausimas buvo derintas su „Sodra“. Kitas klausimas – bus Vyriausybės išvada. Jeigu šnekėtume apie pinigus ir „Sodros“ situaciją, jūs tikriausiai žinote, kad iš tikrųjų juos lyginti su dešimties metų senumo istorija tiesiog negalima. Šiandien padėtis visai kitokia. Aš džiaugiuosi, kad šiandien valstybė iš tikrųjų perėmė „Sodros“ skolas, visa kita. Tai iš tikrųjų ta suma „Sodrai“ nėra didelė.

PIRMININKAS. A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, suprantu, kad dar iki rinkimų yra, bet daugelį seimų aš prisimenu, kai tikrai lieka mažiau kaip metai iki kokių nors rinkimų, prasideda žiūrėjimas atgal ir teikimas įvairių įstatymų. Suprantu, kad tai labai jautri tema, bet, gerbiamas kolega, ar jūs galite man pasakyti. Jūs siūlote atidaryti Pandoros skrynią. Labai daug Lietuvos piliečių buvo dėl kažko nedrausti. Sistema mūsų pagrįsta tuo, kad turime mažas pensijas todėl, kad dalis sukčiauja, nemoka įmokų, kitus mes atleidome nuo mažesnių įmokų, o tada mes verkšlename, kad turime mažiausias pensijas. Tokie siūlymai skatina dalį žmonių toliau nedalyvauti, nes ateis koks nors geras Seimo narys ir pasiūlys už juos sumokėti.

Tai Pandoros skrynios esmė ta, kad tuo nesibaigs. Daugiametė mano patirtis sako, kad jeigu padarome mažytę išimtį vienai grupei, per dešimt metų tų išimčių atsiranda labai daug. Ar nereikėtų geriau tiems patiems žmonėms, kurie prižiūri, globoja, užsiima rūpyba, padidinti išmokas dabar, šiandien, o ne grąžinti kažkokius draudimus, kurie buvo prieš dešimt metų? Aš manau, jiems būtų kur kas suprantamiau, kad jų pajamos realiai padidėjo, nes jie jau šiandien yra apdrausti.

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Jūs tikrai puikiai žinote, kad nuo 2017 m. sausio 1 d. valstybė užtikrina tokių asmenų draudimą tų kategorijų, apie kurias mes šnekame. Klausimas yra tas, kad valstybė to negalėjo padaryti anksčiau. Mes iš tikrųjų esame pajėgūs šitą problemą išspręsti ir, jeigu mūsų sprendimas 2017 metais buvo toks tiems, kurie šitą problemą turi arba, kitaip sakant, augina vaikus šiandien, tai mes tikrai būsim teisingi išspręsdami tą klausimą nuo 1995 metų imtinai, kaip sakiau, 2003–2016 metai.

PIRMININKAS. S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamasis pranešėjau, o kas bus su tais žmonėmis, kurie nebuvo draudžiami valstybės, bet draudėsi patys individualiai? Ar yra apskaičiuotos tos sumos, kurias, aš nežinau, koku būdu reikės dabar grąžinti jiems už tai, kad jie individualiai už save mokėjo draudimo įmokas?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Negaliu atsakyti į šitą klausimą, tikrai nesu to klausimo niekam uždavęs, tiesiog man būtų sunku dabar komentuoti. Aš tiesiog pabandysiu tą klausimą užduoti, kurį jūs dabar teikiate.

PIRMININKAS. Klausia R. J. Dagys.

R. J. DAGYS (TS-LKDF). Aš tikrai nemanau, kad mes turėtume dabar painioti tuos žmones, kurie neprisideda prie „Sodros“, sakykim, kaip notariai, kaip kiti, kur iš tikrųjų yra didžiulė spraga. Jų įmokos yra tikrai daug mažesnės nei dirbančių pagal darbo sutartį. Mes čia dabar kalbame apie tai, kad įteisiname vaikų auginimą kaip visuomenei naudingą funkciją ir darbą. Norėjau paklausti, iš tikrųjų metų laikotarpiai gali būti ir didesni ir ar nėra daugiau spragų? Nes iš tikrųjų kolega E. Pupinis klausė, čia ne dešimties metų perspektyva, mes visai neseniai tuos dalykus sprendėme ir Vyriausybė tada buvo skeptiška tuo klausimu. Kas čia pasikeitė dabar?

R. KARBAUSKIS (LVŽSF). Aš tikriausiai suprantu, kad pirmiausia pasikeitė „Sodros“ padėtis, ir atitinkamai aš įsivaizduoju, kad „Sodra“ yra suinteresuota šituo sprendimu matydama, kad jis yra teisingas tų žmonių atžvilgiu. Ko mes negalėjome padaryti prieš dešimt metų, šiandien valstybė... (*Balsai salėje*) Kaip? (*Balsai salėje*) Ne, prieš metus mes priėmėme sprendimą, jis galioja, ir ta prasme dabar yra siūlymas, kad jisai iš tikrųjų būtų toks pats visiems tiems, kuriuos tuo laikotarpiu buvo palietusi ta problema.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamasis pranešėjau. Jūs atsakėte į visus klausimus. Yra norinčių kalbėti už, prieš? M. Majausko nematau. E. Pupinis – už. Prašau.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, kaip minėjau, ši problema gana sena, daug kartų kelta. Iš tikrųjų, kaip ir minėjau, buvo ir mano pateiktas įstatymo projektas. Kadangi šiuo

metu iniciatyvą rodo ir valdančioji dauguma, tai aš manau, kad tą projektą galėsiu ir atsiimti. Iš tikrųjų manau, kad buvo tam tikra neteisybė, kai dėl tam tikros klaidos 2005 metų, tiksliau, 1995–1996 metų, motinoms, kurios augino vaikus, buvo nesuteikta galimybė auginti iki trejų metų ir buvo tik vieni metai. Iš tikrųjų išeina toks kuriozas kai kada, kai motina augino ir sutapo vieni metai, jinai darė pertrauką ir po to, priėmus naują įstatymą, vėl galėjo eiti motinystės atostogų. Tokių kuriozų galbūt ir negalėtų būti, bet, deja, taip buvo. Todėl siūlau pritarti įstatymo projektui ir bandyti ieškoti finansavimo. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. A. Sysas – prieš.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū. Aš tikrai nebalsuosiu prieš, bet susilaikysiu. Bet aš noriu dar kartą pakalbėti. Jūs pasižiūrėkite į datas to įstatymo, nes nuo 1990 metų irgi nebuvo draustos, tai kodėl tos motinos yra blogesnės šiandien? O apskritai klausimas, o ką darysime su mirusiais, kurie negavo? Irgi? Šitie klausimai iškils tuoj pat, kai tik priimsime tokį įstatymą.

Aš manau, kad mes turime mokytis iš tų klaidų, kurias padarėme. Šitas įstatymas labai žalias, kad reikia Vyriausybės išvados – tai vienareikšmiškai, nes ten ir datos supainiotos, ir jūs aki-vaizdžiai matote. Bet sakau, ką mes darysime toliau? Pirmą žingsnį galime padaryti, bet mes vėl dairysimės tik atgal, todėl mano siūlymas – didinkime išmokas šiandien tiems žmonėms, kurie pakliuvę į tokią bėdą, drauskime, mes juos draudžiame. Tai yra daug naudingiau, nei mes ieškome 10 mln., juos paimame iš dabartinių žmonių, sumokame kažkam ir neatsakome į visus klausimus. Sakau, ką darysime su tais, kurie mirę? Ar mes kompensuosime, nes valstybė turi būti teisinga visiems?

Taigi šitas klausimas absoliučiai neliečia „Sodros“, valstybė skirs iš biudžeto. „Sodra“ yra tik vykdytojas, duos pinigų – paskirs, neduos – nepaskirs. Mes jau pabandėme atskirti ir, man atrodo, jau beveik išgryninome, anksčiau viską užkraudavo „Sodrai“. Šiuo atveju tai ne „Sodros“ klausimas, prašom nemaišyti, tai yra siūlymas iš valstybės biudžeto, bet skaičiavimai man kelia nerimą, nes iškils kur kas daugiau problemų, negu suskaičiavome konkrečiai, kiek yra tokių žmonių daugmaž, plius minus. Tikrai perdėjo, 300 tūkst. tikrai tokių nėra.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, nėra bendro sutarimo, balsuojame po pateikimo. Kas pritaria Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2418, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko. Kolegos, balsavimas pradėtas.

Gerbiami kolegos, balsavo 83 Seimo nariai: už – 75, prieš nėra, susilaikė 8. Pritarta.

Kaip pagrindinis siūlomas Sveikatos reikalų komitetas, atsiprašau, Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Ar reikia papildomų? Nereikia. Siūloma svarstyti lapkričio 6 dieną.

Gerbiami kolegos, taip pat buvo prašoma Vyriausybės išvados. Galime pritarti? Ačiū.

16.58 val.

Civilinio kodekso 6.394 ir 6.549 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2446, Žemės įstatymo Nr. I-446 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2447, Statybos įstatymo Nr. I-1240 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2448 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-8.1, 2-8.2, 2-8.3 klausimai, čia su lydimaisiais. Kviečiu V. Simuliką. Tai Civilinio kodekso kai kurių straipsnių, Žemės įstatymo ir Statybos įstatymo pakeitimo projektai. Pateiksime viską kartu? Prašom.

V. SIMULIK (*LVŽSF*). Kartosiuosi, nes tą projektą teikiu jau patobulintą. Aš noriu labai padėkoti kolegoms Seimo nariams, kurie išsakė pozicijas. Atsižvelgta į labai daug pasiūlymų ir pastabų, kurios buvo STT dėl pirmo projekto pateiktos.

Mes, autoriai, puikiai suprantame, kad yra daug neaiškumų ir klausimų. Noriu atkreipti dėmesį į keletą momentų. Pirmiausia mes pritariame, kad ir Vyriausybės, ir NŽT išvados, tuo labiau kad tai (...) daugiausia Nacionalinės žemės tarnybos veiklos problematika, ir, aišku, antikorupcinio vertinimo. Mes su tuo sutinkame ir labai prašome, jeigu po pateikimo bus pritarta, kad tai būtų padaryta. Bet kaip ir seniau, taip ir šiandien nuolat gaunu, manau, kad ir jūs, kurie dirbate apygardose, gaunate, nusiskundimų dėl NŽT veiklos.

Pavyzdys. Aš manyčiau, niekas nesiginčia, kad valstybinė žemė turi būti prižiūrima, išnuojama, kontroliuojama, kaip surenkami mokesčiai ir t. t. Bet drįsčiau pasakyti, kad, ko gero, geriausi valstybinės žemės nuomininkai, prižiūrėtojai, kaip už tą nuomą surenkami pinigai, būtų savivaldybės. Nes NŽT mėgsta nutraukti valstybinės žemės nuomos sutartis ir teismuose 2–3 metus teistis su juridiniais, privačiais asmenimis ir dažniausiai pralošti teismą, sumokėti už teismo išlaidas 8–10 tūkst. eurų, net neskundžiant, tuo tarpu ir už tą laikotarpį negaunant nuomos mokesčio už valstybinės žemės naudojimąsi. Sąlyginai tai yra ir trukdymas verslui, nes kai nėra sutarties, verslas negali tuose pastatuose, vienokiuose ar kitokiuose, daryti kokių nors sprendimų, kad būtų vystomas verslas ir mokami kiti mokesčiai. Sustoja procesai ir tada atsiranda problemų.

Pavasari, lankantis Europos Žmogaus Teisių Teisme, teko susipažinti su byla Činga prieš Lietuvą, kai būtent valstybinių institucijų pareigūnai iš žmogaus nusavino 5 arus žemės. Tai yra labai mažai, bet tai yra privati nuosavybė, kurią gina Konstitucija. Žmogus teisėsi Lietuvoje, pralaimėjo, nuėjo į Europą, Europa pripažino, kad Lietuva neteisi, nes nuosavybė, jeigu jinai teisėtai įgyta ir nėra pretenzijų dėl jos įgijimo, yra neliečiama. Ir dabar valstybė įpareigota jam kompensuoti atitinkamai arba pagal rinkos kainą, arba grąžinti natūra tai, kas yra. Procesas vyksta. Teisingumo ministerijai aš duosiu paklausimą, nes man pačiam įdomu, kuo tai baigėsi. Tokių praloštų teismų dėl nuosavybės dalies apribojimo arba nusavinimo yra 25 Europos Žmogaus Teisių Teisme.

Aš daviau paklausimą mūsų departamentams, kad ta analizė būtų atlikta. Labai įdomu, kiek mes ko iš tikrųjų prarandame. Tie įstatymai yra susiję su tuo, ką mes, teikėjai, jau prieš tai sakėme, tad noriu keletą klausimų iš karto atsakyti, kad niekam nekiltų abejonių. Tikrai niekas nesi-rengia trukdyti NŽT arba ateityje, jei savivaldybėms bus perduota ši funkcija nuomoti valstybinę žemę ir rinkti mokesčius už žemę – nuomos mokesčius, tai tikrai būtų labai šaunu, kad tai vyktų be trukdžių, operatyviai ir greitai. Dabar, bent jau kiek aš skundų turiu, sutarties sudarymas NŽT su juridiniu, privačiu asmeniu trunka metus, pusantrų ir daugiau. Vadinasi, už tą laikotarpį kiekvieną mėnesį nėra gaunama kažkokių pinigų į biudžetą. Gal tai ir nedideli pinigai – 3, 500, 1 tūkst. eurų, bet, sudėjus per Lietuvą, tokių procesų yra nemažai.

Dabar tik noriu iš karto pasakyti standartinius klausimus, kurie man dažniausiai būdavo užduodami, kad jūs žinotumėte. Pirmininke, aš papiktnaudžiausiu, nes trys projektai, tai truputį daugiau.

PIRMININKAS. Bet turėsite vis tiek palikti laiko klausimams. (*Balsai salėje*) Taip, dar yra penkios minutės, palikite laiko klausimams.

V. SIMULIK (LVŽSF). Aš pasistengsiu trumpai. Manęs dažniausiai klausia ir (...) institucija, ar, perleidus statinį naujam savininkui, valstybinėje žemėje išnyksta seno savininko teisės? Tai NŽT traktuoja taip: jeigu nusipirko naujas, tada mes žiūrime, kaip ten darysime. Labai gražų pavyzdį atsimenate Kaune. Kauno mero, kaip verslininko, firmos įsigijo žemę, t. y. pastatą, ir NŽT sako: o mes dabar pagalvosime, ar leisime jums su tuo objektu ką nors daryti. Šiaip juokingai atrodo, nes verslininkas iš verslininko perka pastatą, bet kokį, nesvarbu – gyvenamąjį, angarą, sandėlius, ir tikisi toliau tai vystyti. O NŽT, kaip žemės savininkė, sako: o mes dabar, kadangi jūs naujas, pagalvosime, kaip čia bus. O iš tikrųjų juridškai – ne. Jos kaip ir dabar pereina kitam savininkui su tomis pačiomis teisėmis į žemės sklypą. Valstybės interesas dėl to nė kiek nenukenčia, sklypo statusas nesikeičia.

Dar noriu atkreipti dėmesį, kad mes siūlome, kad maksimalus nuomos terminas būtų 99 metai, kas seniai yra įteisinta, o ūkininkams – 25 metai. Bet mes šnekame, kad nebūtinai tiek. Viskas priklauso nuo teisės, teisės į pastatą ar į statinį, ar į žemę, ir tam laikotarpiui iš tikrųjų yra sudaromas terminas – gali būti 25 metai, gali būti 15 metų. Visa tai yra argumentuojama. Nes jeigu mes manytume, kad verslininkas nusipirkęs arba valstybė... Kaip pavyzdys – visas senamiestis. Yra savininkai. Tai jeigu neprižiūrėtų pastatų – jiems tikrai daugiau negu 100 metų, pritariate, ne? Senamiestis. Tai neprižiūrėtas pastatas seniai būtų sugriuvęs, o jeigu jis prižiūrimas, eksploatuojamas, NŽT šiuo atveju arba savivaldybė ateityje, jeigu tai būtų nuspręsta kada nors, kas, manyčiau, logiška būtų, tą terminą galėtų vis pratęsti, žiūrėti, kaip yra eksploatuojamas pastatas, kaip yra prižiūrimas.

Ir dar šnekta yra apie iš dalies sugriuvusį arba, neduok Dieve, nelaimei atsitikus, gaisrui, sprogimui, čia, sakau, tikrai, neduok Dieve, kad tai atsitiktų. Daugelis pastatų šiandien yra draudžiami. Ir draudimas kompensuoja atstatymą. Ir mes norime, kad tai būtų įpareigota, kad vis dėlto būtų leidžiama to pastato savininkui atstatyti buvusį pastatą tokio pat dydžio, parametrų, kurie buvo projektuose. Nešnekame apie plėtrą arba kokius nors pokyčius. Šiurkščiai pasakius – tiek. Pasirengęs atsakyti į klausimus, jeigu aš žinosiu. Prašom.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Na, gerbiamas kolega, daug čia jūs pripasakojote apie viską, bet esmė ta, kad norima taikyti formulę, kai žemės savininkas, jeigu ant jos yra pastatas kokio nors kito fizinio asmens, privalo vos ne nupirkti tą pastatą – priešingu atveju pastatą pirks visai kitas, trečias asmuo. Iš tikrųjų čia santykiai tokie sudėtingi. Čia Civilinio kodekso įstatymą paskaitykite. Bet klausimas apie kitką. Iniciatorius yra kitas Seimo narys L. Stacevičius. (*V. Simuliko balsas salėje*) Tai jo mintyse kilo tokia mintis. Aš norėčiau paklausti – vis dėlto per pievą vaikščiodamas tokios minties nesugalvosi, iš tikrųjų norėčiau paklausti apie interesų grupę, kuri grupė čia siūlo ir kodėl toks klausimas kilo, kad per prievartą būtų galima pardavinėti tą pastatą savininkui arba įtraukti naują asmenį, kuris disponuotų ne tik tuo, galima sakyti, apgriuvusiu turtu, bet ir žeme po šiuo pastatu? Ačiū.

V. SIMULIK (LVŽSF). Patikslinsiu, kolega.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ir dar noriu priminti, kad...

V. SIMULIK (LVŽSF). Patikslinsiu. Siūloma įtvirtinti sklypo savininko pirmenybės teisę pirkti jame esančius pastatus. Kaip įsivaizduojate tokios teisės įgyvendinimo procesą ir pasekmes, kaip tai paliestų valstybei priklausantį nekilnojamąjį turtą? Tą klausimą aš jau esu girdėjęs, tai atsakysiu. Civilinės teisės prasme čia nėra joks naujadaras. Mes turime labai gerai veikiančią analogiją bendrosios nuosavybės institute. Norėdami perleisti bendros nuosavybės objekto dalį, pirmiau ją pirkti privalome pasiūlyti to objekto bendraturčiui. Bendraturčiui. Visa procedūra, terminai ir tvarka veiktų analogiškai. O dėl kolegų, aš labai džiaugiuosi, kad gerbiamas Lauras yra iš tų jaunų politikų, kuris ėmėsi gilintis į tą problematiką. Manau, kad grupė pasirašiusių kolegų pasiruošę toliau diskutuoti apie tai. Mes nebijome jokių klausimų, gerbiamas kolega. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas kolega, jūs dar nepaminiėjote, kad siūloma įstatymui ne tik Vyriausybės išvados, bet ir antikorporacinio vertinimo.

V. SIMULIK (LVŽSF). Aš sakiau pačioje pradžioje.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Taip, bet mano klausimas vis dėlto, ar nebus susiejant statinius ir jau žemės savininką taip tiesiogiai, NŽT gal tokios reikšmės nebeturės, ar neiškils toks dalykas, kaip savo laiku buvo, kai buvo pleškinami pastatai miestuose, tikintis, kad jų vietose atsiras visiškai kiti statiniai? Ar tai apriboja, ar apribos, ar nepaskatins? Abejonių tokių yra.

V. SIMULIK (LVŽSF). Džiaugiuosi dėl jūsų abejonių. Ačiū už gerą klausimą. Atsimenu tas istorijas Vilniuje, kai degė labai daug įvairių pastatų. Tai mes ir šnekame apie galimybę atstatyti tą pastatą, statinį pagal projektą, kuris buvo pastatytas. Fantazija – labai sudėtingas reikalas. Jeigu yra projektas, jeigu tas pastatas yra, turi dokumentaciją, tai kur problema? O korupciniai dalykai, ką jūs minėjote, nuo to aš ir pradėjau.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju už galimybę paklausti. Gerbiamas Valerijau, tarp iniciatorių aš būčiau pasiūlęs pakviesti ir gerbiamą B. Markauską, nes jis tikrai perėjo tą problematiką, žino, dėl žemėtvarkos ruošdamas Vyriausybės nutarimus, ir šį įstatymo projektą. Aš intenciją lyg ir suprantu gerą, bet kas vyks realybėje? Dabar iš Žemės įstatymo jūs išbraukiate nuostatas, kad būtų galima keisti pagrindinę žemės paskirtį tais atvejais, kai yra numatytos Vyriausybės išimtys. Dabar nebebus jokių išimčių, nebus galima keisti.

Konkrečiai, pavyzdžiui, Šiauliuose įsivaizduokite prestižinėje miesto vietoje gamyklą seną. Jei nebus galima keisti paskirties, savininkas, kuris bus nusipirkęs tą seną gamyklą, norėdamas įkurti viešbutį ar gyvenamąjį pastatą, – viskas, nebėra. Jis tik gali nugriauti ir atiduoti šitą žemės nuomos teisę valstybei. Anksčiau arba dabar galiojančiame įstatyme bent išimtys, dabar jų nebus.

Kaip jūs įsivaizduojate miestų centruose senas industrines vietas, kuriose bus konversija įvykdyta? Pagal jūsų įstatymą tai nebus įmanoma, nebent išaiškintumėte kitaip.

V. SIMULIK (LVŽSF). Aš labai džiaugčiausi, jei visi kolegos, kurie tik norėtų, prisidėtų pasiūlymais, pataisomis, tobulintų. Tobulybei niekada nėra ribų, kaip ir per 100 %.

Dėl išimčių. Yra parašyta, kad Vyriausybė arba jos įgaliota institucija galėtų prižiūrėti visa tai, kas gyvenime vyksta. Jeigu Šiauliuose nupirksite bet kurią esančią gamyklą, daugeliu atvejų atsiranda prekybos centras, viešbutis, labai sudėtinga tai turėtų būti, bet yra bendrieji planai, yra savivaldybė, kuri prižiūri savo teritoriją. Vadinasi, verslininkas, derindamas su valstybinės žemės savininku, šiuo atveju NŽT, ką aš ir minėjau, geriau būtų, kad savivaldybė prižiūrėtų, nes su ja, ko gero, lengviau būtų komunikuoti vietoje. Jeigu matai vietinį poreikį, eini į savivaldybę, savivaldybė keičia savo sprendimą ir tada galima lengviau spręsti. Manau, link to ir eisime. Manau, link to ir eisime.

PIRMININKAS. N. Puteikis.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Nenoriu sutikti su S. Gentvilu. Projekto rengėjo vienas punktas, man atrodo, labai netinkamas šiuo atveju. Ten parašyta, kad nereikės NŽT sutikimo, keičiant žemės paskirtį. Kaip tik čia mes išlaisviname rankas tiems didiesiems plėtristams. Pavyzdžiui, Vilniuje nusiperka gamyklą ir stato daugiabučių kvartalą. Užuoat nupirkę žemę ir sumokėję pinigus į biudžetą, jie tą žemę toliau nuomojasi mokėdami labai simbolinę žemės nuomos kainą, kas, mano galva, yra biudžeto sausinimas ir susinimas. Šiuo atveju, gerbiamas pranešėjas, man atrodo, jūs, siekdami gerų tikslų – padėti tiems mažiems žmonėms daryti mažus dalykus, naudingus valstybei, netyčia atversite landą patiems didžiausiems plėtristams. Aš prašysiu jūsų (čia ne klausimas) tiesiog tą vietą pasižiūrėti... Jūs, darydami dures, atidarėte dures pelėms, atidarysite durims drambliams.

V. SIMULIK (LVŽSF). Aš esu įsitikinęs, kad mano kolega Lauras įsipareigoja padaryti klausymus, jeigu bus pritarta po pateikimo. Tikrai malonu bus išklaudyti visas tas baimes. Tuo labiau kad tarnybos įvertins, kiek tai yra realu ir galima. Be viso kito, visą laiką yra prievaizdai: ta pati NŽT arba valstybines funkcijas atliekančios kitos tarnybos. Manychiau, kad baimės gali būti, bet riboti verslui vystytis ir galvoti į priekį, į ateitį... Tikslas yra surinkti ir papildomų mokesčių, pinigų. Aš ką ir minėjau, daugeliu atvejų yra piktnaudžiaujama galia neleisti kažko daryti. Kas galėtų paneigti, kad negalima nupirkti konkurentą, kuris galėtų sustabdyti jūsų verslo plėtrą?

PIRMININKAS. J. Baublys. Ar yra J. Baublys? Prašau.

J. BAUBLYS (LSF). Taip, taip. Gerbiamas pranešėjas, jūs projekte rašote, kad žemės sklypo savininkas turėtų pirmenybę pirkti nekilnojamojo turto objektus, jeigu jo sklype yra. Bet sakykite, ar neapsunkins būtent savininkui parduoti tą objektą? Dažnai kaimuose yra pakankamai sunku parduoti nekilnojamąjį turtą, ir jis turės pasiūlyti už tam tikrą sumą pirmiausia to sklypo savininkui. Jeigu jis nesutiks pirkti, tada parduoti šiaip kitiems, bet už tą sumą nepardavęs, turėtų mažinti atitinkamai kainą. Tada kaip išeina? Vėl siūlyti žemės savininkui, jeigu sumažina. Juk procedūra labai neaiški, ilga, užtruks. Kaip realiai tai veiks, ar galite jūs pakomentuoti? Jeigu derybos vis tiek vyksta dėl kainos nuolat, susitarus su tuo nauju pirkėju, kaip tada vyks tas viskas? Ačiū.

V. SIMULIK (LVŽSF). Tai jeigu jūs skaitėte visą, tai matėte, kad parašyta, kad Vyriausybės nustatyta tvarka arba jos įgaliotos institucijos. Tai visos tvarkos bus tos pačios, tikėtina, NŽT sistema sugalvota, kaip tai daryti ir prižiūrėti. Kad tai bus nelengva, aš sutinku, bet ir šiandien nėra labai lengva. Tuo labiau kad to pardavimo kaimynui artimiausiam arba bendrasavininkui jau yra visas mechanizmas, funkcionuoja. Tai reikia perkelti tik į tą sritį.

PIRMININKAS. Ir V. Vingrienė. Prašau, kolege.

V. VINGRIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pranešėjas, Žemės įstatymo numatyta pataisa, kad jeigu nuomotojas neišlaiko žemės paskirties, naudoja ne pagal paskirtį, nuomos sutartis nutraukiama. Ar nevertėtų papildyti ir tokiu punktu, kad jeigu jinai ir apleidžiama ilgiau, tarkim, negu treji metai, taip pat nutraukiama nuomos sutartis?

Bet grįžtu prie kolegų pastabų dėl nukrypimo nuo bendrųjų planų. Kaip ir minėjo, vietoje infrastruktūros objektų ar gamyklų statomi daugiabučiai, mes turime šiandieną, tarkim, Vilniuje problemų, kai plėtojami daugiabučiai naujuose mikrorajonuose infrastruktūros kaina – mokyklų,

darželių. Gal įpareigoti ir vystytojus mokėti, prisidėti į biudžetą infrastruktūros objektams vystyti privalomai?

V. SIMULIK (LVŽSF). Kolege, jau du siūlymai yra dėl projekto, aš labai džiaugiuosi.

Dėl plėtrų visų tai yra savivaldybė, savivalda. Nelabai aš išivaizduoju, kaip mes galime savivaldybei nurodinėti kai kuriuos dalykus, bet, ką ir minėjau per pristatymą, ateityje, bent aš išivaizduočiau, kad savivaldybė turėtų būti šeiminingas. Taip, turėtų būti prievaizdas, kuris pažiūrėtų, prižiūrėtų, bet netrukdytų. O kad piktnaudžiavimas... Kolega sakė – STT ar kitos tarnybos turėtų įdėmiai tai stebėti. O visi siūlymai, kurie yra racionalūs ir protingi, manau, atsiguls popierine forma, siūlymų papildymų forma. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas pranešėjas. Yra norinčių kalbėti. Prieš – N. Puteikis. Prašau, kolega.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Gavau atsakymus į pranešėjui užduotus klausimus, tai aš atsiimu savo...

PIRMININKAS. Atsiimate? Ačiū. Kolegos, balsuojame dėl darbotvarkės 2-8.1, 2-8.2, 2-8.3 klausimų – projektų Nr. XIII-P-2446, Nr. XIII-P-2447, Nr. XIII-P-2448. Kas palaiko, balsuoja už (po pateikimo), kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Gerbiami kolegos, balsavo 73 Seimo nariai: už – 49, prieš – 1, susilaikė 23. Po pateikimo pritaria. Siūlomas kaip pagrindinis Teisės ir teisėtarkos komitetas, papildomas – Kaimo reikalų komitetas. Galime pritarti? (*Balsai salėje*) Galime. Ačiū. Siūloma svarstyti gruodžio 6 dieną. Pritaria-me? Reikalinga Vyriausybės išvada? Reikalinga Vyriausybės išvada. (*Balsai salėje*) Gera. Vyriausybės išvada.

17.16 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektas Nr. XIII-P-2160(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kolegos, dar turime vieną rezervinį klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo Sveikos gyvensenos komisijos nuostatų patvirtinimo“ projektą Nr. XIII-P-2160(2). Svarstymas ir priėmimas. Kviečiu A. Kirkutį į tribūną. Ar yra A. Kirkutis? (*Balsai salėje*) Yra A. Kirkutis. Prašau į tribūną. Svarstymas ir priėmimas. Ar yra pataisų? Prašom.

A. KIRKUTIS (LVŽSF). Komisijos posėdyje dalyvavo pirmininkė A. Kubilienė, nariai: D. Kaminskas, J. Liesys, R. Martinėlis, L. Matkevičienė, I. Degutienė, A. Matulas, R. Žemaitaitis, A. Kirkutis, A. Vinkus. Įvertinę projektą pagal jo santykį su Konstitucija, galiojančiais... nusprendė pritarti.

PIRMININKAS. Viskas?

A. KIRKUTIS (LVŽSF). Pritarti įsteigti komisiją.

PIRMININKAS. Ačiū. (*Balsai salėje*) Nežinau, mes nieko neišbraukėme. A. Matulas užsirašė kalbėti. Daktare, tikrai neišbraukėme. Gal jūs dėl motyvų, daktare? Gerbiamasis Vinkau, gal jūs dėl motyvų užsirašėte? (*Balsai salėje*) Ne, čia kitas, čia dėl viso. A. Matulas. Prašom į tribūną.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mane ištis žavi profesoriaus A. Kirkučio ir pono D. Kepenio energija, ryžtas padaryti visuomenę sveikesnę, bet kyla daug abejonių, ar tie darbai, kuriuos ruošiasi daryti komisija ir Sveikatos reikalų pakomitetas, yra suderinti su Sveikatos apsaugos ministerija. Aš jau šiandien kalbėjau, kad praeitą savaitę buvo pristatyti ministerijos prioritetai. Tų prioritetų tarp sveikos gyvensenos, gyvenimo tausojimo... tų prioritetų Sveikatos apsaugos ministerija neįvardino ir tai buvo viena iš priežasčių, kodėl profesorius A. Kirkutis komitete susilaikė, nes apie tai nebuvo kalbama.

Mano palinkėjimas būtų derinti tuos procesus, kad pagaliau ir Sveikatos apsaugos ministerija suvoktų, kad ištis skatindami prevenciją, profilaktiką mes galime sutaupyti privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų. Pavyzdžiui, paskutinius dvejus metus yra didinamos lėšos vaikų dantų protezavimui. Jūs išivaizduojate, vaikų dantų protezavimui didinamos lėšos, o prevencinei programai visai neskiriama lėšų. Danų pavyzdys rodo, kad po to, kai buvo įdiegta programa (tiesiog tėvų apmokymas, individualus darbas, personalinis darbas), per keletą metų Danijoje vaikų, turinčių kariesą, liko tik 8 %, o mūsų situacijoje, kai kelerius metus vykdoma silantavimo programa, vaikų iki 6 metų su kariesu yra apie 80 % ir situacija tik blogėja. Aš linkiu jums šias idėjas

perkelti į ministerijas, vienas dalykas, kitas dalykas, kad nesidubliuotų tai, ką jūs ketinate daryti, nes Sveikatos reikalų pakomitetyje, kuriam vadovauja kolega G. Kirkutis, jūs sprendžiate vienus dalykus, o dabar yra įsteigta komisija ir jūs vėl siūlote tam tikras gaires, kurių iš esmės didžioji dauguma yra surašyta Lietuvos sveikatos programoje. Ar ne geriau būtų papildyti Lietuvos sveikatos programą, nes bus ruošiamas naujas variantas? Tam mes komitete pritarėme praeitais metais. Tiesiog perkelti gaires, nedubliuoti, nekurti naujo dokumento.

Man kelia nuostabą ir dar vienas dalykas, kad kai kurie žodžiai skiriasi nuo realybės, nuo darbų. Pavyzdžiui, jūs teigiate, kad komisija sieks ir pagal gaires bus siekiama, kad parlamente vieną kartą per metus vyktų diskusija, būtų skaitomas pranešimas, bet tai yra numatyta Nacionalinės sveikatos tarybos. Ir jau dvejį metai, kai jūsų dauguma nesugeba suformuoti Nacionalinės sveikatos tarybos, ir jau dvejį metai, kai metinis pranešimas apie Lietuvos gyventojų sveikatą nedaromas. O čia jūs siūlote naują variantą ir panašiai. Aš suprantu, kad dabar kalbu apie komisijos įstatų, bet, pasinaudodamas proga, noriu pasakyti, kad iš esmės pritariu, kad atsirado tokia iniciatyva, bet, kolegos, tada darbai neturėtų skirtis nuo žodžių.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas kolega. Gerbiami kolegos, yra dėl Seimo nutarimo redakcinė Teisės departamento pastaba. Galime jai pritarti? Ačiū, pritarta.

Kolegos, norėčiau prašyti Seimo Pirmininką... Atsiprašau, dar motyvai. Jeigu po svarstymo pritarime, tada galėsime prašyti Seimo Pirmininko ypatingos skubos, kad užbaigtume klausimą. Gerai. Už – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Išgirdęs tokią audringą gerbiamojo Antano kalbą, aš norėčiau pasakyti, kad komisija tikrai turi prasmingo darbo, net ir aš, kaip ne medikas. Tikrai Lietuvoje Sveikatos apsaugos ministeriją galima vadinti Ligų ministerija, nes apie 99 % sveikatos apsaugos biudžeto eina ligoms finansuoti. Ta prevencinė, ilgalaikė veikla, kuria valstiečiai čia užsiima, tai pagaliau po dvejų metų įsivažiuoja. Kol kas girdėjome tik radikalius draudimus, tai uždrausti cukrų, tai alkoholi uždrausti, bet pagaliau vyksta sisteminis darbas. Aš labai linkiu nederinti su Sveikatos apsaugos ministerija, bet reorganizuoti Sveikatos apsaugos ministerijos veiklą. Gerbiamas A. Veryga, kuris šiaip yra žmogus, labai daug dirbęs su prevencija, vėluoja su šitais darbais. Praėjo dvejį metai, mes realiai nematome prevencinio darbo, mes matome tik parodomuosius, draudžiamuosius dalykus. Aš, būdamas komisijos nariu, labai džiaugiuosi šios komisijos veikla ir kviesčiau pritarti jos nuostatom.

PIRMININKAS. Ačiū. Už – A. Vinkus. (*Balsai salėje*) Pažadėjome, atsiprašau. Duokime pasisakyti, nebūkime formalistai. Prašom. A. Vinkus. Prašom, daktare.

A. VINKUS (LSDDF). Taip pat pritariu tos komisijos veiklai ir nuostatom, bet vis dėlto norėčiau, pone Kepeni, kad jūs labiau pasinaudotumėte tokia didele patirtimi profesoriaus G. Kirkučio, kaip mūsų pakomitečio... manau, kad dažniau koordinuotai ir kartu dirbtumėte. Bet pritarėdamas noriu atkreipti dėmesį, kad komisijos nuostatų 4 punkte kaip komisijos tikslas yra numatyta kontroliuoti atsakingų sveikos gyvensenos politikos įgyvendinimo institucijų veiklą. Tačiau niekur nuostatuose nėra užsiminta apie poveikį ar priemones kontroliuojamoms institucijoms, nuostatus neatsakingą sveikos gyvensenos politikos įgyvendinimą. Ar taip pat nuostatuose neturėtų būti, pone Kepeni, nustatomas ir komisijos narių skaičius, jo minimumas ar maksimumas? Trečia, ar prie komisijos teisių nebūtų tikslinga numatyti teisę gauti reikiamą informaciją iš tam tikrų šaltinių? Ir paskutinis dėl projekto nuostatų taip pat. Gal, atrodo, ir nereikėtų sakyti, bet vis viena nėra pakankamai aišku, ar komisijos posėdžių sekretorius yra ar nėra komisijos narys. Linkiu sėkmės ir kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Ačiū, gerbiamas daktare. Gerbiami kolegos, ar galime bendru sutarimu, ar reikia balsuoti?

Balsuojame. Kas pritaria po pateikimo, po svarstymo, atsiprašau, įstatymo projektui Nr. XIII-P-2160, balsuojate už, t. y. Seimo nutarimui. Kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Gerbiami kolegos, balsavo 76 Seimo nariai, vienbalsiai 76 už. Pritarta po svarstymo. Prašome Seimo Pirmininko leidimo, Seimo Pirmininkas linkčioja, dėl ypatingos skubos. Ar galime pritarti ypatingai skubai? Galime. Ačiū, pritarta.

Priėmimas. Yra vienas straipsnis, kolegos. Redakcinę pataisą jau priėmėme. Galime pritarti? Dėl viso. A. Vinkus. Prašom. Atsisakote, gerai, ačiū.

Kolegos, balsuojame dėl priėmimo nutarimo projekto Nr. XIIIIP-2160. Kas pritaria, balsuoja už, kas turi kitą nuomonę, balsuoja prieš arba susilaiko.

Šio nutarimo priėmimas

Gerbiami kolegos, balsavo 73 Seimo nariai, vienbalsiai Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-2160) priimtas. (*Gongas*)

17.27 val.

Seimo narių pareiškimai

Gerbiami kolegos, liko Seimo narių pareiškimai, bet, kiek žinau, jų nėra. Yra, atsirado. Prašom. N. Puteikis norėtų padaryti pareiškimą. Prašom, kolega.

N. PUTEIKIS (LVŽSF). Tiesiog norėjau visiems priminti, kad praeitas Seimas, mano galva, suklydo panaikindamas piliečiams teisę be advokato paduoti apeliacinį skundą. Tai noriu visiems priminti, kad ta problema yra. Pranešu, kad teismai užsikimšo tokiais procesais, kuriuose pareiškėjai remiasi Europos žmogaus teisių praktika, reikalauja taip pat ir apeliaciniame procese vieną kartą pasinaudoti teise kreiptis į teismą be advokato. Šiuo metu yra Vilniaus apylinkės teismo kreipimasis į Konstitucinį Teismą tuo klausimu, bet tas kreipimasis yra atsistojęs į ilgą eilę. Aš raginu Seimą grįžti prie ankstesnės tvarkos, suteikti žmonėms tokią teisę ir nustoti kankinti juos, sumažinti krūvį Konstituciniam Teismui ir eiliniams teismams.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, visi mūsų darbotvarkės klausimai apsvarstyti. Ačiū visiems už konstruktyvų darbą. Registracija. Prašom. Registracija.

Užsiregistravo 74 Seimo nariai. Vakarinis posėdis baigtas. (*Gongas*) Gero vakaro.

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Ačienė Vida 63
Andriukaitis Vytenis Povilas 13
Anušauskas Arvydas 35, 41, 42, 56, 57, 62, 67
Armonaitė Aušrinė 24, 26, 27, 47
Auštrevičius Petras 31
Ažuolas Valius 37, 51
- Bakas Vytautas 8, 33, 43
Baškienė Rima 7, 12, 18
Baublys Juozas 68
Baura Antanas 17
Bernatonis Juozas 9, 25, 32, 34
Bilotaitė Agnė 60
Burokienė Guoda 9, 63
- Čimbaras Petras 19, 20, 21
Činga Ramūnas 66
- Dagys Rimantas Jonas 9, 50, 64
Degutienė Irena 14, 26, 29, 30, 60, 69
Dumbrava Algimantas 40, 48, 52, 53, 60
- Gailius Vitalijus 54, 57
Garuolienė Kristina 58, 59, 60
Gentvilas Eugenijus 8, 13, 16, 17, 23, 24, 28, 29, 30, 31, 32, 33
Gentvilas Simonas 35, 36, 40, 56, 57, 67, 70
Glaveckas Kęstutis 8
Gražulis Petras 27, 28, 31, 33, 39, 58
- Jakeliūnas Stasys 8
Jankevičius Elvinas 50, 51, 52, 53, 54
Jovaiša Eugenijus 9
Jovaiša Sergejus 54, 62, 64
Juknevičienė Rasa 8
Juozapaitis Vytautas 54
Jurgaitis Virginijus 19
Juršėnas Česlovas 29
- Kamblevičius Vytautas 24, 25
Kaminskas Darius 69
Karbauskis Ramūnas 7, 8, 25, 26, 27, 29, 33, 63, 64
Karoblis Raimundas 40, 41, 42
Kepenys Dainius 69, 70
Kildišienė Greta 32
Kirkilas Gediminas 8, 44
Kirkutis Algimantas 69, 70
Korsakovas Mindaugas 20
- Kubilienė Asta 9, 69
Kubilius Andrius 27, 28, 29, 32, 33
Kukuraitis Linas 44, 47, 48, 49, 50
Kunevičienė Elvyra 32
- Landsbergis Gabrielius 25, 26, 27, 28
Liesys Jonas 69
- Majauskas Mykolas 11, 22, 25, 26, 36, 63, 64
Maldeikienė Aušra 14, 31, 32, 38, 48, 49
Markauskas Bronius 67
Martinėlis Raimundas 69
Masiulis Rokas 37, 38, 39, 40, 49
Matkevičienė Laimutė 69
Matulas Antanas 10, 13, 31, 59, 60, 62, 69
Mažeika Kęstutis 8, 16, 17, 56
Misiūnas Eimutis 55, 56, 57
Miškinis Antanas Algimantas 20, 21
- Olekas Juozas 7, 14, 15, 18, 28, 36, 41, 42, 47, 48
Ostrogiškis Konstantinas 42
- Pranckietis Viktoras 7, 18, 19, 21, 33
Puidokas Mindaugas 8, 52
Pupinis Edmundas 17, 20, 30, 39, 47, 50, 54, 63, 64, 67
Puteikis Naglis 20, 32, 52, 53, 57, 68, 69, 71
- Razma Jurgis 7, 11, 12, 13, 26, 27, 28, 31
Rinkevičius Viktoras 12, 54, 59, 60, 61
Ruokytė-Jonsson Liana 34, 35, 36, 37
- Sabatauskas Julius 18, 22, 23, 26, 33, 50, 51
Salamakinas Algimantas 16, 17
Saudargas Paulius 58
Simulik Valerijus 9, 65, 66, 67, 68, 69
Sinkevičius Rimantas 8
Sysas Algirdas 9, 12, 18, 19, 22, 23, 24, 26, 57, 60, 62, 64, 65
Skaistė Gintarė 23, 24
Skvernelis Saulius 57
Stacevičius Lauras 67
Stančikas Andriejus 8
Starkevičius Kazys 41
Streikus Zenonas 14
- Šakalienė Dovilė 52
Šalaševičiūtė Rimantė 8, 33, 51
Šarknickas Robertas 35, 38, 49, 52

Šešelgis Algirdas 61, 62
Šiaulienė Irena 9
Šimonytė Ingrida 8, 32
Širinskienė Agnė 9, 28, 30, 32

Talmont Leonard 50
Tamašunienė Rita 48
Tomilinas Tomas 51, 63
Tumėnas Stasys 24

Urbšys Povilas 12

Vainiutė Milda 21, 22, 23, 24, 25, 52
Valiūnas Petras 16, 33
Veryga Aurelijus 28, 31, 70
Vingrienė Virginija 68
Vinkus Antanas 59, 61, 69, 70, 71

Žemaitaitis Remigijus 28, 33, 51, 69

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*

Interneto puslapis *www.lrs.lt*